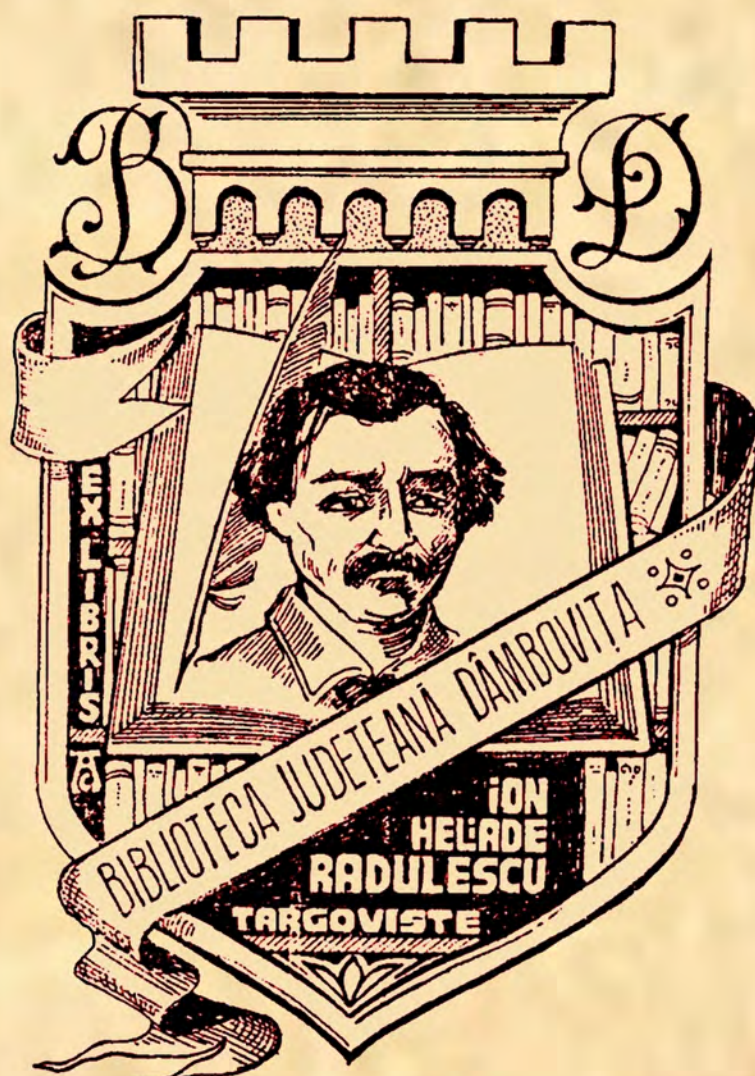


# CURIER

Revistă de cultură și bibliologie



Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița  
Târgoviște • An XXX – Nr. 2 (60) 2024

## CUPRINS

### INTERFERENȚE CULTURALE

- **Mitropolitul Dosoftei – cel care a avut curajul a statornici pe românește** cultul bisericesc –, Agnes Terezia Erich / 2
- **Știința și arta heraldică în România**, Radu Moțoc / 5

### DEMERS BIBLIOTECAR MODERN

- **Programul ERASMUS+. Rolul tehnicilor de comunicare pentru crearea stării de bine în cadrul instituției**, Agnes Terezia Erich / 7
- **Tehnici de comunicare eficientă și managementul echipei – experiența ERASMUS+**, Alexandru V. Ștefănescu / 9
- **Promovarea perspectivelor interculturale și a metodelor de educație non-formală în biblioteci prin programul ERASMUS+**, Dana Iordache și Simona Ioniță / 11
- **Experiența mea ERASMUS+**, Vlăduț Andreescu și Liliana Nedelcu / 13
- **Digitalul în slujba cuvintelor și imaginilor. Platforme moderne – acces la cultură fără granițe**, Georgian Bănescu și Mircea Iunian Tică / 14
- **O experiență + în educația adulților Erasmus**, Florina-Ionela Rotaru și Ileana Faur / 16
- **Erasmus +, catalizator de schimbare în dezvoltarea bibliotecii**, Doinița Ciurezu și Izabela Luminița Dobre / 17
- **Programul Erasmus+. Îmbunătățirea motivației angajaților și a spiritului de echipă. Integrarea bibliotecilor în strategiile de educație non-formală a adulților**, Raluca Rusu și Săndel Tudor / 18
- **Experiența Erasmus în Antalya – oportunitate de dezvoltare personală și profesională pentru bibliotecarii dâmbovițeni**, Loredana Spînu și Mariana Briceag / 21
- **ERASMUS +. O oportunitate binevenită**, Maria Magdalena Toma și Pavelica Pârvulescu / 23
- **Educația non-formală – un prieten de nădejde**, Alina Cojanu și Simona Rădulescu / 24
- **Transformăm biblioteca prin tehnologie: jurnalul unei săptămâni de mobilitate Erasmus+**, Vlăduț Andreescu, Cateluța Barbu, Violeta Dumitrescu, Ionela Petrișor / 25

### DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

- **Salonul editorial „Ion Heliade Rădulescu”, ediția a XXIII-a**, Daniela Iordache / 27
- **„Nocturna Bibliotecilor” 2024, o nouă ediție plină de mister și provocări la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița**, Raluca Rusu / 29
- **Întâlniri și oportunități: Proiectul Apollo 20.50, formarea unei noi generații de jurnaliști**, Florina-Ionela Rotaru și Mircea Iunian Tică / 31
- **Gânduri închinare ctitorului culturii române, Măria Sa, Mihai Eminescu**, Maria Avrămescu / 32
- **Monumentul Eminescu de la Bezdead – Simbolul adevărului universal –**, Maria-Izabela Mortoiu / 34

### PATRIMONIU

- **De la catedră la „omul nr. 2 al regimului Antonescu”: Mihai A. Antonescu – 120 de ani de la naștere**, Alexandru V. Ștefănescu / 37
- **Alexandru Vlahuță (1858-1919) și Fabrica de Avocați de la Târgoviște**, Cornel Mărculescu / 40
- **Sarah Bernhardt. Povestea unei figuri iconice a teatrului și a artei**, Loredana Spînu / 44
- **Correspondență. Dan Simonescu – Victor Petrescu**, Victor Petrescu / 46

### REMEMBER

- **Alexandru Ciorănescu. Ambasador al spiritualității românești**, Victor Petrescu / 49
- **George Ciorănescu. „Nu am plecat niciodată”**, Victor Petrescu / 51

### TABLETĂ DE SCRIITOR

- **Nicolae Iorga (1871-1940)**, Victor Petrescu, Mihai Stan / 53

### TINERE CONDEIE

- **Probleme în Palatul Dorințelor**, Ioana-Alina Ristea / 55

- **Notă:** Autorii își asumă cele prezentate în cadrul articolelor din punctul de vedere al resurselor bibliografice consultate

## INTERFERENȚE CULTURALE

### MITROPOLITUL DOSOFTEI – cel care a avut curajul a statornici pe românește cultul bisericesc –

În lumina celor 400 de ani de la nașterea marelui cărturar Dosoftei, care se împlinesc în 2024, considerăm că ar fi necesar să reamintim contribuția pe care acest mitropolit al Moldovei a avut-o la introducerea limbii române în biserică, astfel încât slujba să fie înțeleasă și de oamenii simpli. Fiind față bisericească opera sa este în mare parte pusă în slujba bisericii, având un caracter religios, dar cu prezența unor elemente laice care îi conferă originalitate și profunzime. Cea mai complexă descriere a mitropolitului o întâlnim în *Letopisețul Țării Moldovei* al lui Ion Neculce: „Acestu Dosofteiu mitropolit nu era om prostu de felul lui. Și era neam de mazâl; prè învățat, multe limbi știè: elinește, lătinește, slovenește și altă adâncă carte și învățătură, deplin călugăr și cucernic, și blând ca un miel. În țara noastră pe-ceasta vreme nu este om ca acela.”<sup>1</sup>

Formația sa educațională era una occidental-umanistă de factură poloneză, fapt pentru care a fost influențat în preluarea ideii scrierii unei *Psaltiri* după modelul lui Jan Kochanowski.<sup>2</sup> Acesta scrisese o *Psaltire* în versuri după modelul renescentist, însă nu după modelul calvin. În același mod procedează și Dosoftei care preia ideea renescentist-umanistă franceză, cea de versificare a Bibliei în limba națională, însă îi dă o alură proprie, ortodoxă. Demersul mitropolitului era unul extrem de primejdios, fiindcă contravenea intereselor bisericii grecești și ruse conform cărora limba română nu avea ce să caute în biserică și *Psaltirea* nu avea voie să fie versificată. Fapt ce l-a costat în cele din urmă excomunicarea, izolarea și stingerea din viață în părăsire și uitare.

De-a lungul Evului Mediu, cultura scrisă fusese apanajul unei minorități iar din cauza gradului scăzut de urbanizare dezvoltarea culturală era minoră în Moldova și în Țara Românească în comparație cu multe alte părți ale Europei. Deși tiparul a fost introdus relativ devreme în Țara Românească, prima carte fiind tipărită în 1508<sup>3</sup>, activitatea tipografică a încetat în 1512<sup>4</sup>, probabil din cauza lipsei cererii și a susținerii sociale. Aceasta va fi reluată după mai

mult de trei decenii (33 de ani), în timpul domniei lui Radu Paisie, inițiatorul acesteia fiind logofătul Dimitrie Liubavici, care va veni la Târgoviște, în anul 1544, chemat de voievodul Țării Românești,<sup>4</sup> tipărind un *Molitvenic*<sup>5</sup>.

Activitatea tipografică a fost reluată într-un context deja schimbat de frământările provocate de Reformă, tendința luteranilor și a calvinilor fiind de a folosi versiuni traduse ale Bibliei și ale altor cărți liturgice ca mijloace ale propagandei religioase. Prima carte tipărită în limba română a fost un *Catehism luteran*, apărut la 1544 și care a provocat o serie de nemulțumiri în rândul clerului ortodox. Dar scopul nostru nu este să insistăm aici asupra

reacțiilor politice față de Reformă, foarte brutale în Moldova în al treilea sfert al secolului al XVI-lea.<sup>6</sup> Însă, o poziție atât de conservatoare nu se putea menține pe termen lung, clerul ortodox înțelegând că nu-și va putea păstra monopolul asupra credincioșilor fără a se folosi de unele dintre hoile mijloace culturale. Deși activitatea tipografică din Țara Românească a fost din nou întreruptă la sfârșitul anilor 1540, domnii și câțiva dintre episcopii ortodocși au comandat pentru orașele săsești din sudul Transilvaniei cărți



*Psaltirea în versuri*

Sursa: <http://digitool.bibmet.ro:8881/R/A6RL9H2PU94FKVJ6UFJL5U5ANS73M2EEN713BCJSAELFXHA5PH-06307>

religioase tipărite în slavonă (și mai târziu în română). Abia în secolul al XVII-lea a avut loc o deschidere în această privință.

Înțelegând importanța cărților, Dosoftei primește ajutorul lui Vasile Stadniski<sup>5</sup>, tipograf rutean și reprezentant tipografiei din Uniev, și a lui Stancu Faurul. Aceștia redeschid tipografia din Iași în anul 1679 și se tipărește în limba română *Dumnezeiască Liturghie*. Însă fiind nesatisfăcut de calitatea tiparului, Dosoftei trimite două scrisori în care le cere lui Nicolae Milescu și Patriarhului Ioachim „tipografie întreagă și uneltele necesare”. Această dorință i-a fost îndeplinită și tipografia din Iași își începe activitatea. Fiind conștient de necesitatea introducerii limbii române în biserică, mitropolitul Dosoftei începe o activitate organizată, riguroasă, de înlocuire a limbii slavone din serviciul religios, traducând și publicând, în 1679, *Liturghierul*, cea mai importantă carte a cultului creștin. Cu același scop, a tipărit și alte cărți religioase auxiliare: *Viața și petrecerea sfinților* (1682-1686), *Parimiile de peste an* (1683), *Molitvenic de-nțeleas* (1681) etc.

Dosoftei este primul reprezentant al Bisericii care a dat startul înlocuirii limbii slave cu cea română, facilitând cultivarea pasiunii pentru citit, cărțile lui ajungând în toate Țările Române. Mitropolitul a justificat necesitatea introducerii limbii române în Biserică spunând că limba slavă nu este înțeleasă de popor sau de cler și că nivelul de pregătire al preoților este scăzut. Lângă Biserica Sfântul Nicolae, Dosoftei înființează o școală specială pentru pregătirea meșterilor tipografi, iar la Mănăstirea Cetățuia o tipografie unde se tipăreau cărți pentru țările vecine.

Crescut în mediul cultural al Poloniei, Mitropolitul Dosoftei a dezvoltat o mare atracție pentru creația poetică, menționând că la versificarea textului Psaltirii sale a lucrat cinci ani cu multă trudă, precum a putut el mai frumos.<sup>6</sup> Astfel, îl putem cataloga ca fiind primul poet cu adevărat important al literaturii române vechi, ce îmbină fondul popular și religios al limbii într-o prelucrare rafinată, apelând la imagini sugestive, cu alăturări de cuvinte îndrăznețe: *La apa Vavilonului, / Jălind de țara Domnului, / Acolo ședzum și plânsăm, / La voroavă ce ne strânsăm / Și cu inimă amară / Prin Sion și pentru țară / Aducându-ne aminte, / Plângeam cu lacrimi herbinte, / Și bucline ferecate / Lăsăm prin sălci animate...*<sup>7</sup>

Un loc important în evoluția literaturii și limbii române literare îl ocupă *Psaltirea pre versuri tocmită*, tipărită la Uniev, în anul 1673, cu cheltuiala domnului Moldovei, Ștefan Petriceicu. Judecând după manuscrisul original, ea a fost compusă între 1660 și 1670, în perioada când Dosoftei era episcop de Roman. Titlul complet al *Psaltirii* este: *Psaltirea a (sfântului) Proroc David. Pre limba rumânească cu zăsa și cu toată cheltuiala Prea luminatului întru Is. Hs. Io Ștefan Petru Voevoda Domnul țării Moldovei. Din s(fin)tele scripturi a s(fin)ților părinți dascărilor s(fin)teii beserici, cu lungă osteneală în mulți a(n)i drept socotită și cercată prin s(fin)tele cărți, și deaceia pre versuri tocmită în cinci a(n)i foarte cu osărdie mare, de smeritul Dosoftei, mitropolitul de țara Moldovei. În mănăstirea Uniev s-a tipărit. Anii de la facerea lumei 7181.*

Având corespondențe în alte literaturi (engleză, polonă, franceză, germană),

transpunerea poetică a *Psalmilor*, bazată pe propria sa traducere în proză, tipărită în 1680, în paralel cu textul slavon, reprezintă o operă profund originală, urmărind re-crearea în limba română a uneia dintre marile capodopere ale poeziei universale antice. Apelând la expresivitatea versurilor populare românești, dar și la hoștiunile și ideile curente în epoca sa, Dosoftei a creat versuri remarcabile, deosebite, în expresie și fond afectiv, unele intrate chiar în folclor (*Cântați Domnului în strune, / În cobuz de versuri bune / Și din ferecate surle / Versuri de psalomi să urle / Cu bucin de corn de buor / Să răsune până-n nuor*).

*Psaltirea pre versuri tocmită*, „întâiul monument de limbă poetică românească”, cum o numește Nicolae Manolescu, nu reprezintă doar o simplă transpunere a psalmilor lui David în limba română, ci o reformulare a acestora prin căutarea cuvântului potrivit, a expresiei celei mai adecvate și prin identificarea resurselor stilistice ale vocabularului românesc din acea epocă. Astfel, Dosoftei preia termeni și imagini din limba populară, creează uneori termeni noi, impune o topică și un ritm deosebit, care conferă un farmec aparte versului care-i conferă muzicalitate și o anume solemnitate.<sup>8</sup> Ritmul psalmilor lui Dosoftei reia ritmul poeziei populare și fraza are caracter predominant popular, caracterizându-se prin simplitate, claritate, cursivitate.



*Psaltirea în versuri*

Sursa: <http://digitool.bibmet.ro:8881/R/A6RL9H2PU94FKVJ6UFJL5U5ANS73M2EEN713BCJSAELFXHA5PH-06307>

Odată cu Dosoftei limba română se consacră definitiv ca limbă a cultului ortodox, având și meritul de a fi extins lexicul literaturii române prin numeroasele împrumuturi din graiurile populare, din latină dar și din polonă.<sup>1</sup> Limbajul său poetic este evoluat pentru acea epocă, autorul ajutându-se în munca creativă de figuri de stil precum epitețe („inema amară”), inversiuni („din ferecate surle”), comparații („Mi-i virtutea ca hârbul de sacă”), metafore („Preste luciul de genune”) etc.<sup>2</sup> Exemplificând cu *Psalmul* 102 putem simți melancolia poetului care cere atenția unui Dumnezeu ce pare absent: „Pleacă-ți auzul spre mine/Și să-mi hii, doamne, spre bine./Și la ce zi te-oi striga-te/ Să-mi auzi de greutate”. Tonul de tânguire,<sup>3</sup> lamentația profundă, litania sunt modulațiile acestor versuri ce cheamă divinitatea la dialog și sprijin. Sentimentul fragilității finței umane, sufletul marcat de tristețe și melancolie îl determină să simtă că nu mai găsește alinare și sprijin: „Că-mi trec zilele ca fumul./Oasele mi-s răci ca scrumul./Ca nește iarbă tăiată/Mi-este inema săcată./Că stă uitată de mine/C-am gătat să mănânc pâne./De suspinuri și de jeale/Mi-am lipitu-mi os de piale./De-s tocma ca peleanul/ Prin pustii petrec tot anul./Și ca corbul cel de noapte/Îmi petrec zilele toate./Ca o vrabie rămasă/În sub strașină de casă...”. Autorul nu he comunică altceva decât acel moment de criză existențială prin care trecem, la un moment dat, fiecare dintre noi.<sup>4</sup> Stilul abordat de psalmist este unul plastic, cu accente populare în ceea ce privește modulația versului: „Am mâncat pâne de zgură/Și lacrimi în băutura./De fața mâinii tale/Ce mi-ai dat de sus la vale./Mi-s zilele trecătoare/De fug ca umbra de soare./Și ca iarba cea tăiată/Mi-este virtutea săcată”.

Se observă că Dosoftei preia din textul biblic doar ideea, iar detaliile le scoate din inspirația sa poetică, din propriile sale sentimente față de religie și biserică, reușind să mlădieze limba română pentru unele moduri de exprimare până atunci neexperimentate, de o necontestată frumusețe. Cu toate că versul său este uneori stângaci, când are ca model versul popular, limba stihurilor lui devine imediat curgătoare, muzicală și ritmică. Dosoftei apelează la modelul poeziei populare, astfel încât psalmii să fie accesibili ascultătorilor, ușor de înțeles, de pătruns, de cântat în biserică și de memorat, străduindu-se să caute forma cea mai clară și mai armonioasă a limbii, care să fie înțeleasă în toate ținuturile românești. Scriitorul îndeamnă cititorul să descopere tâlcul, învățătura care se desprinde din psalmi și să pătrundă dincolo de sensul ei parabolic. Acesta caută a găsi cuvântul cel mai nimerit pentru rimă, ignorând adesea exactitatea sensurilor termenilor și de aici remarcabile îndrăzneli metaforice. Astfel, adaugă versuri fără corespondent în textul biblic sau

imprimă spațiului „*aer moldovenesc*”, astfel încât putem distinge doine de jale, imnuri de slavă, rugăciune umilă, confesiuni, meditații.<sup>5</sup> Limbajul artistic este alcătuit din regionalisme, arhaisme, locuțiuni populare, indicând influența clară a limbii populare. Patru din psalmii lui Dosoftei, și anume 46 (*Limbile să salte*), nr. 48 (*Auziți acestea toate*), nr. 94 (*Veniți cu toți dimpreună*) și nr. 98 (*Domnul stătu crai în țară*) au devenit colinde prin circulație orală, fiind culese de Anton Pann și integrate în ale sale *Versuri muzicești ce se cântă la Nașterea Mântuitorului nostru* publicate la București pe la jumătatea secolului al XIX -lea. Chiar și în zilele noastre au fost culese colinde sau cântece de stea care reprezintă, de fapt, diferite variante ale psalmilor lui Dosoftei.

Prin creația sa în versuri Dosoftei a descoperit o modalitate de a dialoga cu Divinitatea, o modalitate prin care să găsească răspunsuri la marile întrebări referitoare la propria condiție. În acest sens rămâne în istoria literaturii române ca cel care „a deschis zăgazurile între limba literară a epocii și toată seminția românească, făcând din biserică instituția eficientă în răspândirea limbii române până la ultimul credincios. Înainte de Dosoftei, nimeni dintre ierarhi nu avusese curajul a statornici pe românește cultul bisericesc.”<sup>10</sup>

#### NOTE

1. Ion Neculce. *Letopisețul Țării Moldovei*. București: Editura Litera, 2001, p. 93.
2. Jan Kochanowski a fost un poet polonez, secretarul regal al Regatului Poloniei între 1564 și 1584. Cel mai important reprezentant al Renașterii din Polonia și cel mai valoros poet până la Adam Mickiewicz fiind denumit și „tatăl poeziei poloneze.
3. Liturghierul lui Macarie, tipărit la Mănăstirea Dealu.
4. N. Cartoian. *Istoria literaturii române vechi*. Vol I. București: Editura Minerva, 1980, p.97.
5. Finalizat la 10 ianuarie 1545.
6. „cu lungă osteneală în mult ai socotită și cercată prin svintele cărți, și de-acia pre versuri întocmită în cinci ai foarte cu osârdie mare”
7. Nicolae Cartoian. *Istoria Literaturii Române Vechi*. București: Editura Minerva, 1980, p. 49.
8. Alexandru Andriescu. *Psalmii în literatura română*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2004, p. 82.
9. Gavril Istrate. *Contribuția lui Dosoftei la dezvoltarea limbii literare românești*. Iași: Editura Polirom, 1975, p. 41.
10. George Ivașcu. *Istoria literaturii române*. București: Editura Științifică, 1969, p. 200.

Prof. univ. dr. Agnes Terezia Erich

## Știința și arta heraldică în România

Astfel se intitulează o lucrare de mari dimensiuni, realizată de **Dan Cernovodeanu**, publicată la Editura Științifică și Enciclopedică din București, în anul 1977. Acest studiu tratează originea și evoluția heraldicii românești de-a lungul veacurilor. Sunt capitole dedicate heraldicii din Țara Românească, Moldova și Transilvania. Mai multe capitole se referă la perioada Principatelor Unite, Regatul României și la final sunt abordate stemele boierești, a județelor și orașelor.

**Heraldica** este o știință auxiliară a istoriei, care se ocupă cu compunerea și explicarea stemelor, cu figurile heraldice naturale și artificiale<sup>1</sup>.

În România, studiul metodic al științei heraldice a început în a doua jumătate a veacului al XIX-lea, din necesitatea stabilirii de către autoritățile centrale a stemei Statului național român modern, creat în 1859. Cronicarii și istoricii români au făcut mențiuni referitoare la știința blazonului. Sunt menționați Grigore Ureche, Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Dionisie Fotino etc.

O descriere heraldică o întâlnim și în tipăriturile religioase sau laice, apărute în Principatele române, unde au fost primele tipografii în cursul secolului al XVII-lea și până la 1821. Diferiți membri ai unor familii domnitoare sau de mari boieri precum Sturzești, Filipeștii sau Văcăreștii, au manifestat un interes pentru știința heraldică, în scopul fixării propriei lor steme de familie.

Cel mai vechi sigiliu domnesc, dotat cu steme județene care se cunoaște până în prezent, este cel din 1782, al lui Nicolae Caragea, domn al Țării Românești între 1782-1783. În Moldova, cea mai veche pecete dotată cu stemele ținuturilor este a Divanului Cnejei Moldovei,

apărută în perioada 1806-1812, iar prima stemă domnească moldoveană este a lui Scarlat Callimachi, din 1815. Această stemă este însoțită de portretul domnitorului Moldovei.

Spre deosebire de Moldova, interesul științific pentru heraldică s-a manifestat mai târziu în Țara Românească, pionerul în acest domeniu fiind poetul și arheologul Cezar Bolliac. În anul 1856, fiind în exil la Paris, Bolliac tipărește pe o broșură stemele reunite ale celor trei țări românești, simbolizând unificarea lor. În 1863, Bolliac va publica, în ziarul său *Buciumul*, două articole cu conținut heraldic, din care menționăm o genealogie a Cantacuzinilor, amintind și despre stema acestei familii. Și istoricul V.A. Urechia s-a ocupat de studiul legat de heraldica sigilară și cea monetară. Tot el va fi autorul a două lucrări de sigilografie privitoare la pecețile heraldice ale domnilor Țării Românești și Moldovei.

D.A. Sturdza studiasse în 1885 colecția de documente istorice de la Wiesbaden, ce conținea vechi hrisoave cu peceți heraldice ale mai multor domni ai Țării Românești din veacul al XV-lea, explicând semnificația primelor steme ale acestui principat.

Generalul Petre Vasiliu-Năsturel s-a distins printr-o ținută științifică, fiind un erudit autor al heraldicii. În anul 1892, a publicat o lucrare: *Stema României, studiu critic din punct de vedere heraldic*, dar a publicat și un vocabular heraldic românesc.

Necesitatea unor lucrări teoretice asupra heraldicii noastre a făcut ca în anul 1900 Ștefan D. Grecianu să publice o lucrare legată de stemele oficiale ale statului român între 1866 și 1872. În această lucrare, publică și un vocabular de termeni tehnici ai heraldicii, adaptat limbii autohtone.



Coperta volumului *Știința și Artă Heraldică în România*

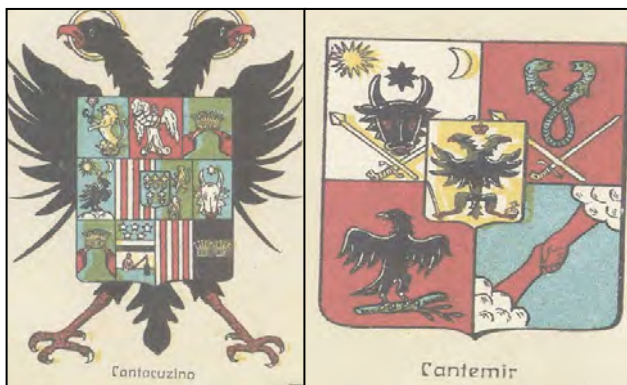


Steme boierești din România – 1918

În 1918, se produce o nouă preocupare în domeniul studiului științei noastre heraldice, prin apariția unicului armorial românesc existent până în zilele noastre realizat de Emanoil Hagi-Mosco, intitulat **Steme boierești din România**, care conține 90 de blazoane în culori. Din nefericire, nu sunt însoțite de un text explicativ, cu excepția unei foarte scurte introduceri a autorului. Din această introducere, menționăm următorul pasaj: „În trecutul românesc, boierii, mari sau mici, întrebuițau, alături sau în loc de semnătură, peceti. Este cunoscută formula cu care sfârșesc aceste zapise: și spre credință mi-am pus iscălitura și pecetea”. Autorul își exprimă și un regret: „O lucrare desăvârșită va mai trebui să cuprindă stemele familiilor nobile din Ardeal, Basarabia și Bucovina, întrupate astăzi în statul român, precum și pe familiile nobile de origine străină, devenite românești după desființarea titlurilor de boieri.”

Problemele de heraldică legate de trecutul istoric al țării române au cunoscut o nouă dezvoltare după 1918, când s-a fixat noua stemă a României. În anul 1921, heraldistul Paul Gore a reușit să stabilească stema țării respectând tradițiile heraldice autohtone. În anul 1928, s-au promulgat stemele celor 71 de județe ale țării și după un an s-au elaborat stemele multor orașe reședințe de județ și a mai multor localități urbane. În perioada 1931-1936, *Comisia Consultativă Heraldică* înființată în anul 1921 va definitiva mai mult de 120 de steme pentru mai multe localități.

Paralel cu activitatea Comisiei Consultative Heraldice, autoritățile de resort au înființat în 1924 o Școală practică de arhiviști-paleografi pe lângă Direcția Generală a Arhivelor Statului din București, unde se preda și un curs



Heraldica familiilor Cantacuzino și Cantemir

sistematic de heraldică generală și națională, pregătind viitorii specialiști în acest domeniu. Mulți istorici au trecut prin această școală, fie ca profesori sau elevi. Trebuie amintit profesorul Constantin Moisil, numismat și heraldist distins, autor a unei bogate literaturi de specialitate în

heraldică. Un alt profesor care trebuie menționat, este Aurelian Sacerdoțeanu, autorul a numeroase studii și articole privind heraldica românească.

Un reprezentant al școlii istorice românești care s-a remarcat în problema originilor armeriilor Principatelor dunărene și care a studiat și stemele atribuite dinastiei Basarabilor a fost Gheorghe Brătianu.

Heraldica Moldovei a fost mult îmbogățită prin contribuția lui Gheorghe Bezviconi, care a publicat în revista *Din trecutul nostru* (1933-1939) numeroase steme ale familiilor boierești din Moldova, însoțite de descrierea lor.

Trebuie menționată și participarea României la mai multe Congrese Internaționale ale Științelor de Genealogie și Heraldică de la Viena (1970), Liège (1972), München (1974) și Londra (1976)<sup>2</sup>.

Un alt studiu interesant legat de heraldică este elaborat de **Marcel Sturdza-Săucești** și este intitulat **Heraldica. Tratat tehnic**, și care a fost publicat la Editura Științifică din București, în anul 1974.

#### NOTE

1. Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică în România*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1977, pag. 7
2. *Ibidem*, pag. 17-35



Stemele Regatului României, județelor și municipiilor, 1935



Coperta volumului *Heraldica*, de Marcel Sturdza-Săucești

Ing. Radu Moțoc

## DEMERS BIBLIOTECAR MODERN

### Programul ERASMUS+ Rolul tehnicilor de comunicare pentru crearea stării de bine în cadrul instituției

Participarea în programul Erasmus + a însemnat pentru membrii colectivului Bibliotecii Județene "I. H. Rădulescu" Dâmbovița o oportunitate de a intra în contact cu o altă civilizație, cu un alt standard de valori dar și de a învăța tehnici noi de lucru aplicabile utilizatorilor bibliotecii.

Staff-ul administrativ a descoperit (de fapt a conștientizat) cât de importante sunt tehnicile de comunicare în cadrul oricărei organizații, fie ele între proprii angajați, dar și cu cei care ne trec pragul.

Tehnica de comunicare este una cu o tipologie foarte largă. Articolul de față fiind unul de popularizare a conceptului, voi aminti doar anumite tipuri de comunicare, în speță cele mai aplicate la nivelul bibliotecii. Astfel, după natura actorilor implicați, putem vorbi de comunicare intrapersonală (cu sine), interpersonală (între două sau mai multe persoane), comunicare în grup mic (este cazul unei relații grupale de tip „față în față”) și în public (auditoriul este un public larg, în relație directă sau indirectă cu emițătorul). După codul utilizat, comunicarea poate fi verbală, paraverbală și nonverbală.

Într-o altă ordine de idei, pe baza relațiilor directe, putem vorbi de comunicare intrapersonală, care presupune un dialog al persoanei cu sine (persoana se află față în față cu conștiința sa, se recunoaște și se analizează, rezolvă probleme, reflectează asupra mesajelor pe care vrea să le transmită sau asupra comportamentului său în diferite

situații, se raportează critic la faptele și la realizările sale, le înfrumusețează, se încurajează sau se amăgește) sau o comunicare interpersonală (între două sau mai multe persoane aflate în situație de proximitate).

Un alt tip de comunicare aplicată în cadrul instituției noastre este cea de grup care se realizează în colectivități specifice vieții profesionale și sociale. În acest cadru se rezolvă probleme, se împărtășesc cunoștințe și experiențe, se verifică opinii, se ajunge la situații conflictuale sau se rezolvă conflicte.

O bibliotecă fără atributul comunicării publice nu poate exista, cel puțin în zilele noastre. Aceasta reprezintă o prezentare, o expunere făcută de o persoană în fața unui auditoriu și poate viza transmiterea unor



Primirea diplomei de participare din partea staff-ului *Cekdev International Education and Development Academy*





Vizită de documentare în orașul antic, Hieropolis informații, influențarea opiniilor și acțiunilor persoanelor care constituie auditoriul.

**Comunicarea orală sau verbală** face referire la transmiterea și receptarea mesajelor în limba în care se lucrează, exprimarea orală în diferite medii profesionale și adaptarea discursului la nivelul interlocutorului. Sub aspectul noțiunii de comunicare orală se află în același timp elemente ce țin de expresia sonoră a vocii umane și elemente care țin de interpretarea cuvintelor. În acest sens se poate face o distincție între două tipuri de limbaj, diferite ca natură dar intim conectate: **limbajul paraverbal** sau ceea ce oamenii comunică prin voce (volum intonație, ritm, tonalitate, accent, pauze) și prin manifestări vocale fără conținut verbal (râsul, dresul vocii, oftatul, urlete, țipete, etc) ; **limbajul verbal** sau ceea ce oamenii comunică prin rostirea și descifrarea înțelesului cuvintelor.

Pentru a fi un bun orator este nevoie de o capacitate de exprimare clară și simplă a ideilor. Expresiile și cuvintele folosite trebuie să exprime exact ceea ce se dorește iar vocabularul să fie suficient de bogat pentru a putea înțelege cuvintele cu înțeles precis în vederea atingerii scopului propus. Cel mai bun mod de a rămâne prietenos și amabil este de a te pune în locul celeilalte persoane, încercând să simți ceea ce simte cealaltă persoană. Dar, nu trebuie să fii mereu de acord cu aceasta sau cu ideile sale. Trebuie

să fi înțelegător și răbdător. Expresia feței și tonul vocii sunt evident importante, în special în discuțiile de grup sau în interviuri. Relaxarea, contactul vizual, aparența, postura etc. sunt elemente care contează foarte mult în transmiterea unui mesaj, dar și în receptarea acestuia.

**Comunicarea nonverbală** înseamnă cu totul altceva decât cuvintele prin care transmitem un mesaj. Felul în care zâmbim, ticurile pe care le avem, modul în care ținem mâinile etc. sunt elemente care transmit mult mai multe decât cuvintele în sine, fiind de fapt o „metacomunicare”. Printre căile de comunicare nonverbale cele mai uzitate amintim:

- expresia feței;
- mișcarea mâinilor și a corpului pentru a explica sau accentua mesajul verbal ;
- modul în care stăm, în picioare sau așezați;
- orientarea către interlocutor;
- distanța la care stăm față de interlocutor;
- contactul vizual.

Comunicarea nonverbală are întotdeauna valoare comunicativă, exprimă mai ușor atitudini și sentimente, decât concepte și idei, poartă o puternică amprentă culturală și socială.

Aspectele legate de comunicarea au devenit foarte importante în toate domeniile unde sectorul relațiilor umane devine predominant, biblioteca fiind una dintre instituțiile unde tot ceea ce este legat de o bună comunicare are impact pozitiv asupra imaginii și activității acestora, dar și în crearea unei stări de bine între angajați și utilizatori. Comunicarea este indispensabilă socializării, una din funcțiile ei adresându-se acestui fenomen, fiind recunoscută drept “o condiție sine qua non a vieții omenești și a ordinii sociale.”

*Prof. univ. dr. Agnes Terezia Erich*

## Tehnici de comunicare eficientă și managementul echipei – experiența ERASMUS+

În luna aprilie 2024 personalul Bibliotecii Județene „I. H. Rădulescu” Dâmbovița a beneficiat de un stagiu de pregătire în Antalya, Turcia, la Cekdev International Education & Development Academy, în cadrul programului Erasmus+.

Erasmus+ este programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport, lansat în 2014 și continuat până în prezent. Acesta oferă studenților, profesorilor, tinerilor și altor grupuri oportunitatea de a studia, a se forma și a se dezvolta profesional în diferite țări europene. Participarea la un astfel de program s-a dovedit o experiență valoroasă, cu multiple beneficii personale și profesionale.

Cursul oferit pentru personalul din conducerea bibliotecii județene, intitulat „Inclusive Education Management”, s-a axat pe comunicarea în interiorul și în afara instituției și managementul echipei.

Comunicarea în cadrul bibliotecilor este esențială pentru funcționarea eficientă și pentru satisfacerea nevoilor utilizatorilor. Aceasta implică schimbul de informații între personalul bibliotecii și utilizatori, precum și comunicarea internă între angajați. În era digitală, comunicarea a evoluat, incluzând atât metode tradiționale, cât și tehnologii moderne. Tipurile de comunicare în era digitală s-au diversificat, cursul punând accent pe această componentă:

- Website-ul bibliotecii: o resursă centrală care oferă informații despre colecții, servicii, program și evenimente. Este adesea integrat cu

un catalog online unde utilizatorii pot căuta și rezerva cărți;

- Social media: platforme precum Facebook, Twitter sau Instagram sunt utilizate pentru a interacționa cu utilizatorii, a promova evenimente și a oferi actualizări rapide;

- Chat online și asistență virtuală: multe biblioteci folosesc chatbots sau servicii de chat live pentru a răspunde prompt la întrebările utilizatorilor.

O comunicare eficientă ajută la creșterea satisfacției utilizatorilor, deoarece aceștia primesc rapid și clar informațiile necesare. Feedback-ul utilizatorilor este esențial pentru îmbunătățirea serviciilor oferite de bibliotecă.

Nu în ultimul rând, comunicarea externă prin canale digitale ajută la creșterea vizibilității bibliotecii în comunitate. Evenimentele și activitățile promovate eficient atrag mai mulți utilizatori și susțin dezvoltarea comunității locale.

Printre aplicațiile utile în comunicarea externă un interes deosebit l-a trezit WordArt.com, generatoare de „nori de cuvinte”. Norii de cuvinte sunt o reprezentare grafică a cuvintelor în care acestea sunt aranjate artistic și dimensiunea tipului fiecărui cuvânt este proporțională cu frecvența cuvântului sau cu dimensiunea unei variabile numerice asociate cu cuvântul. Norul de cuvinte îl ajută pe cititor să „fotografieze” sau „scaneze” foarte ușor conținutul unui text.

În concluzie, comunicarea în biblioteci este vitală pentru a asigura accesul eficient la informație și resurse. Prin integrarea tehnologiilor moderne și menținerea unor practici bune de comunicare, bibliotecile pot răspunde mai bine nevoilor utilizatorilor și pot continua să joace un rol crucial în educația și dezvoltarea comunității. Adaptarea continuă la noile cerințe și provocări este esențială pentru succesul pe termen lung al bibliotecilor.

Din punctul de vedere al managementului instituțional, eficiența operațională a comunicării este prioritară. Comunicarea internă între angajații bibliotecii contribuie la o coordonare mai bună și la evitarea erorilor. Distribuția sarcinilor și colaborarea între departamente sunt esențiale pentru o funcționare lină.

Eficiența în comunicare și managementul echipei sunt esențiale pentru succesul



organizațional. Comunicarea clară și eficientă contribuie la reducerea erorilor, îmbunătățirea productivității și crearea unui mediu de lucru pozitiv. Managementul eficient al echipei asigură că toate resursele sunt utilizate în mod optim și că obiectivele organizaționale sunt atinse.

Pentru o comunicare eficientă, trainerul a propus „Lista celor 7C”: clar, concis, concret, coerent, complet și curtenitor – esențiali în redactarea mesajelor.

Tehnicile de comunicare eficientă și un management de echipă bine structurat sunt esențiale pentru succesul oricărei organizații. Prin implementarea acestor practici, liderii pot asigura o colaborare armonioasă, o productivitate ridicată și un mediu de lucru pozitiv. Adaptarea continuă la nevoile echipei și la dinamica mediului de lucru modern este crucială pentru menținerea eficienței și satisfacției la locul de muncă.

În prezent fenomenul de conducere este privit ca un proces complex de dinamică de grup, ceea ce presupune integrarea relațiilor care se stabilesc între conducător și cei conduși și a modului în care evoluează aceste relații. Conducerea este un proces dinamic de organizare și coordonare a activității unui grup, într-un context organizațional specific pentru realizarea unor sarcini sau scopuri.

Managementul este un proces care face posibilă atingerea obiectivelor organizației prin planificare, organizare, controlul utilizării resurselor și motivarea angajaților. Managementul se concentrează pe aspecte administrative ale activității unui conducător.

Leadership-ul este un proces de influențare între lider și membrii echipei în scopul atingerii obiectivelor comune. Este privit ca o formă de putere, dar o putere dată de oameni și nu de poziția ierarhică. Mai mult, el se concentrează pe aspecte interpersonale din activitatea unui conducător.

Astfel, putem spune că diferența majoră dintre management și leadership se conturează la nivelul materiei manipulate, resursele materiale și nemateriale, respectiv oamenii.

Doar pentru că aduni un grup de persoane nu înseamnă că ai format o echipă, relațiile dintre persoanele care-l formează nu sunt îndeajuns pentru ai defini ca o echipă deoarece le lipsește un scop comun în vederea urmării unei traiectorii comune.

Echipa este caracterizată prin faptul că este formată dintr-un grup de persoane cu abilități și competențe complementare care:

– participă la realizarea unor scopuri și obiective comune;

– își oferă ajutor reciproc;  
– își asumă individual și colectiv responsabilitatea pentru atingerea scopurilor propuse.

Din cele prezentate pe parcursul stagiului, putem afirma că în cadrul unei organizații sau



echipe liderul poartă pe umeri atât succesele cât și eșecurile, dar în principal este cel care influențează în mod direct reacțiile membrilor organizației sau echipei. Doar folosindu-se de întregul buget de cunoștințe și abilități pe care atât el cât și subordonații le posedă va putea obține rezultatele dorite prin atingerea scopurilor și obiectivelor în mod eficient, dar și eficace. Pentru a fi un lider bun trebuie să știi să-ți alegi modul de abordare a situației în funcție de oameni și sarcină, aceste două aspecte făcând diferența majoră între un succes prin merite și un eșec premeditat.

Delegarea sarcinilor și împuternicirea angajaților nu numai că economisește timp, dar și motivează, creând ideea de încredere și mobilizând angajatul antrenându-l în dorința de a prelua și de a-și asuma răspunderea pentru noi activități. Influențarea echipei și corectarea comportamentelor nedorite pot fi considerate mijloace de modelare a comportamentului, atitudinii și percepției celor conduși în legătură cu conducătorul și situațiile în care sunt puși

Stagiul s-a dovedit o experiență profesională și culturală complexă, facilitând comunicarea profesională între specialiști din diverse țări și culturi. Experiența Erasmus+ a fost una transformatoare, oferind participanților oportunitatea de a se dezvolta atât academic cât și personal. Cu toate provocările pe care le presupune, beneficiile pe termen lung sunt semnificative, incluzând competențe îmbunătățite, o rețea internațională de contacte și oportunități de carieră extinse. Prin deschidere și adaptabilitate, participanții pot valorifica la maxim această experiență unică.

*Prof. dr. Alexandru V. Ștefănescu*

## Promovarea perspectivelor interculturale și a metodelor de educație non-formală în biblioteci prin programul ERASMUS+

Dacă, ți-ai dori să întâlnești un loc cu profesioniști dornici să-ți împărtășească din experiența lor avută în cadrul unui proiect Erasmus+, atunci cu siguranță o să-ți placă la Biblioteca Județeană "Ion Heliade Rădulescu" Dâmbovița.

În perioada 14 – 20 aprilie am participat alături de alți colegi în cadrul programului Erasmus+ la cursul "Dezvoltarea competențelor/abilităților de lucru cu adulți prin metode non-formale" organizat de **Cekdev International Education and Development Academy, Antalya Turcia**, unde am avut ocazia de a aborda o temă de actualitate în bibliotecă și în societatea românească și anume dezvoltarea abilităților de lucru cu adulții prin metode non-formale.

Se vorbește din ce în ce mai des despre interculturalitate ca o stare de fapt într-un nou mileniu al politicii globale și al comunicării interetnice.

Educația pentru interculturalitate constituie una dintre condițiile principale pentru îmbunătățirea aspectelor relaționale ale locuitorilor aparținând unor culturi diferite și, în general, a raporturilor interumane. Prin interculturalism trebuie să se înțeleagă atât dreptul la egalitate, cât și afirmarea propriei identități.

În România, în fiecare bibliotecă există utilizatori aparținând unor etnii diferite, de religii diferite, dar și persoane aparținători ai altor culturi, ca efect al migrației internaționale a capitalurilor și a forței de muncă în mișcare. Într-un asemenea univers cultural complex se impune restructurarea atitudinilor față de valorile

fiecăruia, mai mare atenție la limbajul pedagogic utilizat, la folosirea strategiilor didactice integrate.

Interculturalitatea prezintă, interpretează și reevaluează experiența socială a DIVERSITĂȚII și a DIFERENȚELOR.



Cu ajutorul formatorilor dinamici și experimentați furnizați de Academia Internațională de Educație și Dezvoltare Cekdev, noi, bibliotecarii am pătruns tainele unor teme, jucându-ne, dezbătând, explorând activități și concepte, experimentând situații concrete și învățând unii de la alții.

În timpul petrecut alături de formatori am învățat despre alte culturi, ceea ce ne-a ajutat la eliminarea stereotipurilor negative și a prejudecăților personale despre diferite grupuri, astfel încât, pe măsură ce interacționăm cu ceilalți, putem construi punți de încredere, respect și înțelegere între culturi.

Acest curs de formare a fost conceput cu intenția de a ne ajuta pe noi bibliotecarii în dobândirea informațiilor și abilităților necesare pentru a proiecta și implementa programe de educație non-formală de succes care încurajează adulții să participe activ la propria educație.

Am conștientizat și aprofundat faptul că educația nonformală este reprezentată de activitățile educative organizate și de alte instituții decât școala – biblioteci, muzee, etc. – și se întemeiază pe recunoașterea faptului că „un număr mare din experiențele de învățare ale oamenilor s-au valorificat în afara sistemului de educație formală”.





Stagiul a fost organizat cu atenție, ținând cont de nevoile noastre, atât cele de formare, cât și cele de aprofundare. Orarul a fost foarte bine structurat. Orelle desfășurate au fost interactive, având astfel posibilitatea să învățăm nu numai de la profesorii pe care i-am avut, ci și de la colegii de curs. Au fost folosite toate tipurile de interacțiuni. Activitățile la care am participat au fost variate, bine alese și organizate.

Obiectivele cursului, printre care: pregătirea cursanților în vederea interacționării cu alte culturi; reflectarea diversității culturale utilizând diferite instrumente media; studierea asemănarilor și diferențelor în scopul dezvoltării identității culturale; dezvoltarea atitudinilor și a gândirii critice; facilitarea unui larg acces către resursele educative din Europa prin intermediul colaborării cu colegii participanți la curs; stimularea în vederea continuării formării profesionale, au prezentat un real interes pentru dezvoltarea noastră ulterioară.

Pe parcursul săptămânii ne-am dezvoltat: abilitatea de a lucra într-o echipă multiculturală (lucrând împreună pentru realizarea diferitelor proiecte de evaluare finală); abilități de comunicare și relaționare în cadrul profesional și personal în limba engleză; abilitatea de a include cunoștințe în activitatea ulterioară; abilitatea de a utiliza și alte resurse folosite pe parcursul acestei formări, respectul față de diversitatea culturală.



Metodele tradiționale de predare și învățare au fost combinate cu abordări nonformale, care au adus un plus de valoare în dezvoltarea cunoștințelor și abilităților. Știm că educația nonformală reprezintă o modalitate inovatoare de a învăța în afara cadrului clasic, punând accent pe experiențe practice, interacțiuni sociale și divertisment.

Educația interculturală a devenit o temă de actualitate în bibliotecă și în societatea românească, promovând atitudini, toleranțe deschise, de acceptare și înțelegere firească a raportului "eu-celălalt" și a noțiunii de străin, recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a relațiilor de egalitate între oameni.

Activitățile din cadrul cursului au fost completate, de vizitarea Bibliotecii publice din Antalya unde am oferit cărți scrise de autori cunoscuți din România, am vizitat orașul Side și centrul vechi al Antalyei, The Land of Legends și Dokuma Park asigurând astfel crearea unei



legături strânse între formatori și participanți.

Suntem deosebit de mulțumite de activitatea de formare pe care am urmat-o, deoarece am achiziționat informații utile și noi care vor duce la creșterea și dezvoltarea noastră profesională, dar și la îmbunătățirea activităților cu grupurile țintă cu care vom lucra.

Apreciam calitatea conținutului cursului, dar și prestația formatorilor, și recomandăm participarea la activități de formare continuă prin **programul Erasmus+**.

Important este că multe lucruri pot fi învățate, că poți deveni creativ fără să fii astfel de la naștere și că toate deprinderile și obiceiurile minții pot fi formate de un bun mentor, într-un mediu sigur și prielnic autodezvoltării, iar toate acestea conduc către spațiul numit BIBLIOTECĂ.

*Dana Iordache și Simona Ionită*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

## Experiența mea ERASMUS+

Anul 2024 a însemnat un nou început pentru noi. Încă din 2023, echipa de management a Proiectului de Acordare Erasmus + în educația adulților pentru Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, ID 2021-1-RO01-KA120-ADU-000042682, cu contract de finanțare ID: 2023-1-RO01-KA121/122-ADU-0000 120736, a lucrat și negociat cu diferite entități acreditate în furnizarea de formare profesională din Europa. Astfel, pe parcursul



lunii aprilie 2024, personalul instituției a participat în Turcia la 3 cursuri de formare: *ICT Tools and communication*, *Non formal education for adult users* și *Inclusive Education Management*, cursuri ce au avut ca obiectiv principal îmbunătățirea nivelului de pregătire profesională a personalului bibliotecii pentru lucrul cu publicul adult.

Rezultatele așteptate au fost următoarele:

- Dezvoltarea competențelor și abilităților de lucru cu adulți prin metode non-formale pentru cadre și voluntari în vederea creșterii accesului la servicii oferite cetățenilor, mai ales adulți;
- Găsirea de strategii bazate pe o foarte bună imagine de ansamblu și experiență practică a instrumentelor prin muncă individuală, grupuri de lucru și muncă colectivă privind atragerea a cât mai mulți utilizatori adulți;
- Creșterea numărului de utilizatori ai instituției prin oferirea de servicii noi și îmbunătățirea competențelor TIC și lingvistice;
- Strategii de învățare pentru adulți, astfel încât aceștia să aibă acces la educația formală și non-formală pentru abilitare și incluziune în societate;
- Perfecționarea managementului instituțional, motivarea personalului și promovarea stării de bine în instituție.

Cursurile au fost organizate împreună cu Academia Cekdev din Antalya, Turcia. Activitățile

au reprezentat o experiență inedită pentru angajații Bibliotecii Județene *Ion Heliade Rădulescu* Dâmbovița, fiind prima de acest gen. În cadrul grupului țintă au fost incluși și 3 voluntari.

Cadrele participante la cursuri au trăit experiența unor ateliere de lucru care au facilitat folosirea metodelor de învățare bazate pe comunicarea în mediul digital, cât și la activități practice, folosind instrumente digitale. Am învățat să comunicăm în siguranță în mediul digital, să cooperăm pentru a rezolva sarcini date prin intermediul aplicațiilor, dar și să fim încrezători în forțele proprii.

Astfel, prin intermediul platformei WordPress am aflat cum să construim un blog sau un site web personalizat; prin SEO am oferit vizibilitate și prioritate site-ului nostru; serviciul LIBIB ne-a dezvăluit modalitatea prin care ne putem crea un catalog de cărți, jocuri, filme sau muzică; prin metoda WordArt am creat un efect decorativ prin combinarea de text și imagini, pe care îl putem adăuga la publicațiile noastre; prin platforma Canvas am creat un poster de bibliotecă, ce poate fi utilizat la promovarea activității pe rețelele de socializare; am creat un cod QR pentru ca utilizatorii să aibă un acces cât mai rapid la informațiile oferite de bibliotecă; instrumentul Renderforest ne-a ajutat să realizăm un logo de bibliotecă; aplicația Quizizz ne-a evaluat, într-un mod antrenant și distractiv cunoștințele TIC; am redescoperit cei 7C ai comunicării, în cadrul cărora s-a vorbit despre procesul de comunicare, în general și în bibliotecă, despre competențele de comunicare ale unui bibliotecar, tipurile de comunicare, mediile în care comunicăm, barierele cu care ne confruntăm în procesul de comunicare. În ultima zi de curs ERASMUS+ am utilizat platforma Padlet, prin care am creat un jurnal digital în care am inclus tot ceea ce am învățat și realizat în timpul orelor de curs, efectuându-se în acest mod și evaluarea cursului.



De asemenea, ne-a fost prezentat sistemul de biblioteci publice din Turcia și am participat la vizite organizate în câteva biblioteci importante din regiunea Antalya.

Pe lângă cursurile derulate în cadrul Academiei Cekdev, personalul a participat la o serie de activități nonformale outdoor în cadrul cărora și-au dezvoltat abilitățile de relaționare, lingvistice și culturale. La consolidarea acestora din urmă au contribuit și vizitele culturale la obiective turistice importante din Dokuma Park, orașul Side și vizita ghidată în Pamukkale.

Toate activitățile derulate s-au încheiat cu

certIFICATE de participare, prieteni noi și amintiri de neuitat.

*Proiect finanțat de Comisia Europeană prin Programul Erasmus+. Acest material reflectă doar opinia autorilor și nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a AN sau a Comisiei Europene.*

*Vlăduț Andreescu*, coordonator proiect

și *Liliana Nedelcu*

Biblioteca Județeană

„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

## Digitalul în slujba cuvintelor și imaginilor Platforme moderne – acces la cultură fără granițe

Mobilitățile oferă ocazii inedite de interacțiune, cât și vaste oportunități de învățare, de dezvoltare personală și culturală. Astfel, deplasarea în Turcia, organizată de Biblioteca Județeană Dâmbovița, prin proiectul Erasmus+, a fost un izvor de formare a competențelor digitale ale tuturor celor implicați în acest proiect. Scopul acestei mobilități a vizat formarea competențelor TIC, competențe ce facilitează accesul la serviciile de calitate ale bibliotecii pentru toți utilizatorii în scopul creșterii eficienței activității culturale la standarde europene. Totodată, schimbul de experiență a urmărit îmbunătățirea strategiei de lucru, în vederea dezvoltării unor relații de colaborare cu toți factorii implicați în desfășurarea activităților culturale. Beneficiile personale și profesionale au fost nenumărate: cunoașterea altor sisteme de lucru din cadrul bibliotecilor străine, creșterea interesului pentru serviciile oferite de instituția noastră, intercunoașterea participanților și îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la cultura altor state. Cultura nu are granițe! Este o îmbinare armonioasă între tradiție și inovație.

Noțiunile teoretice despre platformele digitale, coroborate cu activitățile practice desfășurate, au creat un nou profil al bibliotecarului. Spre exemplu, platforma CANVA constituie o formă facilă de promovare în care se îmbină creativitate și originalitatea într-un produs care asigură o altfel de conexiune cu publicul larg. Editarea în Canva este extrem de simplă și plăcută. Meniul este ușor de accesat, se pot crea foldere pentru fiecare utilizator și se pot redenumi șabloanele pentru a fi mai simplu de găsit. Canva permite crearea unor proiecte de

grup care asigură accesul tuturor membrilor la material. Totodată, platforma deține o bibliotecă virtuală unde pot fi stocate materialele create, iar utilizatorii pot exporta sau partaja materialele. Platforma CANVA constituie o formă facilă de promovare în care se îmbină creativitate și originalitatea într-un produs singular care asigură o altfel de conexiune cu publicul larg.

Codurile QR sunt niște etichete optice care poate fi citite de dispozitive digitale. Ele conțin date sau informații despre un articol atașat. QR-ul reprezintă o metodă facilă și interesantă de a păstra informațiile într-o etichetă vizuală ce poate fi citită de un device.

Generarea de coduri QR reprezintă o altă formă de promovare în mediul virtual a evenimentelor derulate la nivelul unei instituții de cultură, de a compacta informația și de a reduce efortul celor care îl folosesc.

Spre exemplu, pentru secțiunea „Top 10 cărți îndrăgite” am utilizat aplicația CANVA pentru a edita imaginile copertelor și a titlurilor împrumutate frecvent într-un format cât mai



atrăgător și am adăugat cod QR pentru a oferi accesul la informații suplimentare despre toate cărțile a căror rată de împrumut este peste media celorlalte.



Codul QR poate fi afișat oriunde (avizier/site), iar cititorii îl pot accesa de pe propriile dispozitive. De asemenea, pot fi urmărite accesările și se pot realiza statistici cu privire la interesul cititorilor pentru un anumit eveniment.

Facilitarea accesului la serviciile bibliotecii de calitate pentru toți utilizatorii permite creșterea gradului de coeziune între toți factorii implicați în activitățile culturale. Întrucât componenta digitală a căpătat o pondere semnificativă în viața omului, abilitățile formate în acest proiect ne aduc mult mai aproape de nevoile actuale ale cititorilor.

Activitatea de mobilitate finanțată prin programul Erasmus+ al Uniunii Europene la care am participat în acest an a fost o experiență foarte interesantă având asupra mea impact atât din punct de vedere profesional, cultural cât și personal, prima experiență de acest gen pentru mine.

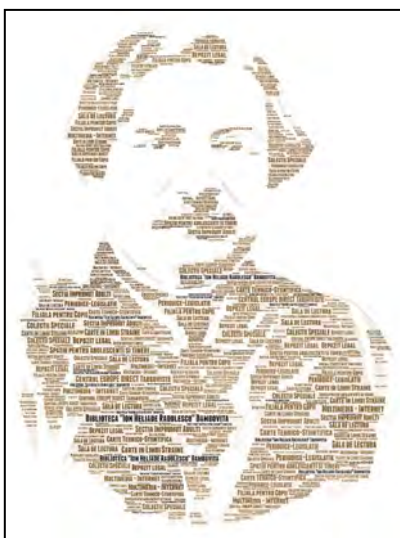
Obiectivele creionate pentru acest proiect au fost de lărgire a repertoriului profesional prin aprofundarea și implementarea unor instrumente de tehnologie a informației și a comunicării proiectate din perspectiva abordării biblioteconomice și prin experiență interculturală. Partenerul internațional CEKDEV INTERNATIONAL EDUCATION AND DEVELOPMENT ACADEMY a furnizat expertiza pe acest segment prin oferirea de exemple de bună practică și instrumente digitale cu aplicabilitate în profesia de bibliotecar.

Lucrul pe care doresc să îl împărtășesc din experiența formării la care am participat este digitalizarea folosită ca instrument pentru generarea unor imagini de promovare a unor idei, viziuni sau chiar și doar a unor cuvinte.

În imaginea următoare veți vedea cum inteligența artificială a reușit să creioneze din câteva cuvinte cheie o bibliotecă futuristă imaginată de unul din participanții la acest program Erasmus+, imagine pe care acum doar câțiva ani nu ar fi putut să o producă cineva fără minime cunoștințe și abilități de design grafic.

Se spune că o imagine face cât o mie de cuvinte. Așa o fi, dar în era ziua de azi poți veni în sprijinul zicalei făcând chiar imagini din mii de cuvinte. Nu dezbatem acum dacă o imagine cu o mie de cuvinte este mai puternică decât o imagine sugestivă care face cât o mie de cuvinte dar ceea ce vreau să subliniez este că prin digital devine la îndemâna tuturor ca astăzi să conturăm vizual idei foarte ușor, lucru care mai era la îndemâna în urma cu secole doar artiștilor plastici și cu multă muncă creativă.

Spre exemplificare o să arăt imaginea creată pe un site generator online de artă prin cuvinte a patronului spiritual al Bibliotecii Județene „I. H. Rădulescu” Dâmbovița, formată prin cuvintele din denumirea secțiilor bibliotecii.



Aplicația pe care am folosit-o este *WordArt*, o aplicație-design, o combinație de limbaj și imagini vizuale care realizează instant un „nor de cuvinte” – un mod de reprezentare vizuală a unui cuvânt sau a unui text, expresii într-o imagine sau formă dorită, pentru a crea un text atrăgător din punct de vedere vizual, inclus în imagine. Semnificația unui cuvânt/text poate fi evidențiată de mărimea acestuia raportată la celelalte cuvinte/texte sau prin diferențierea prin culoare.

Optimizarea imaginii bibliotecii, acel loc depozitar, păstrător al cuvintelor tipărite dintotdeauna dar și al informațiilor digitale mai nou, va rămâne în continuare o preocupare permanentă a bibliotecarilor, deoarece urmare a evoluției digitale accelerate la care asistăm, viitorul bibliotecilor publice va depinde în mare măsură și de imaginea utilității pe care și-o vor forma în societăți avansat digitalizate.

*Georgian Bănescu și Mircea Iunian Tică*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița



## O experiență + în educația adulților Erasmus

Dacă pornim de la întrebarea „Ce înseamnă experiența Erasmus?” - pentru noi a însemnat descoperirea unor noi perspective, dobândirea de noi abilități, oportunități, mentalități și culturi.

Am dat ascultare sfatului oferit de Umberto Eco într-un interviu: „It's culture, not war, that cements European identity...Erasmus has created the first generation of young Europeans. The Erasmus idea should be compulsory – not just for students, but also for taxi drivers, plumbers and other workers. By this, I mean they need to spend time in other countries within the European Union; they should integrate.” și am devenit parte a tinerilor europeni.



În prezent, biblioteca este chemată să răspundă multiplelor provocări contemporane, să ofere utilizatorilor un spațiu prietenos, deschis către comunitate, un spațiu în care sunt oferite cunoștințe, deprinderi esențiale pentru dezvoltarea personală sau profesională. Aceste cerințe pot fi realizate doar de către bibliotecari bine pregătiți, preocupați de o dezvoltare profesională permanentă.

O astfel de modalitate de perfecționare o reprezintă programul Erasmus+, prin care Uniunea Europeană sprijină educația, formarea în Europa. Programul Erasmus+ oferă oportunități de formare și dezvoltare pentru diverse categorii de persoane și organizații, inclusiv biblioteci, promovând dezvoltarea durabilă a partenerilor din domeniul culturii și educației.

În cadrul celor 7 zile de mobilitate ne-am îmbunătățit competențele digitale. Am învățat sau descoperit aplicații și diverse instrumente digitale care permit crearea de conținut de impact și dezvoltarea unor strategii de marketing digital cu rezultate semnificative:

- WordPress, am descoperit un univers vast al dezvoltării web. De la personalizarea designului și

integrarea plugin-urilor, până la gestionarea conținutului, am dobândit abilități esențiale pentru crearea și administrarea eficientă a site-urilor web.

- SEO, am învățat tehnici avansate de optimizare a motoarelor de căutare, îmbunătățind vizibilitatea și poziționarea site-urilor în rezultatele căutării.

- Liblib, organizarea bibliotecilor digitale – această experiență ne-a ajutat să gestionăm bibliotecile digitale într-un mod mai eficient și organizat, oferindu-ne un instrument valoros pentru explorarea și accesarea resurselor digitale.

- WordArt-ul și alte instrumente de design grafic precum Canva ne-au transformat într-un creator de conținut vizual. Am învățat să îmbinăm textul și grafica pentru a crea materiale de marketing atrăgătoare și captivante.

- QR code, am învățat să valorificăm campaniile de marketing și să urmărim interacțiunile dintre spațiul online și cel offline, creând o punte între cele două medii.

- Padlet-ul, explorând noile orizonturi ale jurnalismului digital am îmbunătățit considerabil abilitățile de organizare și reflecție. Acest instrument ne-a oferit o modalitate eficientă de a urmări progresul și de a identifica domeniile care necesită îmbunătățiri.

Un alt aspect esențial al cursului a fost îmbunătățirea competențelor de comunicare. Aceste abilități joacă un rol important în interacțiunile cu colegii și utilizatorii, facilitând crearea unui mediu de lucru mai eficient și plăcut. În acest fel, ne vom putea adapta mai bine nevoilor variate ale comunității.

De asemenea, participarea la mobilitatea Erasmus+ a inclus și o valoroasă dimensiune culturală. Am avut ocazia să explorăm cultura locală, vizitând obiective semnificative pentru istoria și civilizația turcă.

Experiența noastră în Antalya prin intermediul programului Erasmus+ a fost una de neuitat, care ne-a adus nu doar satisfacție profesională, ci și o îmbogățire personală. Această săptămână ne-a oferit oportunitatea de a descoperi o nouă cultură, de a întâlni oameni minunați și de a crea amintiri care vor rămâne cu noi pentru totdeauna.

„What happens on Erasmus, stays on ERASMUS!”

*Florina-Ionela Rotaru și Ileana Faur*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

## Erasmus +, catalizator de schimbare în dezvoltarea bibliotecii

Mobilitatea Erasmus + de care am beneficiat în perioada 14-20 aprilie a.c. în Antalya - Turcia la Cekdev Academy a reprezentat una dintre cele mai frumoase experiențe din viața noastră.

A fost despre lucruri noi, am realizat cât suntem de asemănători în diferențele noastre și am crezut mai mult în noi, prieteni noi și cei vechi, în lumea din jurul nostru.

Programul ne-a oferit un solid mod de gândire și o varietate de tehnici care pot să conducă la rezultate extraordinare. Mentorii nu au încercat să ne schimbe ca persoană, dimpotrivă ne-a învățat cum să devenim un catalizator de opinii, de tehnici, ne-a oferit sfaturi astfel încât fiecare să putem aplica ceea ce am asimiliat la locul nostru de muncă.

Am fost impresionate de seriozitatea furnizorilor de curs, aceștia ne-au stat în permanență la dispoziție și ne-au ajutat atunci când am avut neclarități referitoare la suportul de curs sau orice altceva.

Modul de desfășurare a cursurilor la Cekdev Academy a îmbinat partea teoretică cu cea practică, folosindu-se materiale video, jocuri de rol, de comunicare ș.a. Activitățile practice ne-au ajutat să fim creativi, constructivi în adevăratul sens al cuvântului.

Ne-am întors acasă cu un bagaj de aventuri, experiențe noi și amintiri frumoase. În plus, activitățile culturale și sociale independente au condimentat fiecare după – amiază.

Ospitalitatea și buna dispoziție au caracterizat toată această perioadă în care, prin prisma



acestui proiect am vizitat locuri minunate ca Land of Legend, Side, Old Town, Dokuma Park with Museums, să cunoaștem oameni deosebiți și să învățăm de la ei.

Consider că atât personal cât și profesional am avut de câștigat de pe urma acestei experiențe.

Vă mulțumesc pentru oportunitatea pe care mi-ați oferit-o și pentru îndrumarea de pe tot parcursul mobilității.

Vă mulțumesc, pentru amintirile, emoțiile și curajul pe care le-am dobândit în urma acestei experiențe. Mulțumesc pentru povestea ce și-a lăsat amprenta pe sufletul meu.

Iar ca un sfat pentru cei care vor să experimenteze astfel de programe nu pot să le spun decât:

Profitați, alegeți să descoperiți lumea și testați-vă propriile limite!



*Doinița Ciurezu*

*și Izabela Luminița Dobre*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

## Programul Erasmus+. Îmbunătățirea motivației angajaților și a spiritului de echipă. Integrarea bibliotecilor în strategiile de educație non-formală a adulților

Anul acesta, Biblioteca Județeană Dâmbovița a devenit beneficiarul unui program Erasmus+. Acesta este programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport în Europa. Erasmus+ oferă posibilități de mobilitate și cooperare în diverse domenii, printre care și educația pentru adulți.

În luna aprilie, 28 de bibliotecari din cadrul Bibliotecii Județene "Ion Heliade Rădulescu" Dâmbovița, alături de colegi bibliotecari din teritoriu, voluntari în cadrul instituției noastre, au participat la o sesiune de cursuri furnizate de Cekdev International Education & Development Academy în cadrul programului european Erasmus+, Acțiunea-cheie KA120-ADU-Acreditare Erasmus în educația adulților pentru Biblioteca Județeană Dâmbovița, ID 021-1-RO01-KA120-ADU-0000426882.

Cursurile au abordat tematici diferite, care au răspuns necesităților de pregătire profesională ale participanților, în funcție de activitatea pe care aceștia o desfășoară în cadrul bibliotecii: „Îmbunătățirea competențelor TIC și lingvistice”, „Perfecționarea managementului instituțional, motivarea personalului și promovarea stării de bine în instituție”, „Dezvoltarea competențelor/abilităților de lucru cu adulți prin metode non-formale în vederea creșterii accesului la servicii oferite cetățenilor”.

Pe parcursul formării, participanții au avut ocazia să își dezvolte abilitățile și cunoștințele tehnologice, precum și pe cele de lucru cu adulții. Obiectivul final al programului a fost ca toate cunoștințele acumulate în timpul acestuia să fie puse în practică ulterior finalizării lui și diseminate publicului adult al

bibliotecilor participante în mobilitate, prin organizarea de activități și evenimente dedicate acestui tip de public.

În acest articol vom împărtăși câteva dintre temele abordate la cursurile: „Perfecționarea managementului instituțional, motivarea personalului și promovarea stării de bine în instituție” și „Dezvoltarea competențelor/abilităților de lucru cu adulți prin metode non-formale, în vederea creșterii accesului la servicii oferite cetățenilor”. Dintre aceste teme, cele mai importante au fost:

- îmbunătățirea motivației angajaților și a spiritului de echipă;
- integrarea bibliotecilor în strategiile de educație non-formală a adulților.



### Îmbunătățirea motivației angajaților și a spiritului de echipă

Mediul actual, dominat de dezvoltarea tehnologiei informației și comunicațiilor, impune schimbări majore la nivelul instituțiilor de cultură. Acestea sunt obligate să își analizeze și să își actualizeze periodic misiunea și obiectivele. Menținerea bibliotecilor ca instituții actuale și relevante, precum și realizarea obiectivelor lor,



sunt direct dependente de motivarea și motivația angajaților.

Motivația reprezintă una dintre cele mai importante probleme ale oricărei organizații - relația dintre organizație și angajați este guvernată de motivele pentru care aceștia se simt implicați în munca lor. Motivația este elementul central care determină coagularea unei echipe, impune dinamica relațiilor dintre membrii echipei și, foarte important, stă la baza performanțelor organizației.

Spiritul de echipă este mai mult decât o simplă frază inspiratoare - este o componentă critică a unei culturi înfloritoare la locul de muncă. Acționează ca o forță obligatorie, unind indivizii pentru realizarea unei viziuni comune, promovând colaborarea și stimulând calitatea rezultatelor obținute. Atunci când este cultivat, spiritul de echipă sporește în mod vizibil implicarea angajaților și satisfacția generală la locul de muncă.

Spiritul de echipă aduce beneficii:

1. Îmbunătățește productivitatea: când angajații se simt parte a unei echipe, ei tind să fie mai implicați, ceea ce duce la performanță și productivitate superioare.

2. Îmbunătățește satisfacția angajaților: un spirit de echipă puternic nutrește un sentiment de apartenență și de apreciere, duce la o satisfacție mai mare la locul de muncă și la o rotație redusă a angajaților.

3. Îmbunătățește moralul: spiritul de echipă poate ridica în mod semnificativ moralul, indivizii fiind mai dispuși să facă eforturi suplimentare

pentru echipa lor atunci când există un sentiment puternic de unitate.

4. Promovează colaborarea: spiritul de echipă încurajează comunicarea deschisă, respectul reciproc și cooperarea, promovând astfel un mediu de lucru colaborativ.

Spiritul de echipă acționează ca un catalizator atât pentru evoluția individuală, cât și pentru cea organizațională. Asta am aflat în timpul trainingului, când formatoarea Sedan Erbek de la Cekdev International Education and Development Academy ne-a propus un joc interactiv: participanții la joc au manevrat o paletă rotundă de care erau legate mai multe sfori. Scopul exercițiului a fost de a menține în aer, pentru început, un balon. Situația s-a complicat atunci când a trebuit să susținem în aer două baloane. Exercițiul, aparent simplu, a presupus colaborarea celor prezenți, ne-a pus în diferite situații care pot fi rezolvate numai în echipă, printr-o bună coordonare și prin comunicare.

#### **Integrarea bibliotecilor în strategiile de educație non-formală a adulților**

Pentru a veni în întâmpinarea cerințelor din ce în ce mai complexe ale utilizatorilor, bibliotecile asigură o gamă largă de servicii și activități. Una dintre acestea este și educația non-formală, care poate fi aplicată pentru toate categoriile de utilizatori ai bibliotecii. Implicarea în acest tip de educație non-formală poate fi realizată numai de către bibliotecari bine pregătiți, preocupați de o permanentă



perfecționare. Programul Erasmus+ a reprezentat o reală oportunitate de formare și dezvoltare pentru bibliotecari. Ei lucrează în instituții care nu sunt doar depozitare de cărți, sunt și centre comunitare de socializare, comunicare și creativitate, care incită la învățare pe tot parcursul vieții.

Trainingul din luna aprilie ne-a familiarizat cu legătura dintre educația non-formală și conceptul de învățare pe tot parcursul vieții (eng. lifelong learning). A fost accentuată importanța educației care are loc dincolo de cadrul formal al sistemului de învățământ. Bibliotecile se impun ca instituții care promovează învățarea pe tot parcursul vieții. Ca parte a procesului asumat de adaptare și modernizare, ele trebuie să ofere utilizatorilor un spațiu de învățare prietenos, deschis către comunitate, spațiu în care sunt furnizate cunoștințe, abilități și deprinderi pe care indivizii să le poată folosi în dezvoltarea personală viitoare.

Erasmus+ urmărește să ofere cursanților adulți experiențe, aptitudini și competențe de care au nevoie pentru a deveni cetățeni europeni activi. Creșterea nivelului de participare a adulților la viața democratică este esențială pentru viitorul UE.

Pe parcursul a cinci zile de curs, am învățat care sunt caracteristicile educației non-formale, am învățat numeroase instrumente și metode ale educației non-formale, aplicabile activităților care pot fi organizate în bibliotecă.

Spre deosebire de educația formală, mai lungă ca durată și minuțios structurată, educația non-formală este mai flexibilă și poate fi adaptată unui anumit grup-țintă. Cunoștințele dobândite în acest fel pot fi testate în vederea obținerii anumitor calificări. Acestea sunt, de obicei,

certIFICATE recunoscute pe plan internațional și sunt dovezi ale competențelor dobândite în domeniul studiat.

Educația non-formală este cel mai adesea îndreptată spre dobândirea anumitor cunoștințe și abilități și este destinată unor grupuri diverse

de oameni. Persoanele care nu au o educație formală completă (finalizată prin studii universitare), dar și cei care doresc să-și îmbunătățească nivelul cunoștințelor formale, pot trece prin forme de educație non-formală.

Prin educația non-formală se pot dobândi cunoștințe concrete care sunt solicitate pe piața muncii. Pentru a o transfera cât mai eficient posibil, se pune accent pe rezolvarea unor probleme specifice și pe învățarea abilităților pe care le caută companiile. Educația non-formală facilitează calea către angajare, precum și avansarea ulterioară în carieră.

A oferi oamenilor de toate vârstele posibilitatea de a învăța, de a descoperi și de a-și dezvolta abilitățile a fost și continuă să fie în centrul misiunii bibliotecilor.

Pentru noi și colegii noștri, experiența Erasmus+ a fost deosebită prin deschiderea de care au dat dovadă formatorii, prin confruntarea cu idei și situații inedite pe care le-am trăit în cadrul mobilității de formare. Am cunoscut persoane noi, am început să gândim diferit - în afara obișnuinței și am învățat să

aplicăm metode și practici noi de învățare. Programul a însemnat descoperirea unor noi perspective, abilități, posibilități, oportunități.



*Raluca Rysu și Săndel Tudor*

Biblioteca Județeană  
„Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

## Experiența Erasmus în Antalya – oportunitate de dezvoltare personală și profesională pentru bibliotecarii dâmbovițeni

Mobilitatea de grup Erasmus în domeniul educației adulților a bibliotecarilor dâmbovițeni desfășurată la Cekdev International Education & Development Academy din Antalya, Turcia în



perioada 15.04-19.04.2024 a reprezentat o experiență formativă extraordinară prin conținutul informațional și prin metodele de predare active.

În cursul primei lecții au fost abordate probleme cruciale din sectorul educației adulților și al comunicării. Ele au privit andragogia, feedbackul pozitiv și feedbackul negativ, situațiile care afectează negativ comunicarea în mediile de educație a adulților, etapele unei comunicări eficiente. Tehnica de Ice breaking utilizată de formator în cadrul activității de grup a contribuit la relaxarea atmosferei, la eliminarea barierelor emotive și la integrarea în cadrul grupului. În același mod, aceasta a avut ca rezultat stimularea creativității participanților, dezvoltarea abilităților comune de lucru, favorizarea schimbului de informații.

Andragogia reprezintă o metodă de predare destinată adulților care respectă caracteristicile, exigențele și experiențele acestora. În modelul andragogic adulții sunt considerați drept participanți activi în propriul proces de învățare în timp ce profesorii își asumă rolul de facilitatori, de consultanți ai

învățării. Studenții adulți prezintă caracteristici distinctive având o bogată experiență și cunoștințe acumulate anterior procesului de învățare, o motivație intrinsecă și o responsabilitate directă asupra parcursului formativ. În general adulții doresc ca programul de formare să fie relevant pentru domeniul lor, doresc să participe activ în procesul de educație, nu agreează uniformitatea în educație ci le place schimbarea, doresc o critică constructivă și un feedback pozitiv, apreciază un mediu relaxant și o atmosferă dinamică în educație. Metoda de predare aleasă de formator a respectat caracteristicile identificate de studiile de andragogie, prezentarea structurată a conținutului disciplinar a alternat cu momente de lucru în grup, cu prezentarea materialelor realizate de cursanți. Cunoștințele și competențele au fost transmise prin furnizarea de exemple, adresarea de întrebări interesante. La finalul unei activități practice pe echipe a fost explorată importanța celor două tipuri de feedback, pozitiv și negativ pentru învățare și atingerea obiectivelor personale sau profesionale. Feedbackul pozitiv promovează un climat relațional bazat pe colaborare, comunicare deschisă și încredere reciprocă în timp ce feedbackul negativ favorizează o comunicare transparentă bazată pe discuții



constructive și furnizarea unor sugestii asupra a ceea ce trebuie corectat. Îmbunătățirea modului de comunicare permite construirea unor bune relații bazate pe respect și încredere reciprocă. Printre situațiile care afectează negativ comunicarea în mediile de educație a adulților se regăsesc lipsa de concentrare în timpul cursului (trebuie evitate distracțiile în timpul cursului cum ar fi controlarea telefonului), limbajul incoerent al corpului (comunicarea non verbală trebuie să întărească mesajul și nu să-l contrazică), limbajul negativ al corpului (evitarea contactului vizual transmite un mesaj negativ, de respingere a mesajului). Gestionarea eficientă a comunicării nonverbale poate ajuta la recunoașterea sentimentelor celorlalți, îmbunătățirea relațiilor interpersonale.

Comunicarea influențează activitatea unei echipe în mod pozitiv dar și negativ iar o comunicare inefficientă poate pune în pericol munca echipei. Cursanților li s-a propus un joc de comunicare prin intermediul căruia să învețe și apoi să tragă concluzii. Mai întâi au fost constituite echipe de câte două persoane, fiecare dintre ele deținând câte o foaie de hârtie și un creion. Una dintre persoane, având foaia de hârtie așezată pe spatele celeilalte a desenat o figură, iar cealaltă persoană a avut ca sarcină reproducerea desenului respectiv, regula fiind să nu se comunice cu aceasta. Pasul al doilea a presupus aceeași sarcină, aceeași regulă însă persoanele din echipă s-au schimbat între ele. După verificarea rezultatelor, s-au impus câteva considerații: a fost ales un mod inefficient al comunicării, nu s-

au transmis mesaje prin intermediul cuvintelor sau prin intermediul semnalelor nonverbale, rezultatul a fost lipsit de succes, este nevoie



de comunicare constantă, de interacțiune pentru atingerea obiectivelor. Câteva dintre etapele care trebuie urmate pentru a comunica eficient sunt:

- Definirea obiectivelor (Este fundamental să afirmăm clar ce dorim să obținem prin comunicare);
- Cunoașterea audienței (Este necesar să înțelegem cu cine comunicăm și care sunt preferințele acestora);
- Alegerea canalului corect de comunicare (Este importantă selectarea celei mai bune metode de furnizare a mesajului în mod eficient);
- Claritatea (Comunicarea trebuie să fie clară fără ambiguități, mesajul trebuie organizat în mod logic, trebuie acordată atenție deosebită feedbackului pentru a ne asigura de înțelegerea mesajului).
- Ascultarea activă (Este necesară concentrarea și atenția asupra mesajului interlocutorului fără a avea prejudecăți)

Pe parcursul cursului, bibliotecarii au avut ocazia să-și aprofundeze cunoștințele de limba engleză. Grație mobilității Erasmus, bibliotecarii din cadrul Bibliotecii Județene „I. H. Rădulescu” Dâmbovița și-au dezvoltat noi competențe pentru îmbunătățirea modului în care lucrează și au dobândit o perspectivă mai amplă asupra propriilor responsabilități.

*Loredana Spînu și Mariana Briceag*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița



## ERASMUS +. O oportunitate binevenită

Pe parcursul lunii aprilie, salariații ai Bibliotecii Județene Dâmbovița, alături de bibliotecari din teritoriu (voluntari în cadrul instituției), au beneficiat de cursuri furnizate de Cekdev International Education & Development Academy, în cadrul PROGRAMULUI EUROPEAN ERASMUS+, ACȚIUNEA –CHEIE KA120 – ADU – Acreditare Erasmus în educația adulților pentru Biblioteca Județeană Ion Heliade Rădulescu Dâmbovița, ID 021-1-RO01-KA120-ADU-000042682.

Contract de finanțare pentru primul an de mobilități ID: 2023-1-RO01-KA121/122-ADU-0000 120736.

Dintre cele 3 cursuri selectate pentru a răspunde necesităților de pregătire profesională a fiecărui angajat în funcție de departamentul în care își desfășoară activitatea, cursul „Îmbunătățirea competențelor TIC și lingvistice” s-a dovedit un demers util întrucât în ultimii ani, accesarea sistemelor educative ale aplicațiilor, rețelelor și suporturilor numerice ale tehnologiei informațiilor și comunicării a cunoscut o expansiune spectaculoasă oriunde în lume. Prin urmare utilitatea cursului s-a transpus în formarea unor deprinderi speciale dobândite prin învățare și exersare, deprinderi care vizează :

- crearea și optimizarea unui site web;
- crearea unui logo - cel mai important instrument de identitate vizuală;
- realizarea unui poster publicitar;
- realizarea unui jurnal de activitate;
- catalogarea unei biblioteci, scanarea de

cărți, filme, muzică și jocuri video;

– crearea unui newsletter - ca mijloc de informare, promovare, colectare de soluții și idei și educare;

– jocurile de cultură generală.

Pe parcursul orelor de curs, bibliotecarii implicați au intrat în contact cu date privitoare la instrumente, platforme, aplicații precum : CANVA, WORD ART, LIBIB, CHAT GPT, WORD PRESS, PADLET, RENDER FOREST etc. Importanța TIC în bibliotecă nu poate fi ignorată. TIC este utilizată imens în bibliotecile din toată lumea și este ceva inevitabil pentru prezentul bibliotecilor de astăzi.

Iar bibliotecarii trebuie să facă față cerințelor crescânde în era digitală și să ajute utilizatorul să găsească informația de care el are nevoie, să-l dirijeze în multitudinea enormă a informației puse la dispoziția sa cu ajutorul

TIC. Trebuie să fie pricepuți pentru a face față achiziției și informațiilor. Bibliotecarii trebuie să fie la curent cu tendințele emergente în tehnologia informației întrucât acest concept a schimbat atribuțiile, responsabilitatea și funcțiile profesioniștilor din bibliotecă. Mediul în schimbare permanentă îl obligă pe bibliotecar să devină calificat în domeniul TIC, dinamic, gata să accepte schimbările și provocările și să îndeplinească cerințele utilizatorilor bibliotecii, deoarece, fără schimbări, biblioteca nu ar putea supraviețui.

Programul s-a dovedit și un util demers intercultural. Participanții au beneficiat de schimburi de experiență realizate împreună cu omologii bulgari și turci, au împărtășit modele de bune practici cu bibliotecari de la Antalya Kutuphanesi (Biblioteca Antalyei) și au efectuat vizite tematice la locuri reprezentative pentru istoria și cultura regiunii.

Cursul a fost o oportunitate binevenită atât de învățare, cât și de împărtășire a experiențelor la nivel de bibliotecă, din medii europene diferite.

*Maria Magdalena Toma*

*și Pavelica Păvrulescu*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița





## Educația non-formală – un prieten de nădejde

Este o formă de educație cu un scop bine definit, dar nu implică rigurozitatea unei educații formale. Scopul cursului nostru a fost acela de a încerca readucerea în bibliotecă a utilizatorilor adulți. Deși epoca inteligenței artificiale se impune tot mai mult, noi nu trebuie să uităm cartea, suportul de bază, de până mai ieri, al informației.

Dacă, din diverse motive, generația tânără se concentrează mai mult pe gadgeturi, cei trecuți de prima tinerețe, au făcut cunoștință, la început, cu cartea și mai apoi cu sursele electronice, deci ei se pricep să folosească și aceste surse de informare...

Educația non-formală încearcă să dezvolte la copii diverse abilități și deprinderi din felurite domenii, iar la adulți are ca scop reactivarea și consolidarea competențelor deținute anterior, permițând astfel continuarea ciclului formativ pe întreaga durată a vieții.



Această educație se realizează prin cursuri de desen, dans, limbi străine, sport, ateliere de educație culinară etc. Scopul acestor cursuri este de a dezvolta compatibilitățile sociale (răbdare, empatie, toleranță), înțelegerea și acceptarea colegilor așa cum sunt, a tuturor nevoilor și reacțiilor lor, competențele de comunicare precum și gândirea critică.

Scopul educației non-formale este acela de a contribui la:

- proiectarea activităților educative extra-curriculare ca aplicații concrete ale cunoștințelor acumulate,
- creșterea calității actului educațional și a rezultatelor învățării,
- stimularea inițiativelor copiilor și tinerilor în dezvoltarea vieții comunității și a școlii,
- reducerea procentului fenomenelor antisociale, a abandonului și absenteismului școlar,
- creșterea ratei promovabilității școlare,
- asigurarea șanselor egale de dezvoltare

personal,

- creșterea calității resursei umane din sistemul educațional,
- transformarea educației în sursă de dezvoltare comunitară.

Pentru realizarea educației nonformale se utilizează cinci metode:

1. Dezbaterile
2. Improvizația
3. Atelierele conversaționale
4. Biblioteca vie
5. Mentoratul sau *Life coaching*-ul
6. Expozițiile virtuale.

Dacă am aprofunda una dintre metode, am putea să gestionăm mai bine această formă de învățare.

Să detaliem puțin „Atelierele conversaționale”.

Atelierele conversaționale au la bază animația socio-educativă, care este una din metodele care dezvoltă capacitățile expresive, posibilitățile relaționale, și de întrajutorare și inovație socială, educativă și culturală. Are ca scop dezvoltarea abilităților de comunicare interculturală atât în rândul persoanelor/individivilor, cât și a grupurilor.

Aceste ateliere au ca scop dezvoltarea individului, capacitățile acestuia de a socializa, de a-și controla comportamentul, de a anticipa o acțiune planificată din timp. Cei implicați învață să colaboreze, să treacă cu bine peste provocările zilnice, să fie spontani și creativi.

Totul se poate pune în practică prin jocuri diverse:

1 Jocuri de prezentare: cunoașterea participanților, numele acestora, unele trăsături etc., prin desenarea portretelor

2 Jocuri de cooperare și încredere reciprocă (conducătorul auto orb, care conduce la indicațiile călătorului)

3 Jocuri de afirmare și integrare în grup (susținerea balonului sau deznodarea mâinilor)

Am putea vorbi puțin și de „Biblioteca vie”, o activitate la îndemână, având în vedere că suntem în domeniu.

Pentru realizarea acesteia, trebuie luate în calcul: obiectivele bibliotecii, spațiul de care dispune și în care se intenționează dezvoltarea acesteia, modalitatea de promovare a acestui tip de bibliotecă, evaluarea impactului asupra cititorilor și asupra cărților.

Dezvoltarea acestui proiect necesită parcurgerea anumitor pași:

- Identificarea obiectivelor și beneficiilor metodei,

- Stabilirea echipei de proiect,
- Alegerea locației pentru organizarea evenimentului,
- Selecția cărților și pregătirea cataloagelor, pentru o bună evidență,
- Selecția și pregătirea bibliotecarilor care urmează să participe la organizarea proiectului,
- Pregătirea cărților pentru introducerea în circuitul bibliotecii vii,
- Realizarea promovării bibliotecii, prin diverse mijloace,
- Desfășurarea efectivă a bibliotecii,

- Evaluarea bibliotecii,
- Monitorizarea activității bibliotecii vii.

În concluzie, educația non-formală, pusă în practică și susținută, întărește caractere, susține dezvoltarea individului pe toate planurile (profesional, cultural, emoțional etc.), construind în timp o societate mai puternică, mai sănătoasă, mai competitivă.

*Alina Cojanu și Simona Rădulescu*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

## Transformăm biblioteca prin tehnologie: jurnalul unei săptămâni de mobilitate Erasmus+



În perioada 31 martie - 4 aprilie 2024, un grup de bibliotecari entuziași din Târgoviște a participat la o mobilitate Erasmus+ având tema „ICT Tools and Communications”. Această experiență a avut loc în frumoasa localitate Antalya, Turcia la Cekdev International Education And Development Academy și a reunit personalul din cadrul Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița dar și din trei biblioteci publice din județ: Răciu, Perșinari și Ocnița, dornici să își îmbunătățească competențele digitale și de comunicare pentru a-și moderniza bibliotecile.

Această săptămână memorabilă a fost dedicată descoperirii și implementării unor tehnologii inovatoare, în bibliotecile noastre, printr-un amestec de învățare, colaborare și explorare culturală.

Prima zi a mobilității a debutat cu sesiuni interactive în care am explorat fascinanta lume a inteligenței artificiale, învățând despre CHAT GPT-4, un instrument revoluționar care poate genera imagini sau texte complexe și relevante,

ușurând astfel munca bibliotecarilor în crearea de conținut. Am descoperit și fascinantul concept literar digital al „Library of Babel”, o platformă unică ce imită o bibliotecă infinită, oferind o perspectivă fascinantă asupra organizării informațiilor digitale.

A doua zi a fost dedicată marketingului digital. Am învățat despre concepte precum: „What is digital marketing?”, „Pay per click” și „Search engine optimization”, esențiale pentru a atrage noi utilizatori în bibliotecă prin canale online. Totodată, am învățat cum să creăm un cont pe Wordpress, o platformă de blogging și web development, și cum să folosim instrumentul software Libib care ne oferă o gamă largă de caracteristici pentru catalogarea cărților, filmelor, muzicii, a altor articole și ne permite personalizarea categoriilor de bibliotecă, adăugarea de etichete și crearea mai multor biblioteci pentru diferite colecții.

Ziua a treia a fost una dedicată creativității, învățând să lucrăm cu povești și să folosim site-ul wordart.com pentru a crea cuvinte în formă artistică. Ne-am bucurat de o sesiune interactivă în care am dialogat în limba engleză și am avut parte și de o activitate inedită, joaca cu covorul zburător cu bile colorate, o metodă ludică de coordonare și consolidare a echipei.



Ulterior, am aprofundat conceptul de comunicare în bibliotecă. Am discutat despre elementele comunicării, motivele pentru care comunicăm și modalitățile eficiente de comunicare în cadrul instituției noastre. Instrumentele digitale au continuat să fie în centrul atenției noastre, astfel am descoperit platforma Canva pentru design grafic și site-ul renderforest.com pentru crearea de videoclipuri profesionale, unde am creat materiale vizuale atractive pentru promovarea bibliotecii.

Ultima zi a mobilității a culminat cu realizarea unui jurnal digital pe platforma Padlet, unde am documentat întreaga noastră experiență. Fiecare activitate, fiecare lecție învățată, toate au fost notate și împărtășite pe această platformă colaborativă. Această activitate a consolidat cunoștințele dobândite și a subliniat importanța documentării și reflectării asupra procesului de învățare.

Pe lângă activitățile de învățare, am avut ocazia de a descoperi cultura și istoria locală, având oportunitatea să vizităm Biblioteca Antalya Kutuphanesi și să participăm la diverse excursii culturale în care am explorat Orașul antic Hierapolis, ne-am relaxat în piscina Cleopatrei, cel mai vechi spa din lume, și ne-am pierdut în lumea de povești a parcului Land of Legends. Vizitele la Castelul din Bumbac-Pamukkale, Centrul vechi din Antalya și cascadele Duden și Kurşunlu au adăugat un plus de farmec acestei experiențe de neuitat care ne-a oferit o perspectivă asupra bogăției culturale a Turciei.

Este greu de exprimat în cuvinte trăirile și emoțiile pe care ți le oferă o astfel de experiență. Pentru noi bibliotecarii a fost despre noutate, încurajare, descoperire, evoluție și dezvoltare pe toate planurile. A fost un plus de experiență și informații care ne vor însoți pe tot parcursul vieții.

Printre cele mai frumoase experiențe din mobilitate este faptul că întâlnești oameni noi, culturi diferite, înveți multe lucruri, legi prietenii, descoperi lucruri despre tine, ieși din rutina



zilnică, accepți și răspunzi la provocări, petreci timp de calitate. Într-un cuvânt, este o șansă de a te bucura de viață. Experiența participării la proiectul Erasmus+ cu tema „ICT Tools and Communications” în Antalya a fost, fără îndoială, unică și de neuitat. A fost o combinație perfectă de învățare academică, explorare culturală și dezvoltare personală. Am plecat din Antalya nu doar cu cunoștințe noi și prietenii valoroase, ci și cu o perspectivă mai largă asupra lumii și a diversității ei.

Această experiență a demonstrat că educația și călătoriile pot merge mână în mână pentru a crea oportunități de dezvoltare. Participarea la proiecte internaționale precum Erasmus+ este o investiție în viitorul nostru, atât la nivel personal, cât și colectiv, contribuind la formarea unei societăți mai deschise, tolerante și interconectate.

Această mobilitate Erasmus+ a fost o experiență transformatoare pentru toți participanții, oferindu-ne nu doar cunoștințe valoroase, inspirația de a implementa aceste idei inovatoare în bibliotecile noastre, ci și amintiri prețioase și oportunitatea de a ne îmbunătăți abilitățile profesionale și personale. Astfel, ne propunem să transformăm biblioteca prin tehnologie, să oferim utilizatorilor experiențe captivante de cunoaștere și inovație, aducând un suflu nou și modern în serviciile oferite comunităților în care ne desfășurăm activitatea profesională.

*Vlăduț Andreescu*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

*Cateluța Barbu*

Biblioteca Comunală Raci

*Violeta Dumitrescu*

Biblioteca Comunală Ocnița

*Ionela Petrișor*

Biblioteca Comunală Perșinari

## DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR

### Salonul editorial „Ion Heliade Rădulescu”, ediția a XXIII-a

Cea de-a XXIII-a ediție a Salonului de Carte „Ion Heliade Rădulescu” a avut loc în perioada 6 - 8 septembrie în scuarul Primăriei Târgoviște, iar evenimentul face parte dintr-un proiect de anvergură inițiat și desfășurat de peste 20 de ani de Biblioteca Județeană Dâmbovița în parteneriat cu Consiliul Județean Dâmbovița și Primăria orașului Târgoviște.

Organizat într-un moment de maxim interes pentru locuitorii orașului Târgoviște – Zilele Cetății, Salonul de Carte a oferit o excelentă oportunitate de selecție și achiziție a titlurilor căutate exclusiv pentru plăcerea lecturii.

Programul de vizitare a fost și anul acesta unul generos (orele 10.00 – 21.00), iar oferta acestei ediții a inclus cele mai recente apariții editoriale și materiale educaționale.

Gândit ca spațiu al schimburilor de idei, lansărilor de carte, al inițierilor de noi parteneriate, Salonul editorial de carte „Ion Heliade Rădulescu” este inclus în calendarul celor mai importante evenimente culturale de la Târgoviște

Au fost amenajate 5 pavilioane expoziționale care au găzduit unele dintre cele mai prestigioase edituri din țară, iar evenimentele editoriale și surprizele care au inclus jocuri, momente interactive, recitaluri de muzică și poezie, i-au determinat pe târgovișteni dar și pe cei care se aflau în trecere să aleagă să petreacă timp de calitate alături de noi.

După alocuțiunile din partea oficialităților, Salonul editorial a fost deschis ca în fiecare an de **Editura Arhiepiscopiei Târgoviștei** cu lucrări prezentate de Preot Consilier Marian Puiescu:

**Voievodul Radu Paisie - ctitor de locașuri sfinte, promotor al culturii și sprijinitor al Ortodoxiei**

**Rolul eclezial și cultural al Evangheliei învățătoare de la Mănăstirea Dealu de lângă Târgoviște - 380 de ani de la apariție**

**Suferința și boala în lumina Învierii Domnului**

**Sf. Voievod Martir Constantin Brâncoveanu – 310 ani de la moartea lui martirică**

În continuare **Editura Arco Iris** ne propune o „**Întâlnire cu BUNICA**” în persoana autoarei Victoria Furcoiu Bunica, care a încântat publicul cu :

**Pățaniile motanului Musli**

**Povești din curtea bunicilor**

În aceeași tonalitate **Editura Life-Learning Education** aduce în atenția publicului „**Povești animate**” cu scriitoarea Veronica Iani.

Editura locală **Cetatea de Scaun** prezintă:

**Doar 13. Cu și despre Mihai Șerbănescu**, autor: **Luci Coarnă**  
**Politice educaționale preuniversitare în România interbelică**, autor: **Alexandru Mitru**

Cea de-a doua zi debutează cu lansările de carte ale **Editurii Tritonic - Ficțiune la TRITONIC: de la Mystery & Thriller la Romance:**

**Lacrimi din tei**, autor: **Teodora Matei**

**Lăudați și cântați**, autor: **Dragoș C. Costache**

**Nu-mi spune Ana, când lumea mea se destramă**, autor: **Ramona Păunescu**

**Diamantul negru**, autor: **Ana-**

**Maria Gavrilă**

**Marea Despărțire**, coordonatori: **Teodora Matei și Bogdan Hrib**

Programul celei de-a doua zile este încheiat de **Editura Eikon** care a lansat următoarele volume:

**Anatomia și fiziologia lui A**, autor: **Christian Crăciun**

**Casa de nebuni a Atenei**, autor: **Thanas Medi**

**Cărări și destine** (vol. 1-3), autor: **Luminița Aldea**

**Exces de zen/ Excès de zen**, autor: **Cătălina Steriu**



**Cărămiziu**, autor: Florin Spătaru,  
**eu. jurnal inexistențial**, autor: Ionuț Iamandi  
**Credincios conform legii sau Despre libertatea religioasă în România comunistă**, autor: Sorin Negruți

**Merindele Farmecului. Poeme zânatice**, autor: Tiberiu Cercel

**Scrieri, volumul IV: Poetica imaginii - O fenomenologie a inaparentului • Poetică fenomenologică - Lectura imaginii**, autor: Dorin Ștefănescu

**Cancel Beethoven în Minunata Lume Nouă**, autor: Ștefan Romanó

**Revoluție și Biserică. Un studiu despre efectele Revoluției Franceze asupra vieții ecleziale**, autor: Emanuel Sebastian Suciu

**Omilia la Cartea Profetului Ieremia, volumele I și II, Origen**, traducere din limba greacă: Cristian Tufan

**Viața ca un oratoriu**, autor: Paul Constantinescu

**Plotin: Despre bine sau despre unu - Enneade, VI. 9. Enneade, V. 4**, autor: Dan Tomuleț

**Recital poetic**

**Tainica nălucire**, de Simona Gabriela Ilie

**Un galop de gând. A Gallop of Thought**, de Ionuț Iamandi

**Confesiunile balaurului cu șapte inimi**, de Vasile Iftime

**Flori de piatră/ Flores de piedra**, de Liviu Mățăoanu

**Epilog în loc de neant**, de Victor Mihai Enache

**Floare de Tu**, de Mircea Liviu Goga

Ultima zi a Salonului Editorial "Ion Heliade Rădulescu" a fost dedicată editurii locale **Bibliotheca** având un maraton de lansări și prezentări de carte:

**Nepoata bătrânei aristocrate**, autor: Ioan Vișan

**Copilul care spune poezii**, autor: Constantin Voicu

**Sensul existențial**, autor: Savian Mur

**Școala printre meandre**, autor: Ecaterina Chiriță Bazilescu

**Conexiuni culturale basarabene**, autor: Lina Codreanu

**Bob de lut**, autor: Ileana Pascu

**Postdecembrism. De la comunismul cu față inumană la capitalismul cu mască umană**

**Sampling Paradis**, autor: Marian Popa

**Clasicii noștri. Contribuții la viața și opera lui Vladimir Streinu**, autor: Jean Dumitrașcu

**Monumentele eroilor dâmbovițeni – memorii eterne ale neamului românesc**, coordonator: Gheorghe Șerban

**Suduleni. File de monografie**, autor: Alexandru Coman

**Culegere de studii, analize juridice și articole de presă**, autor: Ivan-Vasile Ivanoff

**Icoană pentru amândoi**, autor: Constanța Popescu

**Suișuri între pământ și cer**, autor: Vasile Didoacă Dojană

**Floarea de Crâng**, autor: George Toma Veseliu

**Drumul literelor**, autor: George D. Piteș  
**Târgoviște, o Cetate Eternă a civilizației creștine românești**, autor: George Coandă,

**Tradiție și creativitate în Arhitectura Târgoviștei și a Orașelor din Sud**, autor: Emil Stănescu

**Scrisorile toamnei**, autor: Ecaterina Botoncea,

**Nesupunere**, autor: Sorin Diaconescu  
**Ceasornic fără minutar. Punctul pe cuvânt...**, autor: Gabriela Cristache

**Lumea văzută de la Târgoviște**, autor: Ionuț Cristache

**Imaginație**, autor: Cristian M. Grigore

**Univers poetic al naturii și dragostei. Antologie**, autor: Dan Cricoveanu

**Tainele scorpionului bonom**, autor: Vali Nițu

**Costache Olăreanu, arhitecturi ludice**, autor: Lina Codreanu

**Revanșa postumă**

**I. D. Sârbu și timpul romanului**, autor: Nicolae Oprea

**Târgoviște – personalități culturale și viață literară**, autor: Gabriela Madrova

**Continuatorii Școlii literare și artistice de la Târgoviște**, autor: George Toma Veseliu

**Eu și celălalt** (roman), autor: Ana Dobre

**Simpozionul național „Școala de la Târgoviște – tradiție și continuitate”**

**Mihai Cimpoi și Școala de la Târgoviște**, moderator: Mihai Stan, directorul *Editurii Bibliotheca*.

Ediția cu numărul XXIII a Salonului editorial de la Târgoviște s-a încheiat la capătul unui adevărat maraton de evenimente, oferind iubitorilor de carte posibilitatea de a achiziționa cărți în condiții avantajoase, evenimentul în sine înscriindu-se într-o notă originală adaptată vremurilor, care a permis însă menținerea conceptului și a obiectivelor originale.

"A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență...căci dacă ne-am mărgini la ceea ce putem trăi sau vedea în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci...Cărțile ne dezvăluie cu adevărat înțelesul lucrurilor pe care le trăim. Necitind suntem ignoranți: dar nu numai fiindcă nu ne putem explica propria noastră viață...cititul ne permite accesul la un univers infinit..."(Nicolae Manolescu).

*Daniela Iordache,*

Biblioteca Județeană  
 „I.H. Rădulescu” Dâmbovița

## „Nocturna Bibliotecilor” 2024, o nouă ediție plină de mister și provocări la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

„Nocturna Bibliotecilor”, eveniment cultural anual organizat de Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR) a avut ca temă anul acesta *„Noaptea Detectivilor de Carte – mistere literare, rezolvare de enigme, incursiuni în lumea romanelor polițiste”*. Acest eveniment reunește bibliotecii publice din România și Republica Moldova pentru a transforma o noapte obișnuită într-o experiență memorabilă.



Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița a participat la cea de-a XV-a ediție a „Nocturnei Bibliotecilor” cu un program atractiv pentru toate categoriile de utilizatori.

Astfel, vineri, 27 septembrie 2024, începând cu ora 18<sup>00</sup>, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița și-a invitat utilizatorii și toți iubitorii de carte la o aventură nocturnă plină de activități captivante.

Programul a debutat cu o lansare de carte, *„Povestea dorințelor: Misterul tabloului fermecat”*, autor Ioana-Alina Ristea. În urmă cu mai bine de un an, Ioana Ristea, o adolescentă din Bucșani, lansa prima sa poveste pentru copii: „Povestea dorințelor”. Acum, în cadrul „Nocturnei bibliotecii”, Ioana a lansat și cel de-al doilea volum al poveștii. Alături de Ioana s-au aflat familia, profesorii și

prietenii. Lansarea a fost însoțită de o sesiune foto și de autografe.

Lansarea a fost urmată de un moment muzical - „Detectivi pe note”, oferit de două eleve talentate de la Liceul de Arte „Bălașa Doamna” din Târgoviște - Cătălina Maria Rebeca și Popescu Rebeca Ioana. Repertoriul ales de ele, „Skyfall” (Adele) și „Pink Panther” (Henry Mancini), a fost în concordanță cu tema de anul acesta a evenimentului. Melodiile și interpretarea lor au încântat și emoționat publicul prezent în sală.

Pentru cei mai mici participanți la nocturnă, bibliotecarii Florina Rotaru și Raluca Rusu au organizat și coordonat un atelier intitulat sugestiv „Micii polițiști”. Invitatul special a fost domnul colonel în rezervă, expert criminalist Leonard Tocan. Acesta le-a arătat copiilor ce conține o trusă de criminalist și cum poți depista amprente de pe anumite obiecte. A fost un atelier interesant și interactiv cu multe întrebări din partea copiilor. Îi mulțumim pentru prezență și pentru sprijinul oferit în desfășurarea acestui atelier destinat copiilor.

Publicul adult a avut ocazia să participe la „Treasure hunt – o incursiune în tainele bibliotecii”, o vânătoare de comori antrenantă și plină de provocări. Echipa care a reușit să găsească prima cutău ascuns a câștigat



recompensa pregătită de organizatori.

Expozițiile organizate în bibliotecă s-au încadrat și ele în tematica serii. Secția de Împrumut pentru Adulți a organizat, la parterul bibliotecii, o expoziție de cărți cu detectivi și romane polițiste. Au fost expuse volume din colecția James Bond, precum și cărți ale bine-cunoscutelor scriitoare de romane polițiste Agatha Christie și Rodica Ojog - Brașoveanu.

Sala de Conferințe a bibliotecii a găzduit o altă expoziție, organizată de Secția Colecții Speciale, intitulată „Analiză grafologică literară”. Aceasta a cuprins, pe lângă portrete ale clasicilor literaturii române, și mostre din manuscrisele lor.

La etajul I al bibliotecii au putut fi admirate lucrările elevilor de la Liceul de Arte „Bălașa Doamna” din Târgoviște, coordonați de doamna profesoară Barbara Brigita Popa. În expoziția intitulată „Culori și mistere” a putut fi recunoscut și faimosul Sherlock Holmes, personaj creat de Sir Conan Doyle.

„Thriller, mister, suspans” s-a numit expoziția organizată de Secția Multimedia Internet. Au fost prezentate DVD-uri din colecțiile Sălii Multimedia cu filme de acțiune și suspans, românești, dar și străine. A cuprins titluri precum: „Un comisar acuză”, „Revanșa”, „Pădurea morții”, „Cârțița”, „Skyfall”.

Decorul a fost remarcat încă de la intrarea în bibliotecă: James Bond și Casino Royal a fost tematica Sălii de Conferință, unde au avut loc majoritatea activităților.

„Seara de carte și film” s-a desfășurat la Secția Periodice, unde a fost vizionat și comentat filmul „Simbolul pierdut”, realizat după romanul de mare succes al scriitorului american Dan Brown.

Programul serii a inclus și un „interogatoriu” bazat pe literatura romanelor polițiste; acesta s-a numit „Police Quiz”. Concursul, adresat publicului tânăr și adult, a constat într-un set de întrebări la care răspunsurile puteau fi

transmise direct de pe telefon. Participanții au apreciat experiența interesantă și evaluarea inedită a cunoștințelor lor, acumulate în urma lecturii romanelor polițiste sau a cărților cu detectivi celebri.

Premiile pentru concursurile organizate la această ediție, „Nocturna bibliotecilor”, au fost acordate cu sprijinul Primăriei Municipiului Târgoviște.

Ultimul moment muzical al serii a fost intitulat „Anchetă muzicală” - un karaoke pentru toți cei care au dorit să cânte și să se amuze alături de bibliotecari, organizatorii evenimentului.

„Nocturna Bibliotecilor” dorește să capteze atenția comunității asupra bibliotecii ca actor și producător creativ, descoperind-o în dinamică și în complexitatea sa. Evenimentul acesta, organizat anual, promovează cartea și lectura, având ca scop

prezentarea către public a bibliotecii și a serviciilor pe care aceasta le oferă.

„Nocturna Bibliotecilor” este o manifestare pro-lectură și un eveniment de promovare a culturii în toate formele ei. Ea marchează rolul tot mai activ pe care biblioteca îl reclamă în societatea actuală.

*Raluca Rysu*

Biblioteca Județeană  
„Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița



## Întâlniri și oportunități: Proiectul Apollo 20.50, formarea unei noi generații de jurnaliști

În perioada 16 – 21 septembrie 2024, Târgoviște a găzduit proiectul internațional Apollo 20.50, organizat de Balkan Development Support (BDS), cu sprijinul sponsorilor Loteria Română și URPIO România. Proiectul a avut un caracter educativ și a reunit participanți din mai multe țări balcanice și nu numai.

Printre partenerii locali care au susținut acest demers s-au numărat Universitatea VALAHIA din Târgoviște, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Columna TV, Gazeta Dâmboviței și Teatrul „Tony Bulandra” din Târgoviște. De asemenea, au contribuit la succesul proiectului și parteneri naționali și internaționali precum Asociația Dăruiește Viață, Asociația Manieres, Universitatea din Novi Sad și agenția de marketing Ubixy.

Proiectul a implicat tineri pasionați de jurnalism, printre aceștia numărându-se studenți din Bulgaria, Serbia și Etiopia, studenți ai Universității VALAHIA din Târgoviște, precum și elevi ai Colegiului Național „Constantin Carabella” din Târgoviște. Pe parcursul celor cinci zile, participanții au avut ocazia să ia parte la diverse activități și ateliere practice menite să le dezvolte abilitățile jurnalistice.

Programul Școlii de toamnă a fost unul variat și dinamic. Printre activitățile propuse s-au numărat vizite în studiourile unui post de televiziune local, atelier de digitizare la Biblioteca Județeană Dâmbovița, precum și sesiuni de documentare și culturale în cadrul unor ateliere de marketing. Toate acestea au contribuit la formarea participanților, oferindu-le o perspectivă amplă asupra viitorului în jurnalism.

Vizitatorilor li s-au prezentat beneficiile și importanța digitalizării pentru o bibliotecă publică precum accesul online rapid la diverse colecții, eliminând barierele geografice. Utilizatorii pot citi cărți pe platforma digitală CloudLibrary, pot consulta documente rare sau cărți vechi digitizate, sau se pot informa asupra cărților existente și disponibile în bibliotecă prin catalogul online, totul de la distanță fără a mai fi nevoie să viziteze fizic biblioteca.

De asemenea, digitizarea colecțiilor are o importanță semnificativă în conservarea cărților,

documentelor vechi, fragile, contribuind astfel la păstrarea acestora prin scanare și arhivare digitală, originalele fiind astfel protejate de uzura fizică cauzată de manipulare frecventă a utilizatorilor, aceștia putând consulta varianta digitalizată.



Bibliotecile publice oferă astfel accesul la imagini digitizate ale documentelor istorice, manuscrise, hărți și alte documente, resurse esențiale pentru educație și cercetare, venind în sprijinul atât al elevilor și studenților, cât și al cercetătorilor.

În secția de Colecții Speciale a Bibliotecii s-a făcut o demonstrație de digitizare a unui periodic vechi de secol XIX și s-a prezentat vizitatorilor importanța OCR-izării documentelor scanate, o tehnologie vitală pentru orice proces de digitizare care transformă conținutul dintr-un format inactiv (imagine) într-un format activ și utilizabil (text editabil), îmbunătățind accesibilitatea, căutarea rapidă după cuvinte-cheie în interiorul textului și gestionarea datelor din imaginile respective.

Au fost prezentate două metode de digitizare: una folosind un scanner specializat pentru cărți și cealaltă utilizând un aparat pentru diafilme, acesta din urmă fiind folosit pentru digitizarea presei locale vechi.

Participanții au vizitat secția de periodice a bibliotecii, unde au descoperit depozitul plin cu ziare în diverse formate.





Tinerii implicați în proiectul Apollo 20.50 au avut oportunitatea de a-și îmbunătăți abilitățile jurnalistice prin activități practice și interacțiuni directe cu profesioniști din domeniu. Această experiență a fost considerată un adevărat avantaj pentru dezvoltarea lor profesională, evidențiind nu doar învățarea tehnicilor moderne de jurnalism și digitizare, ci și importanța colaborării interculturale, având ocazia să colaboreze cu colegi din diverse țări și medii. Diversitatea activităților — de la vizite în studiouri de televiziune la ateliere de digitizare și sesiuni de marketing — le-a oferit o viziune cuprinzătoare asupra carierei în jurnalism.

Pentru organizatori și parteneri, succesul proiectului a fost evidențiat de interesul și implicarea tinerilor. Aceștia au accentuat că astfel

de inițiative sunt fundamentale pentru dezvoltarea unei noi generații de jurnaliști capabili să facă față provocărilor unei lumi media în continuă schimbare. Proiectul a subliniat, de asemenea, importanța colaborării internaționale și a sprijinirii educației prin inițiative ambițioase, menite să stabilească o legătură între tineri și profesioniști.

În concluzie, Apollo 20.50 a fost apreciat ca un succes datorită impactului său educativ și colaborativ, oferind participanților oportunități valoroase pentru învățare și dezvoltare profesională.

Florina-Ionela Rotaru

și Mircea Iunian Tică

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

## Gânduri închinare ctitorului culturii române, Măria Sa, Mihai Eminescu

„Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filosofia vieții.” (Mihai Eminescu)

„Tot ceea ce este frumos, valoros, important și plin de sens, vine doar din inimă”, mărturisea Nae Ionescu. Voi încerca și eu, prin aceste rânduri, să zugrăvesc icoana unui Sfânt al sufletului meu.

Pornind de la cântecul copilăriei, „Eminescu”, interpretat de soții basarabeni Doina și Ion Aldea Teodorovici, cântat în 1992 pe scena „Cerbului de Aur” de la Brașov, continuând cu cărțile copilăriei mele, cumpărate de mama, „Pagini alese”, de M. Eminescu și „Creangă și copiii”, cu amintirea poeziilor preferate, „Mortua est!” și „Scrisoarea I”, dar și a imaginii cărții de căpătâi cu care adormea Creangă, „Poesiile” lui Eminescu, revăzând notițele din „Jurnalul” meu din liceu, cu citate din lecturile acelor ani, trecând mai apoi prin anticariatele orașului studenției și citind pledoaria lui Noica, de a se facsimila tezaurul cuprins în „Caietele” lui Eminescu, și ajungând la comoara de volume eminesciene aflate în biblioteca publică unde îmi desfășor activitatea, printre care și volumul „Proximitatea lui Eminescu”, de Ștefan Ion Ghilimescu (cu dedicația autorului: „Cartea unei pasiuni și a unei datorii față de scrisul cel mai frumos pe care l-a scos la iveală pământul



acesta”), imaginea lui Eminescu a fost o constantă în viața mea.

Astfel, mi-am zis că nu se poate ca nicio bibliotecă publică dâmbovițeană să nu-i poarte numele, așa că mi-am dorit să-i dau un nume bibliotecii mele și am țintit sus, însă Bibliotecii de la Fieni îi era hărăzit numele unui alt mare român, Mircea H. Popescu, cel mai important critic literar al exilului politic românesc.

În fiecare an ne este „Dor de Eminescu”, astfel, cele mai dragi activități pe care le-am desfășurat de-a lungul timpului în bibliotecă au fost cele închinare lui, la nașterea și la trecerea sa în veșnicie, 15 ianuarie și 15 iunie. De fiecare dată am încercat să dăruiesc copiilor câte o carte cu poeziile sale. Așa s-a întâmplat și în acest an, 2024, la cele cinci activități realizate în parteneriat cu instituțiile locale: Biserica „Sf. Ier. Nicolae”, Școala „Diaconu Coresi”, Grădinița „Dumbrava Minunată”, dar și din localități vecine (Școala Gimnazială Buciumeni), alături de colaboratorii constanți ai bibliotecii, cadrele didactice: Denisa Aldea, Marina Antoaneta, Mirabela Calmiciuc și Vasile Popa.

A devenit o tradiție la Fieni ca momentul de suflet să fie slujba de pomenire a poetului național,



săvârșită la Biserica „Sf. Ier. Nicolae”, urmată de un emoționant program artistic oferit de Grupul Vocal „Allegrino”, al Școlii „Diaconu Coresi”, sub îndrumarea părintelui prof. Pleșa Octavian.

Iar ca bucuria să fie deplină, am reușit să particip și la cel mai așteptat eveniment cultural dâmbovițean dedicat Zilei Culturii Naționale, organizat de Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, luni, 15 ianuarie 2024. Așadar, am avut onoarea de a audia conferința de excepție „Mihai Eminescu: lecțiile anticilor și mlădierea limbii române poetice”, a prof. univ. dr. emerit Petre Gheorghe Bârlea (nu poți rata o asemenea ocazie, care apare o dată la zece ani, dacă ne gândim la conferința sa din 15 ianuarie 2014, „Importanța identității culturale în contextul globalizării”). O viață de studiu condensată într-o jumătate de oră! O asemenea erudiție am mai întâlnit la profesorul meu de latină, regretatul Nicolae Purghele, din Fieni.

În cadrul aceluiași eveniment, istoricul Cornel Mărculescu și-a lansat volumul „Dâmbovița



turistică și culturală: clădiri, case impunătoare, oameni, întâmplări”, apărut la editura Cetatea de Scaun, album în paginile căruia regăsim cu bucurie vila avocatului Gheorghe Bădescu din Fieni, cea mai frumoasă casă din Fieni și una dintre cele mai frumoase de pe Valea Ialomiței.

„Să ne întoarcem mereu la Eminescu! De îndată ni se va lumina mintea și ni se va întări credința în Neamul și Țara în care am venit pe lume, iar cine vrea să citească vremurile, să citească pe Eminescu”, ne îndeamnă Î.P.S. Calinic Argeșeanul.

Reiau firul amintirilor, fredonez împreună cu Familia Udrea, din Fieni, „Nașterea lui Eminescu”, citesc „Basmul” lui Geo Bogza „și-mi văd sufletul”, strig cu Păstorel Teodoreanu că „numai doi români sunt vrednici să bea Cotnarul, Mihai Eminescu și Ștefan cel Mare”, îl văd pe Î.P.S. Teodosie cum privește marea și ascultă

programul artistic închinat ție la statuia de pe faleza Cazinoului din Constanța, iar în miez de noapte, la lumina lunii și a candelor, rugându-se pentru sufletul tău la Peștera Sf. Andrei: „Lună tu, stăpân-a mării, pe a lumii boltă luneci/ Și gândurilor dând viață, suferințele întuneci”.

Ascult predica părintelui vicar Timotei Prahoveanu, de la Cimitirul Bellu și te văd aievea oferindu-ți încălțăminte de un zdrețăros care „avea mai multă nevoie de ea” și lăcrimez, confirm din experiență proprie, cu părintele Justin Pârveu, că „poeziile tale sunt ca rugăciunea”, îți cer împreună cu Creangă, „Vino,



bădie Mihai, că fără tine suntem străini”, fără tine suntem nimic, nu am avea un nume, pentru că „fiecare român se numește Eminescu!”

Mă rog spunând „Bucură-te, Eminescule, luceafăr al înțelepciunii și geniu românesc!” din „Acatistul” simbolic pentru Mihail Eminescu, alcătuit de tânărul intelectual Claudiu Dumitrache și nădăjduiesc împreună cu Maica Benedicta - Zoe Dumitrescu Bușulenga - ca Maica Domnului să-ți fi mijlocit mântuirea și sufletul tău să nu fie în „Nirvana” lui Caragiale, ci în Lumina lui Hristos!

Doar tu, Eminescu, poți spune ca Horațiu „Exegi monumentum aere perennius”, iar noi putem doar întări maxima ta: „Munca unui om se poate plăti. Caracterul, cultura lui, nicicând”.

La serbarea Zilei Culturii Naționale, îmi doresc ca românii de pretutindeni să poată grăi în cor cu tine:

**„Trăiască Nația! Sus cu Dânsa!”**

*Maria Arrămescu*

Biblioteca Orășenească  
„Mircea Popescu” Fieni



## Monumentul Eminescu de la Bezdead – Simbolul adevărului universal –

Mulți se întrebă „de ce” am pus numele lui Mihai Eminescu Casei de Cultură din Bezdead? Ce legătură are cu localitatea noastră?

În primul rând, Mihai Eminescu este cel mai mare scriitor român și unul dintre cei mai reprezentativi poeți din literatura universală, a fost omagiat cu prilejul Centenarului morții sale, în 1989, atât pe plan național cât și, printr-o grăitoare hotărâre UNESCO, în întreaga lume.

Pe de altă parte, esența scrisului său național și a gândirii eminesciene vine din cunoașterea, încă de la vârsta de 14-15 ani, a întregului pământ românesc, drumurile parcurse cu piciorul



și călare, în carele cu boi, în trăsuri, chervane și diligențe, cu vapoare și trenuri, străbătând Moldova, Transilvania, Muntenia, Oltenia, Banatul și Dobrogea.

O cunoaștere nemijlocită, palpabilă a naturii, a așezărilor făurite de mintea și mâna oamenilor, a tradițiilor, obiceiurilor, folclorului, întregii moșteniri spirituale, a limbii – cea care conferă forța și trăinicia unei națiuni. Drumuri care explică viziunea scriitorului, problematica dezbătută în opera literară și în publicistică.

Pasiunea pentru carte, începând cu scrierile vechi, insuflată de profesorul Aron Pumnul, îl atrage atât de puternic încât, din cititor, Eminescu devine, mai apoi, bibliotecar. Irosif Vulcan, conducătorul revistei „Familia”, intuiește sclipirea poetului și nu numai că publică de îndată poezia „De-aș avea” (în nr. 6 din 25 februarie/9 martie 1966), dar îi dă o nouă identitate patronimică, și-l primește cu mare căldură. Numele Eminovici nu-i suna bine redactorului, romanizează numele, modificând

terminațiunea și astfel poeziile au apărut în revistă sub numele de Eminescu, după cum spune chiar Iosif Vulcan: „Autorul n-a protestat, ba a adoptat însuși acest nume și semnă apoi așa toate poeziile și scrierile sale în viitor.”

În 1874, Eminescu a sosit la Iași unde, prin grija lui Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi și Vasile Pogor i s-a încredințat postul de director al Bibliotecii Centrale. La 30 august, în fața conducerii Universității din Iași, rector fiind profesorul Ștefan Micle, Eminescu depune jurământul de credință, „de a-mi îndeplini cu sfințenie datoriile ce-mi impune funcțiunea mea; de a aplica legile și de a mă conforma legilor întru toate și pentru toți, fără pasiune, fără ură, fără favoare, fără considerațiuni de presoaană, fără nici un interes direct sau indirect.” Eminescu a început prin a sluji cu sfințenie acest angajament, cu aceeași dragoste veche pentru cartea și istoria românească, contribuind la mai buna organizare a bibliotecii, la achiziționarea unor volume și manuscrise și cu setea de cunoaștere a tot mai puținele pentru el neunoscute din cultura națională.

Biblioteca Comunală Bezdead, în prezent, poartă numele scriitorului *Vasile Voiculescu*, personalitate ce a trăit și a lucrat ca medic în comuna noastră din 11 aprilie 1911 până în 31 mai 1913, perioadă în care a scris primele poezii. Medicul poet s-a implicat activ și în viața comunității locale, ca urmare, în acea perioadă a fost construită „Fântâna lui Voiculescu” de la Burloi și a fost stabilită granița dintre comuna Bezdead (în județul Dâmbovița) și comuna Adunați (din județul Prahova). Numele i-a fost atribuit Bibliotecii Comunale Bezdead în data de 4 iunie 1997.

Biblioteca Comunală „Vasile Voiculescu” (ISIL: RO-DB-01203) se află în Casa de Cultură „Mihai Eminescu” din Bezdead (inaugurată în 10 iunie 2022). Atribuirea denumirii *Casa de Cultură „Mihai Eminescu”*, Căminului Cultural nr. 1 al comunei Bezdead, județul Dâmbovița s-a aprobat conform *Avizului nr. 7/23.11.2021 emis de Comisia de Atribuire de Denumiri a Județului Dâmbovița și HCL nr. 85 din 22.12.2021* (de atunci patronul spiritual al casei de cultură fiind poetul național al României).

Ca partener instituțional al CNR UNESCO, biblioteca împărtășește valorile și idealurile UNESCO și se angajează să le promoveze în



mod activ prin programe și rapoarte de activitate, prioritățile fiind educația echitabilă și de calitate pentru copii, tineri și adulți, în contexte de învățare formale și non-formale, educația pentru dezvoltare durabilă, promovarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a educației pentru cetățenie democratică, educație interculturală și de promovare a diversității și patrimoniului cultural, încurajarea participării fetelor și femeilor la programe de formare în educație/știință/cultură.

De la înființare, Biblioteca Comunală Bezdead a inițiat o serie de parteneriate cu toate instituțiile din localitate și din județ care promovează istoria, educația, știința și cultura acestora, fiind factori relevanți și importanți ai comunității, atât pentru cei ce vizitează comuna și obiectivele turistice din zonă cât și pentru localnici. Astfel, se întărește rolul bibliotecii publice, acela de a fi în slujba comunității locale.

Așa după cum spune domnul prof. univ. dr. Dumitru Copilu: „Eminescu Universalul” a fost adus acasă la el, în noua Casă de Cultură „Mihai Eminescu” din Bezdead, județul Dâmbovița. Tot așa, întâmplarea a făcut ca, inaugurarea activității acestui nou locaș de cultură să coincidă cu o mare sărbătoare de credință a neamului, prin cinstita de milenii a memoriei celor plecați dintre noi acolo sus în ceruri, - tradiția sacră locală familială fiind „Moșii de toamnă”, iar evenimentul cultural de interes general fiind „Simpozionul Internațional Mihai Eminescu”. Altă coincidență, ambele sărbători au fost marcate ca evenimente distincte, dar în aceeași localitate pe data de 5 noiembrie 2022. Atunci, următorul „Simpozion Internațional Eminescu” a fost programat la jumătatea lunii iunie 2023 (ca omagiu adus Poetului Național al României cu prilejul împlinirii a 134 de ani de la trecerea lui la cele veșnice), în final stabilindu-se data de 25 august 2023, unul din coorganizatori fiind, alături de Primăria comunei Bezdead și Fundația Națională Academia Daco-Română din București.

În data de 25 august 2023, la Casa de Cultură „Mihai Eminescu” din pitoreasca așezare a localității Bezdead, din nordul județului Dâmbovița, a avut loc o relevantă manifestare științifică, în acest an ajunsă la cea de-a doua

ediție, inițiată de reputatul om de cultură și recunoscut eminescolog Dumitru Copilu-Copillin, care la cei 92 de ani ai săi, nu ostenește a fi un animator/creator de viață culturală. Să precizăm că este vorba de *Simpozionul Internațional „Mihai Eminescu”*, organizat sub auspiciile Primăriei, Consiliului Local, Bibliotecii Comunale „Vasile Voiculescu”, compartiment al „Casei de Cultură Eminescu” din Bezdead, în parteneriat cu Arhiepiscopia Târgoviștei, Biblioteca Județeană Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Comisia Națională a României pentru UNESCO, Societatea Scriitorilor Târgovișteni/SST și Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România-Filiala „Ion Heliade-Rădulescu” Dâmbovița. Din programul simpozionului s-au impus atenției participanților, oaspeți și localnici:

- Dezvelirea Bustului Poetului Național al României, operă a sculptorului Eddi Schneider, prilej cu care a fost oficiat un Te Deum de un sobor de preoți condus de un înalt reprezentant al Episcopiei Târgoviștei;

- Mesajele de salut transmise de primarul comunei Bezdead, doamna Teodora Anghelescu, acad. Mihai Cimpoi din partea Academiei Române și Academiei de Științe a Republicii Moldova, doamna Elena Dabija, director al „Centrului Academic Internațional Eminescu” din Chișinău și de prof. dr. George Coandă, vicepreședinte al SST și președintele filialei dâmbovițene a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România;

- Recitalurile de poezie din versurile eminesciene, oferite de un grup de elevi ai Școlii Gimnaziale „Grigore Rădulescu” din localitate și de poeții oaspeți Florea Turiac, Constantin Voicu, George Canache-Târgoviște, Dumitru Sârghie-Slatina, Domnica Vârzaru-Pietroșița, din versurile proprii dedicate Luceafărului culturii române, iar online din SUA, cunoscutul scriitor și artist Cristian Petru Bălan, „Odă” lui Eminescu, pe melodia marelui compozitor basarabean Eugen Doga;

- Un moment dacic, în direct și online;
- Comunicările au fost susținute de acad. Mihai Cimpoi, dir. Elena Dabija, prof. dr. George Coandă (...alți peste 20 de împătimiti de Eminescu, personalități locale, județene și naționale), reușind să pună în evidență multiple fațete ale vieții și operei lui Mihai Eminescu „Universalul”;



• A fost lansat volumul „Eminescu. Poezii alese” (cele mai citite și comentate pe plan internațional, pentru participanții la Simpozion și consătenii bezdedeni prin Casa de Cultură „Mihai Eminescu” din Bezdead, pentru participanții la Congresul Eminescologilor din 1 septembrie, prin Centrul Academic Eminescu-Chișinău, ediție prefăcută și îngrijită de eminescologul Dumitru Copilu-Copillin). A mai fost prezentat și mult așteptatul „Film documentar Eminescu” (Cronicar, Revista Litere, sept. 2023).

Cu prilejul organizării Simpozionului Internațional Eminescu, ediția a II-a, din localitatea Bezdead-România, la 25 august 2023, a fost semnat un protocol de colaborare între Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu”, Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” din Chișinău-Republica Moldova și Biblioteca Comunală „Vasile Voiculescu”, Casa de Cultură „Mihai Eminescu” din Bezdead-România. Prin aceasta s-a instituționalizat un nou lăcaș de cultură pentru cunoașterea și promovarea moștenirii culturale eminesciene.

Cultura unei țări este ansamblul de valori materiale, spirituale și morale produse pe teritoriul acelei țări, drept pentru care este necesară evocarea personalităților Culturii Naționale, cum ar fi: Mihai Eminescu și Vasile Voiculescu.

În încheiere, am să redau o parte din cuvântul domnului prof. univ. dr. Dumitru Copilu-Copillin la Congresul Eminescologilor din 1 septembrie 2023 (întâlnire online) de la Chișinău, Republica Moldova:

**Eminescu – Valoare universală întrupată în simboluri naționale**

**„Ca să-ți dai seama de nivelul culturii generale a unei națiuni, trebuie să vezi ce idoli are” (Eminescu)**

Acum, în noua epocă a internetului, poetul român a devenit un simbol național, **cunoscut** în lume prin intermediul traducerilor și îndeosebi al ecurilor, tipărite, îndeosebi online (milioane de accesări), în cel puțin **150 de limbi** din peste **250** de țări și teritorii geografice autonome. Această demonstrație documentară a receptării internaționale a fost prezentată de noi într-un **ciclu** publicat sub genericul **„Eminescu Universal”**, având ca suport biografic un alt volum, **„Eminescu în ultimul deceniu de viață”** (lucrări editate între 2014-2020, ultimele ediții accesibile și pe internet). Și din aceste cărți aflăm date despre unele **obiective care au marcat momente semnificative ale istoriografiei contemporane**.

Cărțile despre universalitatea Poetului Național al României, Mihai Eminescu au îndreptățit propunerea ca **PATRONULUI SPIRITUAL** al Casei de Cultură „Mihai

**Eminescu”-Bezdead, să i se ridice un BUST-MONUMENT** în localitatea Bezdead.

Bustul realizat din marmură nobilă urmează să fie așezat pe un postament adecvat, iar pe o placă tot de marmură, **să se scrie cu litere de aur versurile devenite proverbiale:**

**CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE,  
Țara mea de glorie, țara mea de dor?  
...La trecutu-ți mare, mare viitor!**

Locul potrivit pentru Bustul-Monument urmând să fie și va fi – ca strajă simbolică – **în fața „Casei de Cultură Mihai Eminescu”-Bezdead.**

**Apoteotica imagine, în limbaj alfabetic, se poate exprima prin trei semne de exclamație sub forma celor trei simboluri din colțurile unui triunghi, parcă predestinate să înfățișeze cele trei momente în trei zone cu semnificație istorică: Sânnicolau Mare (1918)-BANATUL, Seini (1939)-MARAMUREȘUL, Bezdead (2023)-MUNTENIA, continuând astfel tradiția Monumentelor naționale simbol, având ca borne:**

**1918-SIMBOLUL MARII UNIRI A ȚĂRII (Sânnicolau Mare) !!!**

**1939-SIMBOLUL ÎNVEȘNICIRII NEAMULUI (Seini) !!!**

**2023-SIMBOLUL ADEVĂRULUI UNIVERSAL (Bezdead)??!!**

O asemenea modalitate de omagiere a Poetului Național al României, **„Eminescu Universal” reprezintă o recunoaștere și cinstire umană și patriotică a celui care întreaga viață civică până la sfârșitul de martiriu și-a dăruit-o cauzei naționale.** Prin această ultimă realizare apreciem că ni se oferă încă o **lecție istorică** de trezire a conștiinței naționale, de unire a românilor de pretutindeni, de apropiere între popoare, de revigorare a vieții social-culturale din localitate și din zonă. În general ar putea fi o fereastră românească deschisă spre toate zările lumii.

**În noua epocă a internetului, când e posibilă comunicarea online, odată cu dispariția distanței geografice în transmiterea informației științifice a crescut și interesul pentru conviețuire și cooperarea interumană, pe fundal eminescian, favorizând dezvoltarea relațiilor dintre popoare și culturi. Lumea reprezintă de acum o mare familie, în care dimensiunea universală a valorilor naționale poate fi demonstrată și măsurată, pentru a-și dobândi pe merit locul ca parte în Patrimoniul Cultural al Omenirii, în dezvoltarea căruia procesul de cunoașterea, apreciere și asimilare reciprocă a valorilor naționale devine un deziderat.**

*Maria-Izabela Mortoiu*

Biblioteca Comunală „Vasile Voiculescu”, Bezdead

## PATRIMONIU

De la catedră la „omul nr. 2 al regimului Antonescu”:  
Mihai A. Antonescu – 120 de ani de la naștere

Strălucit avocat, profesor iubit, maestru al propagandei și om de stat controversat, Mihai Antonescu a văzut lumina zilei în data de 8 noiembrie 1904, în satul Cazaci din Comuna Nucet, județul Dâmbovița.

A fost fiul inginerului silvic Aurelian N. Antonescu și al Anei (născută OGREZEANU), descendent la unei vechi familii de moșieri argeșeni, „cărturari și ctitori de biserici”. Rămas orfan de mic, și-a putut continua studiile grație averii moștenite. A studiat la școala din Topoloveni, continuând cu Liceul „I. C. Brătianu” din Pitești. Urmează studii juridice la București (1922- 1926), obținând titlul de doctor (1928) și apoi de docent în Drept (1931).

Fapt puțin cunoscut, Mihai Antonescu a avut un frate mai mare, Nicolae, care va urma cariera militară, absolvind în anul 1920 Academia Militară, în calitate de șef de promoție. Legătura de rudenie dintre cei doi va ieși la iveală în anul 1942, pe fondul unui scandal. Avansat în grad cu un an mai devreme de către Ministrul Apărării și trimis ca atașat militar la Roma și Berlin, Nicolae Antonescu a făcut obiectul unei anchete ca urmare a contestării numirii sale de către alți ofițeri.

Cu ocazia acestei anchete, contraamiralul N. Pais a explicat că a luat decizia de a-l propune pe Nicolae Antonescu deoarece era : *"șef de promoție, notat excelent în toată cariera sa, brevetat de Statul Major și cel mai vechi dintre absolvenții Școlii de Război, distins în actualul război cu decorația cu spade (Medalia "Bărbăție și Credința" cu spade) și panglica de Virtute Militară... recunoscut în toată marina ca un ofițer superior desăvârșit, muncitor, perfect cinstit, om de caracter și care s-a făcut întotdeauna apreciat numai prin calitățile și meritele sale personale"*.

O surpriză reprezintă și faptul că relația de rudenie dintre cei doi Antonescu îi era necunoscută mareșalului Ion Antonescu așa cum acesta evidențiază într-o notă din 16 martie

1942, trimisă personal lui Mihai: *"deși am avut cinstea să mă număr printre cei mai apropiați colaboratori ai Domniei Voastre, nu am știut până astăzi că atașatul nostru naval la Berlin (...) vă este frate"*.

Revenind la Mihai Antonescu, începând cu anul 1929 îl găsim în postul de asistent universitar la Academia de Studii Comerciale și Industriale din București, profesând, în paralel, avocatura. Cariera sa universitară continuă, devenind conferențiar al Facultății de Drept la Universitatea București și al Școlii Superioare de Științe Administrative pentru cursurile de drept internațional.

Activitatea politică și-o începe în cadrul Partidului Național Liberal – Gheorghe Brătianu (din 1930), dar cariera de avocat este cea care îi aduce succes. În această ultimă calitate, în 1938, a fost apărătorul Mariei Antonescu, soția generalului cu același nume, într-un proces de bigamie, ocazie cu care îl cunoaște pe viitorul mareșal. Procesul, ajuns până la Înalta Curte de Casație, a dat câștig de cauză soților Antonescu, iar avocatul acestora a fost recompensat, devenind colaborator apropiat al viitorului mareșal.

Cariera și viața lui Mihai Antonescu au fost fundamental legate de colaborarea cu mareșalul Ion Antonescu, conducătorul statului român în primii ani ai celui de-al Doilea Război Mondial (1940 -1944). Coincidența de nume a fost pur întâmplătoare, între cei doi neexistând vreo legătură de rudenie.

După instaurarea regimului autoritar al lui Ion Antonescu, Mihai Antonescu primește mai multe portofolii de ministru, devenind, practic, al doilea om ca importanță în statul Român în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Cel mai importante funcții deținute au fost acelea de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (21 iunie 1941 – 23 august 1944) și ministru al Afacerilor Străine (29 iunie 1943 – 23 august 1944).



În paralel a deținut numeroase alte portofolii ministeriale, deoarece guvernul condus de mareșalul Antonescu permite acest lucru, conducătorul preferând să lucreze cu un număr limitat de persoane în care avea încredere. Ca urmare, Mihai Antonescu a fost de ministru al Justiției (14 septembrie 1940 – 27 ianuarie 1941, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (22 – 27 ianuarie 1941, 23 iunie 1941 – 23 august 1944), ministru secretar de stat (27 ianuarie – 21 iunie 1941), președinte ad-interim al Consiliului de Miniștri (23 iunie 1941 – 31 ianuarie 1942), ministru al Propagandei Naționale (27 mai 1941 – august 1942), ministru al Afacerilor Străine (29 iunie 1941 – 23 august 1944).

În calitate de ministru al Propagandei Naționale a cenzurat criticile anti-guvernamentale angajând media într-un docil și eficient aparat de propagandă belicos, pro-nazist și virulent-xenofob, promovând în România ideile național-socialismului. În același timp, propaganda sa a fost eficientă fapt recunoscut atât de către foștii inamici, dar și de istorici.

Călin Hentea va scrie că „*Nicio istorie a propagandei românești nu poate fi scrisă fără menționarea contribuției în domeniu a lui Mihai Antonescu. Fără a avea geniul inovator al lui Goebbels, dar beneficiind de o informație intelectuală superioară, conexă domeniului... a fost deopotrivă strategul și tehnicianul român care a condus propaganda românească într-o perioadă extrem de dificilă și riscantă din istoria statului român*”.

Un involuntar omagiu al activității sale propagandistice este inclus în actul de acuzare ce a precedat execuția sa: „*În calitate de ministru al Propagandei, precum și în celelalte calități, el a otrăvit țara cu discursurile sale de apologiere a nazismului și aurii șovine pe care le-a tipărit în nenumărate volume. Tot în această calitate, el subvenționează întreaga presă fascistă din țară, pregătind prin minciuni și ură criminală războiul de cotropire și jaf.*”

De altfel, în timpul interogatoriului la care a fost supus în prizonieratul sovietic, Antonescu a recunoscut activitatea sa propagandistică: „*În timpul războiului eu încontinuu am ținut discursuri și am fost în presă contra Uniunii Sovietice.*”

La 22 Iunie 1941 eu am vorbit la radio adresându-mă românilor, chemându-i la distrugerea ordinii sovietice din URSS și să ocupe Basarabia și Bucovina; în luna Septembrie 1941 tot la radio, eu am făcut o declarație îndreptată contra Armatei Roșii; în luna Octombrie 1942 în ziarul românesc „Universul” și „Timpul” eu am scris două articole largi cu conținut de clevetire față de URSS; în luna Martie 1942 vorbind în București la o adunare a lucrătorilor științifici și după aceasta în luna Mai aceluiași an la adunarea în universitatea din orașul Sibiu, eu în cuvântările mele am încercat

să îndreptățesc acțiunile de ocupație a armatei române.

Mai târziu eu am vorbit încă de câteva ori, socotind să îndrept cu discursurile mele pe români contra URSS, să-i conving că războiul este dus în interesele României.” (interogatoriul din 5 Iulie 1945, făcut de maiorul Sokolov din cadrul Direcției Generale „Smerș”).

A fost printre primii oameni politici români care au realizat că Germania nu poate câștiga războiul și unul dintre puținii care chiar au încercat să facă ceva pentru salvarea României. Ca urmare, în anii 1942-1944, a desfășurat o intensă și riscantă activitate diplomatică secretă, cu acordul tacit al mareșalului și al liderilor politici din opoziție, pentru ieșirea României din război și încheierea păcii cu Națiunile Unite, activitate care a declanșat nemulțumiri în cercuri diplomatice și militare germane.

Mihai Antonescu a propus omologului său italian, contele Ciano, un plan concret de ieșire din război. Hitler a aflat și n-a întârziat să-i reproșeze asta mareșalului și să-i ceară demiterea ministrului de Externe. Oficial, Ion Antonescu a susținut că nu știa despre aceste planuri, dar nu l-a demis pe cel mai apropiat colaborator al său.

Cum Berlinul deja interceptase probe concrete relativ la negocierile secrete de pace angajate de trimișii lui Mihai Antonescu cu delegații anglo-americanilor și cum, totodată, acesta se exprimase că „*politica română e independentă față de Germania*”, Hitler a declanșat în prezența Mareșalului Antonescu un atac virulent la adresa ministrului de Externe al României, la întâlnirea celor doi din 12-13 aprilie 1943, de la Salzburg. Mareșalul a răspuns dându-i Führerului asigurări de loialitate și promițându-i în mod ferm că nu va lua vreo inițiativă referitoare la ieșirea din război fără a se consulta cu aliatul german.

Referitor al demersurile întreprinse de „Ică” Antonescu, la 19 februarie 1943, într-un raport diplomatic trimis ministrul italian de Externe, Bova Scoppa transmitea că „*dezacordul dintre cei doi Antonești se agrava pe măsura agravării situației militare*”, și-l lauda pe Mihai care, „*tânăr, dinamic, chinuit de marile responsabilități pe care și le-a asumat, neliniștit de destinul națiunii, convins fiind că nu mai există speranțe de victorie*” ar fi făcut eforturi „*pentru a încerca să găsească o cale de ieșire onorabilă [din război] pentru țara sa*”. Ministrul italian sublinia eforturile lui Antonescu: „*se opună prin toate mijloacele intenției Conducătorului de a trimite alte divizii pe frontul rusesc. Mai mult, vrea să recheme forțele dispersate și, simțind că uraganul se apropie de frontierele lor, intenționează să se gândească la apărarea citadelei românești*”.

Poziția sa în chestiunea Holocaustului rămâne una ambiguă. În ședința din 8 Iulie 1941

a guvernului s-a pronunțat pentru „*migrarea forțată a întregului element evreu din Basarabia și Bucovina, care trebuie zvârlit peste graniță... Nu știi peste câte veacuri neamul românesc se va mai întâlni cu libertatea de acțiune totală, cu posibilitatea de purificare etnică și revizuire națională*”. În același discurs este inclusă și celebra frază reprezentativă pentru Holocaustul din România. „*Îmi este indiferent dacă în istorie vom intra ca barbari*”.

De altfel, în lunile următoare vor urma cele mai teribile acțiuni contra populației evreiești din Transnistria aflată sub administrația militară românească, culminând cu masacrul de la Odessa și uciderea a zeci de mii de evrei în lagărul de concentrare de la Bogdanovka.

În anul următor va stabili acorduri cu partea germană în privința participării României la „Soluția finală”, prevăzându-se chiar o deportare a întregii populații evreiești din România în lagărul polonez de la Belzec, unde urma să fi exterminată. Din aproape 300 000 de evrei români, doar 17 000 urmau să fie scutiți de deportare, fiind considerați utili economiei naționale sau cu drepturi excepționale. Cu toate acestea, la câteva luni, partea română va suspenda aplicarea planului de deportare a evreilor români către lagărele de exterminare.

Începând cu 1943, Mihail A. Antonescu a intervenit pentru salvarea evreilor internați în lagărele de muncă din Transnistria. Drept pentru care au fost readuși în România și nu au putut fi deportați de armata germană aflată în retragere.

La 23 august 1944, la ordinul regelui Mihai, Mihail A. Antonescu a fost arestat împreună cu mareșalul Ion Antonescu – în timpul unei audiențe la suveran. Preluăți din palatul Regal de un comando comunist, cei doi Antonescu au fost predați Armatei Roșii, trimiși în URSS și anchetați timp de 20 de luni în închisoarea moscovită Lubianka.

În aprilie 1946, au fost aduși în țară, pentru a fi judecați de către Tribunalul Poporului, pentru crime de război și înaltă trădare, într-un simulacru de proces în care sentința era deja fixată de la Kremlin: pedeapsa capitală pentru întregul lot de demnitari.

Prim-ministrul Petru Groza s-a opus grațierii regale și Antonescu a fost executat la 1 iunie 1946, la pușcăria de la Jilava, împreună cu Ion Antonescu, Gheorghe Alexianu și Constantin Vasiliu. Au fost incinerati la Crematoriul „Cenușa” și nu se cunoaște soarta urnelor funerare.

La proces și-a manifestat dorința ca biblioteca sa „*dacă mai există, să fie donată facultății de Drept, să o folosească studenții mei dragi*”. Cărțile lui Mihail A. Antonescu au fost depozitate în beciul unei case din Pitești, unde au fost găsite după 30 de ani, în mare parte putrezite. Au fost recuperate circa 300 de volume care se află în patrimoniul Bibliotecii Județene Argeș.

A fost autor al mai multor studii:

*Regimul agrar- românesc și chestiunea optanților unguri* (1928), „*Organizarea păcii și Societatea Națiunilor*” (3 volume, 1929 -1932), *Politica externă a României* (1937), *Le Fondement de la Societe des nations et la crise de cet organisme* (1936), *Essai de determination methodologique du droit administratif international* (1935), *Criza Societăților Națiunilor* (1936).

Cât timp s-a aflat la guvernare, a mai scris: *Basarabia se răzbună* (1941), *Sfintele noastre drepturi* (1941), *În serviciul justiției românești* - prezentând reforma făcută de el în domeniul legislativ, și *Adolf Hitler- Sărbătoarea Germaniei* - carte pronazistă ce preamărea pe cel mai puternic om al Europei din acel moment și populariza ideile național-socialiste în România.

În colecțiile Bibliotecii Județene Dâmbovița se regăsesc trei dintre lucrările menționate mai sus: *Regimul agrar- românesc și chestiunea optanților unguri* (1928), „*Organizarea păcii și Societatea Națiunilor*” (3 volume, 1929 -1932) și *Basarabia se răzbună* (1941).

Dintre acestea, un loc special îl ocupă broșura *Regimul Agrar și chestiunea optanților unguri*, tipărită la București, la Tipografia „România Nouă” Theodor I. Voinea, în anul 1928. Lucrarea conține semnătura olografă a autorului și dedicația „*Domnului Prof. S. Mehedinți, omagii, 1928*” – destinatarul fiind marele geograf și geopolitician român, Simion Mehedinți, membru titular al Academiei Române.

Un alt exemplar din aceeași lucrare conține dedicația autorului „*Doamnei și domnului Colonel I. Glogojeanu, omagiu*”, însoțită de semnătura autorului. Ion Glogojanu a fost un general român, comandant de mare unitate în cel de-Al Doilea Război Mondial.

Glogojanu a participat la luptele de la Odessa, iar după intrarea diviziei sale în oraș a fost numit comandant militar al orașului. După ocuparea Odesei la 16 octombrie 1941, și-a instalat postul de comandă în fostul sediu al NKVD, deși au existat informații cu privire la minarea clădirii de către sovietici. După șase zile de la intrarea trupelor române în oraș, în după-amiaza zilei de 22 octombrie 1941, imobilul care adăpostea Comandamentul Militar al orașului Odessa și Statul Major al Diviziei 10 Infanterie a fost aruncat în aer de către partizanii sovietici, provocând pierderea a 135 militari, dintre care 128 români și 7 germani, inclusiv decesul generalului Glogojanu. Ca urmare a acestui atac, mareșalul Ion Antonescu a ordonat ca represalii o serie de execuții care au rămas cunoscute sub numele de „Masacrul de la Odessa”.

*Prof. dr. Alexandru V. Ștefănescu*



## Alexandru Vlahuță (1858-1919) și Fabrica de Avocați de la Târgoviște

După elaborarea Legii din 6 decembrie 1864, în epoca marilor reforme din timpul lui Alexandru Ioan Cuza, în cuprinsul căreia se regăseau și paragrafele 25 și 28, conform cărora se înscriau în tabloul avocaților stagiați sau definitivi, persoane fără studii de specialitate, dar care trebuiau să aibă o practică anterioară în domeniu și acestora trebuia să li se verifice cunoștințele, lege completată și adăugită prin Decretul din 29 decembrie 1864, prin care era legiferat statutul avocatului din România, spre sfârșitul secolului al XIX-lea a existat la Târgoviște o Școală de Avocați neconvențională care emitea diplome pentru cei care doreau să urmeze această nobilă profesie. Astfel, este de notorietate faptul că au obținut aceste diplome o serie de personalități naționale, legate sufletește de orașul Târgoviște, cum ar fi: Alexandru Vlahuță (1858-1919), Duiliu Zamfirescu (1858-1922), Ioan Alexandru Brătescu Voinești (1868-1946) sau George Cair (1876-1924). Se pare că toți au urmat această școală care funcționa sub auspiciile Baroului Dâmbovița, considerat unul din cele mai vechi barouri înființate sub imboldul epocii reformiste din timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza.

Venind din Bârlad, unde terminase cursurile liceului, la București, în vara anului 1879, Alexandru Vlahuță a promovat examenul de bacalaureat, iar în toamna aceluiași an s-a înscris la Facultatea de Drept din București. Totuși, deja la 6 octombrie 1897, Alexandru Vlahuță s-a înscris la un concurs pentru un post de institutor, publicat vacant, la Școala Primară nr. 1 din Târgoviște, așa cum reiese dintr-o scrisoare adresată către Nicolae Petrașcu (1859-1944, critic și istoric literar, memorialist și romancier, frate al pictorului Gheorghe

Petrașcu), prietenul și colegul său de la Bârlad: „Rezultatul concursului nu s-a înaintat încă la Minister. Că am reușit sunt sigur. M-am săturat de București ca de mere acre. Mi-aș plăti inscripțiile la Drept și aș veni numai la examene. Într-un oraș mai mic înveți mai în răgaz. Aici nu-i chip. Toată ziua stau la bibliotecă (afară de orele când este închisă). Citesc mult, pricep puțin, și rețiu și mai puțin”. Iată cum descrie norocosul Alexandru Vlahuță începutul aventurii sale ca institutor în Târgoviște, după ce Nicolae Bruneanu, directorul Gimnaziului, într-un raport înaintat către Prefectura Dâmbovița, cea care avea în sarcina să întrețină și conducerea școlii, îl recomanda că posedă cunoștințele necesare de limba latină și română, pentru a suplini catedra rămasă vacantă prin transferarea lui Th. Zamfirescu, la Liceul Petru și Pavel din Ploiești: „Să-mi fi spus cineva, acum o săptămână, c-aș putea avea 300 lei pe lună...aș fi crezut că vrea să rădă de mine. De acum zic și eu c-am scăpat de nevoi...Astfel gândește eroul, în tren, spre Târgoviște”. Ajuns în fosta capitală a Cetății de Scaun, tânărul Alexandru Vlahuță este absolut magistral descris de către un foarte bun

prieten, ca fiind „un băiat micuț și slăbuț, cu fața suptă, părul lung și negru ca pana corbului, pe care-l svârlea înapoi cu o scurtătură din cap, de câte ori se întâmpla să-i cadă pe frunte; mustața începuse să se înfiripeze deasupra gurii, iar caracteristicii lui ochi, veșnic umezi, negri și adânci, indicau cu prisos că cineva locuia înăuntru...Pe cap purta, o pălărie neagră, moale, de păslă, avea o cravată albă cu puchiței negri și fionic de mână, o jachetă neagră, iar pantalonii albăstrui în dungi se lărgeau dela genunchi în jos din ce în ce mai mult...”.



Alexandru Vlahuță (1858-1919)  
Pictură în ulei semnată  
de Grigore Stan

La scurt timp după ce a fost destituit din postul de profesor de la Gimnaziul Ienăchiță Văcărescu, autorul României pitorești a rămas în orașul Târgoviște fiind profesor și la Școala Divizionară de la Mănăstirea Dealu (între 10 octombrie 1882 – 6 octombrie 1883, unde l-a cunoscut pe tânărul ofițer Socec care a scris în jurnalul său despre Vlahuță, că „era un foarte talentat...care se exprima într-o limbă

românească dulce și aleasă”), iar în același timp s-a înscris în Baroul de Dâmbovița, informație care apare în presa locală: „Alexandru Vlahuță, avocat, se însarcinează cu pledoaria afacerilor de orice natură, la toate instanțele judecătorești din țară”. De asemenea, în nr. 31 din 23 decembrie 1882, ziarul *Armonia*, într-o pagină a sa îl recomanda pe tânărul avocat Alexandru Vlahuță: „D-l Alexandru Vlahuția, fost profesor la gimnaziu, a îmbrățișat cariera de avocat. E de prisos a mai recomanda acest talentat tânăr. Cei care au asistat la prelegerile ținute de d-sa anii trecuți, s-au încredințat de verva și forța argumentării sale în chestiunile cele mai grele și controversate. D-l Vlahuția face onoare baroului nostru de avocați. Din parte-ne-i urăm reușită în noua sa carieră. Îl rugăm să caute a nu sprijini decât cauzele drepte. Vom avea fericirea de a-l auzi pledând, pentru prima oară înaintea curții cu jurați, sesiunea ianuarie, în procesul de calomnie prin presă, înaintat de d-l Nicu Drăghiceanu d-lui Gr. Bănescu”.

Așa cum reiese din spusele lui Alexandru Vlahuță, el însuși posesor al unei diplome de avocat obținută la Târgoviște, fără a avea studii finalizate în domeniu, acesta a fost posesorul unei diplome de avocat eliberată de „**fabrica de avocați**” din orașul de la Chindie, care ar fi funcționat în ultimul

deceniu al secolului al XIX-lea, într-una dintre casele avocatului N. G. Chirculescu (desemnat primul președinte al Baroului de Avocați Dâmbovița, domiciliat în Târgoviște, pe Calea Domnească) din strada Rodnei, nr. 16, sau în fosta sucursală C.E.C. din strada Primăverii, nr. 9. Demn de amintit și subliniat, ar fi faptul că în orașul Târgoviște nu a existat sau funcționat vreo

școală în sensul unui învățământ organizat, dar, cu toate acestea, se practica eliberarea acelor cărți de avocat necesare și recunoscute (diplome) ulterior de un anumit Consiliu de disciplină al avocaților din județul Dâmbovița, toate aceste acte fiind aprobate și semnate de însuși N. G. Chirculescu, decanul Baroului de Avocați Dâmbovița.

Destul de surprinzător pentru sfârșitul de secol XIX, totuși, Alexandru Vlahuță recunoștea că pentru a putea pleda ca și avocat, a „**plătit șazeci de franci în nacht și șazeci în chitanță**”, adică 120 de franci, în scopul obținerii mult râvnitei diplome de avocat, acest lucru fiind certificat prin înregistrarea sa ca avocat în cadrul Baroului de Dâmbovița, chiar dacă nu urmăse cursurile unei Facultăți de Drept sau Juridice (totuși, în 1879-1880, Vlahuță a urmat timp de un an cursurile Facultății de Drept din București, dar s-a retras din motive financiare). În plus, „**această situație, a investirii cu titlul de avocat a unor persoane ce nu îndeplineau condițiile legii, era făcută de către Baroul de Dâmbovița, în special de către decanul său**

**din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, Nicolae G. Chirculescu**”. Însuși marele scriitor Alexandru Vlahuță, sublinia acest lucru, că în Târgoviștea contemporană lui se eliberau cu ușurință aceste diplome de avocați „**nu pe bază**



Duiliu Zamfirescu (1858-1922)  
Pictură în ulei semnată de Grigore Stan



George Cair (1876-1924)  
Pictură în ulei semnată de Grigore Stan

de studii, ci cu plată (...) astfel că, oricine putea ajunge la bara instanțelor de judecată”, exact cum procedase personajul său principal din schița Dincă C. Buleandră: „În Târgoviște era fabrică de evocați. Își cumpără o diplomă pe preț de doisprezece galbeni. (Autorul acestor rânduri posedă și el un asemenea document, pe care lăa plătit cu șaizeci de franci în nacht și șaizeci în chitanță)”. Cum era de așteptat, informații despre „Fabrica de Avocați de la Târgoviște”, erau publicate la 28 februarie 1882 în ziarul Armonia, care conchidea: „E cunoscută de întreaga țară faimoasa fabrică de avocați de la Târgoviște. O să avem ca avocați toată suflarea din țară”.

La 23 decembrie 1880, Alexandru Vlahuță a devenit avocat pledant, iar primul său proces în care este angajat a fost cel din 5 ianuarie 1883, de la Curtea cu jurați din Târgoviște, proces câștigat de avocatul părții civile, tânărul Vlahuță pledând cu mult talent și argumentare aleasă. De amintit ar mai fi că biroul avocațial al lui Alexandru Vlahuță se afla în apropierea Tribunalului din Târgoviște, mai exact în casele cucoanei Marița Serdăreasa (numele și-l căpătase datorită apartenenței sale la acea clasă a micii boierimi), unde avea un salon elegant cu vedere la stradă, și unde fusese chiriaș un alt „avocat” Duiliu Zamfirescu.

În paralel cu activitatea de la Târgoviște, Alexandru Vlahuță s-a străduit să-și dea toate examenele de la Facultatea de Drept, astfel încât, pentru examenele din 1882 și 1883 a trimis prin mandate poștal taxa de examen, prietenului său Gheorghe Bușilă, cu rugămintea de a-l înscrie și a-i păstra un loc mai către sfârșit, numai că la un examen din iunie 1882 nu s-a prezentat deoarece considera că nu este suficient de pregătit: „Pe noroc nu pot să mă prezint. Materia nu mi-e cunoscută. Am făcut-o odată toată. Dar...dar e rușinos pentru noi să nu ne simțim. Să cad...dar nu din neștiință”. Cu toate acestea, se pare că ulterior ar fi promovat, așa cum reiese din mărturiile lui Dumitru Samson, un prieten din Bârlad al lui Vlahuță: „Fiind cu serviciul în gara

Târgoviște, în vara lui 1883, mă întâlneam des cu Alecu. El se ducea regulat, la două-trei săptămâni, la București, pentru cursurile de la Drept și pentru a prezenta lui Titu Maiorescu producțiile lui literare, despre care îmi spunea că i-a pus notă bună tata Titu”. Cert este că „avocatul de la Târgoviște”, și-a trecut primele trei serii de examene, din cele cinci obligatorii, la 1 iunie 1881, la 21 aprilie 1882 și la 1 aprilie 1883, obținând la toate calificative foarte bune.

Că a urmat efectiv o Școală de avocați la Târgoviște poate nu vom ști niciodată cu exactitate, însă, un lucru este în totalitate veridic, acela că Alexandru Vlahuță s-a înscris la Facultatea de Drept din București, amănunt pe care îl regăsim prezentat atât



Ioan Alexandru Brătescu-Voinești (1868-1946). Pictură în ulei semnată de Grigore Stan

în lucrarea lui N. Zaharia dedicată lui Alexandru Vlahuță și operei acestuia, în *Începuturile culturale și literare ale lui Alexandru Vlahuță*, scrisă de Ioan Negoescu, precum și în *Monografia Liceului Ienăchiță Văcărescu*, editată la împlinirea unui centenar de existență al gimnaziului din Târgoviște.

Despre așa zisa Școală de Avocați de la Târgoviște sub oblăduirea lui Nicolae Chirculescu, s-a dus vestea rapid la București, unde a creat o mare indinare în rândul avocaților de aici, prezentată pe larg în nr. din 10 noiembrie al ziarului Armonia: „Baroul din București are dreptate. Trebuia

încă de mult să se ia dreptul veteranului nostru decan de amai hirotoni avocați. Câteva lire frecate și în câteva ore capeți ceea ce alți tineri câștigă după ani îndelungați pe băncile școalelor și facultăților și după o trudă mai mult decât miserabilă. Ai fost scriitor în vreo judecătorie, tribunal, subprefectură? Ai fost sau ești birjar? Fii sigur că pentru câteva monede ești avocat. Să calci popesce cum zice Românul, și treaba merge strună. Și n-are dreptate Baroul din București să ridice vocea sa autorizată contra fabricii, sau mai bine zis contra povernei noastre de avocați? Este acesta un stimul pentru tinerii care se devotă studiului? Ca prin studiu să obțină acea diplomă ce la Târgoviște se capătă

în câteva ore? Dreptul de a apăra procese să nu-  
l aibă decât licențiații și doctorii în drept. Este un  
drept numai al acelor bărbați, câștigat cu multe și  
mari sacrificii morale și materiale”.

Scurta aventură în domeniul avocației  
datorată *Fabricii de avocați de la Târgoviște*, s-a  
terminat pentru Alexandru Vlahuță în 1884, el  
însuși recunoscând că nu i se potrivea statutul  
de avocat, că avea oroare de „tălălăiala  
avocaților, care pisează pe judecător și că în  
nicio împrejurare, eu nu am pledat prea mult, ci  
vorbeam cinci minute într-o chestiune căreia un  
coleg al meu i-ar fi consacrat pe puțin un ceas”.

Legat sufletește de orașul Târgoviște,  
pitorescul Vlahuță a închinat și dedicat câteva  
versuri unor persoane dragi, cum este cazul  
poeziei „*Dormi în pace*”, în memoria logodnicei

Matilda Grecescu decedată în  
1883, și a cărei piatră funerară se  
găsește în curtea Bisericii Sf.  
Vineri din cadrul Complexului  
Național Muzeal Curtea  
Domnească din Târgoviște. De  
asemenea, un epitaf al lui  
Alexandru Vlahuță îl regăsim și  
astăzi în Cimitirul Central din  
Târgoviște, încrustat pentru  
eternitate pe crucea Eleonorei  
Dumitrescu (născută Simulescu),  
soția prietenului său Vasile  
Dumitrescu „Frumușica” (primar al  
orașului Târgoviște în patru  
mandate: 1885-1888; 1894-1895;  
ian.-martie 1896; 1907-1908): „**În  
pragul liniștei de veci / Lăsat-  
am visuri și dureri / Și-n straja  
zidurilor reci / S-a șters ființa mea de ieri**”.

Alexandru Vlahuță a decedat la 19 noiembrie  
1919, iar ultima sa dorință a fost ca toate  
manuscrisele sale pe care nu a mai apucat să le  
publice să fie arse, deoarece acesta nu voia să  
lase posterității decât opere desăvârșite. A fost  
înmormântat la 21 noiembrie 1919 în Cimitirul  
Bellu din București, marele istoric Nicolae Iorga  
scriind despre dispariția lui Vlahuță în termeni  
deosebiți: „*Când ai ținut, prietene, frate, cum îți  
plăcea să ne spui acum treizeci de ani și celor mai  
tineri dintre noi, când ai ținut ca orice curiozitate să  
fie departe de patul suferinței tale, orice iubire  
chiar să fie cruțată de a suferi împreună cu tine,  
când ai interzis zădărnica pompelor și trufia goală  
a oficialității la ultimele îngrijiri ce puteam da ființei*



Mormântul lui Alexandru  
Vlahuță aflat în Cimitirul Bellu  
din București

*tale pământestești, n-ai putut gândi să ne împiedici  
pe cei care nu te-am văzut de mult și care nu te  
vom mai vedea niciodată de a-ți spune un ultim  
cuvânt. Un ultim cuvânt ție, celui ce ai fost om cu  
noi, supus mizeriilor noastre pe care, viteaz ca un  
ostaș de rasă, din vremurile eroilor care-ți erau  
dragi și pe care-i cântai în cei din urmă ani ai vieții  
tale, le-ai biruit, senin, râzând de cine te putea  
răpune, dar învinge nu, și în ceasul când vântul  
morții rupe pânza steagului, dar vulturul sulitei nu-  
poate apleca*”.

#### SURSE

– A. Vlahuță, *Dormi în pace*, în „*Binele  
Public*”, Anul VI, nr. 48, 28 ianuarie 1884;

– A. Vlahuță, *România Pitorească*, Librăria  
editoare Leon Alcalay, București, 1901;

– N. Zaharia, *A. Vlahuță. Vieța și  
opera lui*, Editura Librăriei  
SOCEC&Co, București, 1921;

– Alexandru Vlahuță, *Din goana  
vieții*, Schița Dincă C. Buleandră,  
Ediția a V-a, Editura Cartea  
Românească, București, 1927;

– Nicolae Iorga, *Oameni care au  
fost*, vol. I, Fundația pentru  
Literatură și Artă „Regele Carol II”,  
București, 1934

– Ioan Negoescu, *Începuturile  
culturale și literare ale lui  
Alexandru Vlahuță*, Tipografia „Ion  
Heliade Rădulescu”, Târgoviște,  
1940;

– Valeriu Râpeanu, *Vlahuță și  
epoca sa*, Editura Tineretului,  
București, 1964;

– Garabet Ibrăileanu, *Opera domnului Vlahuță.  
Scriitori și curente rezonante contemporane*, vol.  
II, Editura Junimea, Iași, 1972;

– *Monografie - Liceul Ienăchiță Văcărescu: La  
100 ani de existență 1874-1974*, Editura Casa  
Corpului Didactic Dâmbovița, Târgoviște, 1974;

– Ion Benone Petrescu, *Alexandru Vlahuță,  
chiriaș la Coana Marița Serdăreasa*, în „*Târgoviștea  
în vitralii*”, Editura Domino, Târgoviște, 2003;

– Constantin Drăghici, Alice Elena Stan,  
Diana Elena Diaconu, *Colegiul Național  
Ienăchiță Văcărescu 1974-2004. Târgoviște*,  
Editura LVS Crepuscul, 2005.

*Prof. dr. Cornel Mărculescu*

Școala Gimnazială „Dora Dalles” Bucșani

## SARAH BERNHARDT

### Povestea unei figuri iconice a teatrului și a artei

Prima stea internațională a teatrului, Sarah Bernhardt (1844-1923) continuă să fascineze și să strălucească și astăzi. Cu personalitatea sa unică și stilul său inconfundabil de interpretare, Sarah Bernhardt a lăsat o amprentă de neșters în lumea teatrului. Jean Cocteau a inventat pentru ea termenul de „monstre sacré”, pentru Victor Hugo era „la voix d’or” iar Edmond Rostand o admira pentru modul său de a fi: „Et quelle façon elle a d’être légendaire et moderne”. Protagonistă a unor interpretări memorabile în spectacole de teatru și film, cu o

carieră de peste șase decenii, Sarah Bernhardt a inspirat generații întregi de scriitori și artiști. Aniversările culturale reprezintă în general ocazii pentru aprofundarea biografiei unor figuri ilustre. Un tribut sincer adus imensei moșteniri artistice a Sarei Bernhardt l-a constituit expoziția intitulată „Sarah Bernhardt et la femme créa la star” organizată la Petit Palais, la Paris, între 14 aprilie și 27 august 2023. Expoziția s-a numărat printre inițiativele anului 2023 dedicate centenarului morții legendarei artiste și a evidențiat

amplora talentului creativ al acesteia care a găsit expresie în varii domenii printre care actoria, sculptura, pictura, literatura. Structurată în 12 secțiuni, expoziția a abordat o serie de momente cheie ale mitului: De la demi-monde pe scenă, Domnișoara Révolte la Comédie Française, O artistă printre artiști, Sarah Bernhardt intimă, Gustul pentru straniu, Marile roluri, Rolurile în travesti, La Divine, La „Muse ferroviaire” : turneele Sarei Bernhardt, Teatrul Sarah-Bernhardt, „La reine de l’attitude

et la princesse des gestes” a lui Edmond Rostand, „La Voix d’Or”, Femeia militantă, De pe scenă pe ecran, Belle-Île în artă. Expoziția „Sarah Bernhardt et la femme créa la star” a oferit o privire intimă asupra carierei sale extraordinare prin prețioasa colecție de aproximativ 400 de lucrări ce a inclus documente, fotografii, scrisori, picturi și sculpturi despre artistă sau realizate de către aceasta, haine de scenă iconice, dispozitive multimedia care au permis ascultarea vocii artistei.



Fiică a unei curtezane de origine olandeză, Sarah Bernhardt, pe numele său real Henriette-Rosine Bernhardt, s-a născut la Paris în 22 octombrie 1844. A fost trimisă mai întâi în grija unei doici în Bretagne iar apoi la o școală a unei mănăstiri de surori de la Versailles unde în 1858 a interpretat primul său rol, cel al îngerului Rafael într-un spectacol religios. Reîntoarsă la Paris, tânăra cu un caracter rebel, a fost sprijinită în educația sa de ducele de Morny, frate vitreg al lui Napoleon al III-lea, urmând

cursuri de pictură și sculptură la École de Beaux Arts și studiind timp de doi ani la Conservatoire d’art dramatique de Paris. După debutul la Comédie Française în 1862 în piesa Iphigénie de Racine, a obținut în 1869 un mare succes la Teatrul Odéon în piesa Le Passant de François Coppée unde a jucat în travesti. Rolul care a propulsat-o în carieră a fost cel al Reginei din piesa Ruy Blas de Victor Hugo pe care l-a jucat la același teatru în 1872. În 1880 actrița a fondat propria sa companie de

teatru și a fost aclamată în turneele pe care le-a întreprins în jurul lumii. În cursul carierei sale Sarah Bernhardt a interpretat piese clasice dar și piese moderne precum Tosca de Victorien Sardou. Sarah Bernhardt a demonstrat un talent deosebit în sculptură, expunându-și lucrările la Salon des artistes français din 1874 până în 1897 dar și la Londra, New York, Philadelphia, Chicago. Sarah Bernhardt a publicat de asemenea câteva cărți printre care piesele de teatru: L'Aveu, drame en un acte en prose (1888), Adrienne Lecouvreur, drame en six actes (1907), autobiografia Ma double vie : mémoires de Sarah Bernhardt (1907), romanul Petite Idole (1920), volumul în care a expus concepția sa despre teatru L'Art du théâtre : la voix, le geste, la prononciation (1923).

Fenomenul Sarah Bernhardt a avut reverberații în literatură. În romanul epistolar Sarah Bernhardt : le rire incassable (1987) de Françoise Sagan, autoarea a imaginat o corespondență neobișnuită ca un dialog între prietene pe care ar fi putut-o avea cu legendara Sarah Bernhardt care revine la viață pentru a-și spune povestea. Pentru a scrie romanul, autoarea a întreprins o amplă documentare, studiind opere



semnificative dedicate artistei, memoriile acesteia. În această corespondență imaginară, Françoise Sagan demonstrează un talent înnăscut de intervievatoare dându-i posibilitatea artistei să reflecteze asupra unor teme importante precum gloria, iubirea. Sarah rememorează episoadele importante din viața ei plecând de la surâsul care a însoțit-o întotdeauna și care i-a dat forță. Romanul epistolar pe lângă elementele biografice fundamentale pentru înțelegerea figurii Sarei Bernhardt redă o Sarah vibrantă, conștientă de talentul și de farmecul său, puternică și pozitivă chiar și în fața dificultăților. Deși au trăit în epoci diferite, cele două eroine ale

romanului, una dintre ele, scriitoare iar cealaltă actriță celebră de teatru, s-au remarcat prin propriul mod de a trăi și de a înțelege viața, urmându-și propriile pasiuni și respingând convențiile sociale.

Romanul se încheie cu o scrisoare a legendarei artiste Sarah Bernhardt care oferă un mesaj de speranță în căutarea bucuriei de a trăi: „In n'y a pas de douane. Nulle part. La vie est grande et libre et drôle. La vie est étonnante. Il y a du vent, il y a des larmes, il y a des baisers, il y a des folies, il y a des envies, il y a des remords. La vie est...est loin. Mais la vie fut fort près. Je vous la conseille vivement encore. Et puis surtout, croyez-moi, croyez-moi, si vous en êtes capable, riez! Riez beaucoup parce que vraiment, s'il y a un don qui soit plus précieux que tous les autres, c'est bien celui-là: un rire incassable...”<sup>1</sup>.

Fascinată de biografia acestei femei incredibil de moderne, Françoise Sagan a scris acest roman dorind să introducă cititorii în existența complexă a artistei, să le stârnească curiozitatea și să-i provoace să afle mai multe, să aprofundeze povestea ei. Proiectul expozițional „Sarah Bernhardt et la femme créa la star” organizat cu ocazia centenarului morții artistei și

romanul „Sarah Bernhardt : le rire incassable” de Françoise Sagan constituie exemple de încercări de restituire a unui portret autentic al artistei, sporindu-i contemporaneitatea și originalitatea.

#### NOTE

1. Sagan, Françoise, Sarah Bernhardt : le rire incassable, Paris, Éditions Robert Laffont, 1987, p. 246

*Dr. Loredana Spînu*

Biblioteca Județeană  
„I. H. Rădulescu” Dâmbovița

## Corespondență Dan Simonescu – Victor Petrescu

În toamna anului 1970, fiind muzeograf (de literatură) în Târgoviște, am început să lucrez la reorganizarea tematică a *Muzeului Tiparului și al Cărții Vechi Românești*. Cerând sfaturile academicianului Șerban Cioculescu, atunci director general al Bibliotecii Academiei Române și beneficiind de ajutorul unor specialiști ai acestei prestigioase instituții, am întocmit o tematică, care urma să prezinte altceva decât niște panouri cu poze alb-negru, și, în consecință, am hotărât facsimilarea tipăriturilor târgoviștene din secolul al XVI-lea.

În paralel, m-am gândit că ar fi fost necesară o lucrare despre istoria tiparului medieval în Cetatea de Scaun, modul cum aceasta a influențat hotărâtor dezvoltarea culturală, religioasă, unitatea și continuitatea națională. Având informații că cel care a continuat „*Bibliografia românească veche*” de Ioan Bianu și Nerva Hodoș, editând, în plin război, cel de al patrulea volum este profesorul Dan Simonescu, am încercat să-l cunosc. De altfel, academicianul Șerban Cioculescu mă sfătuisese, ca la definitivarea tematicii muzeului, să solicit părerea profesorului. Astfel, a început o trainică colaborare și pot să afirm acum, după atâția ani și o prietenie. Timp de peste două decenii am ascultat, deseori fascinat, părerile domniei sale asupra multor aspecte, uneori controversate, ale istoriografiei și literaturii noastre vechi. Mai mult, am avut deosebita onoare să edităm împreună lucrarea *Târgoviște – vechi centru tipografic românesc*, apărută în 1972.

Redau câteva dintre scrisorile pe care profesorul mi le-a adresat. Astfel, în două, la date diferite, solicita câteva exemplare ale cărții publicate împreună, pentru a fi mai bine cunoscută specialiștilor din țară și de peste hotare.

București, 7.VI.1973

Stimate tov. Director

Azi am primit de la Mircea Păcurariu din Sibiu o nouă carte a lui minunată, „*Istoria bisericii române ortodoxe*”. Vreau să prezint cele două cărți: „*Circulația*” (care este la Dta.) și asta, primită azi. Fii bun și trimite-o, împreună și cu a lui Nicolae Mladin, tot despre „*Circulația vechilor cărți bisericești*”. Păcurariu îmi scrie câteva rânduri cu dedicație și mă jenez că nu i-am recenzat lucrarea despre „*Circulație*”. Când vii (acasă, pt. că la Facultate am încheiat cursurile), adu, te rog și 5 cărți (exemplare) dintr-a noastră,

cu plata pe loc, la aducere. A publicat tov. G. Mihăescu, studiul său despre „*Casa postelnicului?*” Mai are loc sesiunea 1848, la 22.VI? Vin și eu atunci cu o comunicare „*Aricescu pașoptistul*”.

Mulțumiri anticipate și calde salutări.

D.S.

Trebuie să spun că tirajul lucrării s-a dovedit prea mic față de cereri, iar exemplarele primite ca drepturi de autor au fost și ele insuficiente. De aici probleme cu exemplarele solicitate pe care, totuși, le-am procurat, dar cu întârziere.

București 20.1.1986

Dragă Victor,

Urările de Anul Nou ți le-am trimis printr-o scrisoare precedentă, în care adăugasem și o rugămintă.

Acum repet felicitările, pentru că felicitările și banii, prind bine și repetate: mulți ani cu sănătate și noroc, realizări după pofta inimii.

Dar repet și rugămintea: o savantă din Belgrad, care știe bine românește (este româncă, dar casătorită cu un iugoslav) are marea dorință să aibă cartea noastră: „*Târgoviștea vechi centru tipografic românesc*”, Târgoviște '972. Eu am un singur e-xemplar, cu corectura și adause, necesare unei redactări, cum spuneai odată (ce bine ar fi!). Cu cerul și pământul te rog trimite-mi un exemplar ramburs. Dacă nu ai exemplare, te rog trimite-mi xerox-ul pag. 3-20, contra plată.

Dacă nici asta nu se poate, atunci scrie-mi câteva rânduri pe o carte poștală, ca să știu ce răspund colegei din Belgrad.

O colegă din București a acestei savante din Belgrad ți-a scris și ea în aceeași chestiune. Pe unul din noi doi, te rog mult, servește-ne. Asemenea relații intersavante internaționale sunt cerute în cercetarea științifică internațională.

Aștept răspuns, îl doresc favorabil [cartea...] și îți mulțumesc mult.

Cu prietenie,

Dan Simonescu

Profesorul a fost un generos cu lucrările elevilor săi popularizându-le ca realizări ale școlii românești de bibliologie. În acest sens, într-o scrisoare din iulie 1980, dorea mai multe exemplare ale lucrărilor lui Corneliu Dima-Drăgan, editate de instituțiile culturale târgoviștene.

București, 18.VII.980

Dragă Victore,

Am expediat azi pe adresa Muzeului Județean Dâmbovița – nu știu numele directorului, nici al străzii – o scrisoare în care rog să mi se trimită ramburs cărțile lui Corneliu Dima-Drăgan, aflate în depozitul Muzeului Județean Dâmbovița și anume: Biblioteca unui umanist: Stolnicul const. Cantacuzino – „Ex libris” – Biblioteci umaniste românești, publicate respectiv în 1967, 1973, 1974. Cărțile vreau să le trimit la Paris, la „Biblioteca Ecole des chartes”.

Ce te rog eu? Să urgencezi, la telefon, expedierea lor; sau dacă le aveți în depozitul Bibliotecii Județene pentru eventualele daruri, pentru vizitatori, pentru străini, dă dispoziție să mi le trimită poștal. În fine, dacă nu se găsesc în cele 2 depozite, poate le găsești la un anticariat local. Mulțumesc anticipat.

Ce mai spui, ce mai faci ca director de bibliotecă, ce face familia, ce mai lucrezi? Când vii la București, dă-mi un telefon (125434) după ora 10 ca să mai stăm la taifas.

Dragi salutări

Dan Sim.

Ocaziile de a conferența peste hotare despre specificul culturii române erau rare. Profesorul se bucura când era invitat și ținea să semnaleze aceste acțiuni culturale nu ca pe o realizare personală ci ca pe „un triumf național”.

În 1981, îmi scria despre prelegerile de la Budapesta și Londra și îmi cerea cât mai multe știri despre viața culturală târgovișteană, reproșându-mi o oarecare diminuare a comunicării cu Domnia sa.

București, 27.I.981

Dragă Victore,

Fiind prima scrisoare ce-ți adresez în noul an, încep prin a-ți ura mulți ani, cu sănătate și frumoase realizări în viață. Nu mai știu de mult, nimic de voi, cei de la Târgoviște! Ce frumos începusem, cu ani în urmă, cele trei manifestări culturale care, pare-mi-se, acum sunt în ... descompunere. Muzeul tiparului și al preseii pe care l-am inaugurat și cu volumul nostru; Societatea de bibliofilie, cu un simpozion strălucit, ale cărui comunicări s-au publicat într-un splendid volum; activitatea editorială locală care a scos atâtea lucrări valoroase (Valahica, Dima-Drăgan, Potra, mai ales) la Târgoviște centru de cultură...!! Și atâtea altele! Și nu am acum aproape nimic pe linia culturii! Sau poate nu sunt eu la curent cu mișcarea dâmbovișteană!

În oct. 1980 am fost invitat să țin lecții, la Universitatea din Budapesta. Profesorii care predau disciplina în limba română, sunt șapte. Unul dintre ei se cheamă Losonczy Gyula și predă limba română literară și traduceri literare.

Zilele trecute am primit de la el o scrisoare că ne roagă (pe amândoi) să-i procurăm volumul nostru, „Târgoviștea, centru de cultură” și să-i scriem câteva rânduri autografe. Eu n-am exemplare. Chiar dacă aş avea, ar trebuie să ți-l trimit pentru a așterne pe el câteva rânduri dedicatorii.

Rugămintea mea este să procuri un exemplar, să-i închini o dedicație (nu amplă, pentru a nu ni-l refuza la vamă) și să mi-l expediezi. Eu îl voi expedia apoi la Budapesta, pe adresa ce mi-a dat-o: Catedra de limba și literatura română.

Chiar dacă nu poți procura exemplarul dorit, te-aș ruga să-mi scrii, pentru a-i răspunde cererii lui. Singurul exemplar pe care-l posed, nu-l pot trimite (de altfel are și multe fișe adăugate pentru o nouă eventuală ediție (?)), multe greșeli tipografice corectate, deci este un exemplar de lucru, personal, de care nu mă pot dispensa).

Ce se întâmplă cu Muzeul tiparului?

În direcția acțiunilor culturale ce ați mai realizat? „Valachica” la al câtelea volum a ajuns? Biblioteca pe care o conduci unde mai are sediul, ce colectiv de specialiști mai are, ați publicat ceva? Prietenii și colaboratorii noștri din 1971-72, Gabriel Mihăiescu, Eugen Fruchter ș.a. ce fac, au mai publicat?

Despre Cantacuzini și vestigiilor lor dâmboviștene ați mai descoperit ceva nou?

Dima a venit de 2 ori, mi-a adus două publicații ale lui, „Tricolorul”, ziar și „Studia bibliologica”, IV.

În 22.XI – 10.XII.980 am fost trimis la Londra pentru a organiza și prezenta Expoziția cărții românești. Am fost invitatul Univ. londoneze și am dus darul prețios al țării, c. 200 volume. A fost o acțiune culturală însemnată, un triumf național.

Păi ai telefonul meu 125434, cu dorința să ne întâlnim, cu vechi prieteni.

Calde salutări,

Dan Simonescu

Tot în același an profesorul solicita sprijinul instituțiilor culturale târgoviștene pentru amenajarea unei biblioteci în casa Ciorăneștilor din Moroeni, precum și punerea unei plăci în memoria acestor străluciți reprezentanți ai intelectualității noastre. Din cauze bine cunoscute acest fapt a fost posibil mult mai târziu, în 1995.

București, 14.V.1981

Dragă Victore,

Am plăcerea și onorarea să am în biroul meu pe d-na dr. medic Ciorănescu, prietenă a familiei mele. Este un prilej fericit că-ți pot scrie, o veste care te interesează și o rugăminte fierbinte care mă interesează.

Să încep cu rugămintea.



Ai două cereri din partea d-nei doctor, care oferă „casa Ciorănescu” din Moroeni, acestei comune, în amintirea părinților d-sale, învățători în comună, el, mult apreciat de Spiru Haret, o figură ilustră a învățământului nostru.

Dar nu numai atât! Acești modești „învățători” sunt părinții unei întregi familii de mari cărturari români: matematicianul N.C., Alex. C. cel mai mare bibliograf al lumii contemporane, eminent istoric literar și istoric al insulelor Canare, cel mai bun traducător al lui Dante, în l. franceză, Ioan C. un sensibil poet modern, ale cărui opere s-au reeditat recent (1980), apreciat de T. Vianu și G. Călinescu. Academiciana în chimie Ecaterina C. Dna dr. Maria C., autoarea unor lucrări scrise în domeniul medicinei.

Care este rugămintea mea? Să aprobați (județul, Bibl. Județeană) oferta dnei doctor și anume: a) înzestrarea bibliotecii din Moroeni cu cărți de împrumut și citit, chiar cu volume dăruite de familie și scrise de membrii familiei Ciorănescu; b) să se aplice o placă comemorativă care să poarte numele celor doi „învățători”, cititori; c) această bibliotecă de împrumut să fie chiar în una din camerele Casei Ciorănescu.

Eu pot scrie un articol de fond în publicația locală „Dâmbovița” despre cărturarii generoși în opere științifice, care fac mândria județului. Alexandru mi-a fost chiar elev (student) și îi cunosc foarte bine activitatea, renumită, de altfel, pe plan mondial.

Dacă este nevoie, pot veni la deschiderea acestei biblioteci, la Moroieni – sau cum veți decide voi, conducerea locală. Decizia în aceste treburi poate că te depășește, dar inițiativa nu, din contră trebuie să vină de la directorul Bibliotecii Județene, care trebuie să „lupte” până la realizarea ei.

Un memoriu sau cererile în acest sens, a dat dna doctor Maria Ciorănescu și la Consiliul Culturii și Educației Socialiste al județului.

Trec la informarea despre doctorat.

Anul acesta, pentru prima dată, Ministerul Învățământului a fixat el însuși temele doctoratelor. La noi, numai 3 locuri, pe temele: literatura română, limba română și etnografie (nici nu există catedră de etnografie, dar dacă vreți s-o dedicați folclorului=Mihai Pop!).

Vom vedea cum se va proceda în anul școlar 1982. Ministerul a modificat și lista profesorilor conducători de doctorat. Eu sunt în capul listei, în timp ce alții au fost eliminați.

Cartea noastră trimisă la Budapesta a câștigat mulți admiratori. Mai există exemplare?

Mergi la Arad (22-24 mai)? Eu te-am pus pe lista cerută de Patrimoniu.

Nu mă uita, nu amâna „problema Ciorănescu”. Te asigur, va fi una din acțiunile tale care te va onora.

Calde salutări,  
D. Simonescu

M-am bucurat de sfaturile profesorului în numeroase probleme de biblioteconomie și, mai ales, în domeniul dezvoltării colecțiilor bibliotecii. Mi-a recomandat numeroase lucrări, unele adevărate rarități bibliofile, insistând îndeosebi asupra valorii lor științifice.

În aprilie 1984, prin rândurile trimise de Domnia sa, aprecia primirea de care s-a bucurat în Târgoviște, cu ocazia celei de a V-a sesiuni „Valori bibliofile din patrimoniul cultural național. Cercetare și valorificare” și îmi propunea achiziționarea unor lucrări din biblioteca sa. Astfel, în colecțiile bibliotecii noastre au intrat numeroase și valoroase lucrări donate sau achiziționate de la profesor.

București, 4 apr. 1984

Dragă Prietene Victor,

Încep cu amintiri: a fost bine la voi, cu Patrimoniu 1983! Anul acesta, la Galați, la Oprea, și el o gazdă generoasă și galantă!

Mai este valabilă reeditarea cărții noastre, cum spuneai? Dacă da, ea va fi o reeditare revizuită, la studiul, Dta. completarea cu exemplarele nou achiziționate, plus reproducerea însemnărilor manuscrise.

Ieri am fost la Anticariat Enescu (Coloanele Crețulescu), căruia i-am lăsat pentru vânzare opt volume Eminescu, ediția comentată a lui Perpessicius, colecția completă vol. I-VII și IX, volumul VIII nu a apărut (Teatru) și nu se știe când va apare (!?).

Enescu mi-a spus că vii la București pentru o comandă de cărți și l-am rugat să îți le rezerve. Raritate! Pentru că: vol. I, II, III nu se mai gătesc. Vol IV, V au autografele dedicații ale lui Perpessicius, mie. Vol. IX este scos din comerț pentru potențiale pagini antisemite (!) Repet: Raritate!

Lămuriri îți mai pot da, eventual când vei veni la București, sau la telefon (125434, după ora 10 dim.).

Dă-i un telefon lui Enescu (154600), ca să nu le dea altcuiva; știu că i le-a cerut cineva pentru autografe, adică numai volumele IV și V și m-am opus (se strică colecția, atât de rară).

Îți doresc sănătate, spor la lucru și tot binele. Mulțumesc pentru oboseala ce-ți dau.

Calde salutări,  
Dan Simonescu

Prin sprijinul pe care l-a acordat instituțiilor culturale târgoviștene (muzeul și biblioteca) dar mai ales pentru implicarea sa în viața culturală a Cetății de Scaun, academicianul Dan Simonescu rămâne veșnic în conștiința și inimile târgoviștenilor.

Victor Petrescu. „Centenar Dan Simonescu: cartea și biblioteca: contribuții la istoria culturii românești”. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2002.

## REMEMBER

ALEXANDRU CIORĂNESCU  
Ambasador al spiritualității românești

Acum câțiva ani în urmă (2011) am aniversat centenarul nașterii unei mari personalități a culturii și literelor românești și nu numai, deoarece opera sa vastă este scrisă în patru limbi, însumând un număr impresionant de volume, studii, articole, note. Poetul, proza-torul, dramaturgul, istoricul literar, traducătorul, comparatistul vede lumina zilei într-o distinsă familie de intelectuali dâmbovițeni, pe 15 noiembrie 1911, la Moroeni unde tatăl său, Ion Ciorănescu, era învățător. Mai târziu acesta a devenit o personalitate a învățământului românesc din prima jumătate a secolului trecut. Frate cu Ioan și George Ciorănescu. Du-pă absolvirea studiilor liceale la „Spiru Haret” în București, urmează cursurile Facultății de Litere a Universității din capitala țării, absolvite în 1933 și pe cele ale Școlii de Arhivistică și Paleografie. A avut dascăli iluștri pe care i-a venerat, vorbind toată viața despre ei la modul laudativ: Nicolae Iorga, C.C. Giurăscu, Ovid Densusianu, Nicolae Cartoian, George Oprescu, Tache Papahagi. Este apoi elev la Ecole Roumaine de la Fontenay-aux-Roses, între 1934-1939. În această perioadă își trece doctoratul la Paris cu teza **„Ariosto în Franța”** (1938).

Debut literar în revista târgovișteană „Vlăstarul” (1926). Cola-borator la numeroase reviste din țară și străinătate, dintre care amintim: „Viața românească”, „Revista Fundațiilor Regale”, „Revue de literature comparé”, „Universul literar”, „Diogene”, „Ethos”.

Debut editorial cu studiul critic despre **„Alexandru Depără-țeanu”** (1936). În preajma și în timpul războiului ocupă funcții importante: lector de limba română la Universitatea din Lyon, (1937-1940), consilier cultural al Ambasadei Române de la Paris (1940, 1945-1946), director literar al Editurii Contemporane (1942-1945), director al Teatrului Municipal din București (1944-1945), inspector general al artelor (1943-1946), director al revistei „Universul literar” (1944-1945). Din 1946 se întoarce la Paris unde este secretarul revistei „Le livre” (1947-1948) și, pentru o scurtă

perioadă, cercetător la „Centre National de la Recherche Scientifique” (1948). Din acest an profesor de literatura franceză la Universitatea din La Laguna (Tenerife, Spania), unde va ține un curs special de limba și literatura română până în 1978. Predă, de asemenea, la Universitățile din Bahia Blanca, Bordeaux, Oxford. Obține premiul de istorie al Universității din București (1947), după cele ale Academiei Române („Nicolae Iorga”, 1933 și cel atribuit pentru studiul critic „Alexandru Depărățeanu”, 1936).

Stabilit de mulți ani la Santa Cruz de Tenerife, Insulele Canare (Spania). În 1980 este unul din cei care pun la Madrid bazele Fundației Culturale Române.

Membru de onoare al Academiei Române (1991), a numeroase instituții universitare și academice ale lumii (Spania, Italia, Franța, Argentina, SUA). Cu o vastă cultură de natură umanistă, devine în scurt timp unul dintre scriitorii exponențiali ai exilului românesc, alături de fratele său, George Ciorănescu, Vintilă Horia și mulți alții. După evenimentele din 1989 și 43 de ani de dor nestins și speranțe, se întoarce în 1991 pe pământul românesc. Scopul mărturisit este și acela de a-și scrie memoriile de neconceput, în opinia sa, decât revăzând locurile atât de dragi („De



asta am venit acasă: ca să caut liniștea muntenească și să văd dacă acolo pot să scot ceva din amintirile mele”). Va întreprinde mai multe vizite până în 1998, încercând împreună cu familia să transforme casa părintească de la Moroeni în muzeu, bibliotecă și casă de creație. În acest scop, la fiecare vizită aducea, cum îi plăcea să povestească, numeroase cărți, fotografii și documente (încadrându-se în greutatea obligatorie de 20 de kg la transportul cu avionul) pe care le dona Bibliotecii Academiei Române, Muzeului Literaturii Române sau Primăriei Comunei Moroeni. A avut intenția de repatriere, dorind să-și aducă și inestimabila arhivă personală de cărți, manuscrise, documente, fotografii, hărți etc., peste 20.000 de volume. Deceționat de ezitățile autorităților române, de dezinteresul lor, a donat

acest tezaur Spaniei, țara sa de adopție. Mi-au rămas în memorie întâlnirile cu domnia sa din septembrie 1992 și 1996, când i s-a decernat titlul de cetățean de onoare al Târgoviștei. În 1997, revenind în țară, ca semn de recunoștință va oferi Primăriei vechii Cetății de Scaun, diploma sa de cetățean de onoare al orașului spaniol de reședință, Santa Cruz de Tenerife, precum și lucrarea „**Canarieni în istoria Americii**”.

Scriitor (poet, romancier, dramaturg, critic și istoric literar), reputat traducător din franceză în română, dar și din italiană, spaniolă în franceză sau din engleză în spaniolă, rămâne în cultura europeană ca un umanist de talie mondială, publicând și numeroase lucrări de istorie literară românească, de literatură comparată. Dintre acestea se disting lucrări, studii, articole dedicate literaturii române: Alexandru Depărățeanu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Elena Văcărescu, Nicolae Filimon, Ion Barbu. Prin operă, dar și prin prestigiul său științific, a fost un adevărat ambasador al spiritualității românești în Europa și nu numai. Se stinge din viață pe 19 noiembrie 1999 în Santa Cruz de Tenerife, Spania.

Plachetele de versuri „**Biografie pentru rândunele**” (1952) și „**Atlantic**” (1970), sunt adevărate incantații nostalgice, în care răzbate profund dorul meleagurilor natale. Autor în limba franceză al romanului „**Cuțitul verde**” (1963) sau a celui în limba română „**Care Daniel?**” (1995). Ele ne introduc în psihologia unor caractere puternice, în lumea exotică a coastelor hispanice, în care intervine neprevăzutul, suspansul, senzaționalul. Autor al unor lucrări de lexicologie, bibliograf pasionat, publică studii și culegeri de documente de istorie română, balcanică, franceză sau spaniolă. Este unul dintre cei mai reprezentativi creatori pe care țara noastră i-a dat culturii europene.

#### Scrieri:

**Alexandru Depărățeanu.** București, 1936; *L'Ariosto en France des origines a la fin du XVIII-eme siecle I-II.* Paris, 1939; *Vie de Jacques Amyot d'apre des documents inedits.* Paris, 1941; *La tradition historique et l'origine des Roumains.* București, 1942; *Teatrul românesc în versuri și izvoarele lui.* București, 1943; *La Roumanie vue par les etrangers.* București, 1944; *Literatura comparată. Studii și schițe.* București, 1944; *Atlantic. Versuri.* Santa Cruz de Tenerife, 1950; *Biografie pentru rândunele. Versuri.* Santa Cruz de Tenerife, 1952; *Estudios de literatura espanola y comparada.* La Laguna, 1954; *Don Carlos de Viana.* Paris, 1954; *Aux revoire Monsieur l'Ange. Teatru.* Paris, 1954; *El Barroco o el descubrimiento del drama.* La Laguna, 1957 (versiunea română de G. Tureacu.) Cluj Napoca, 1980; *Bibliographie de la litterature francaise du XVI-e siecle.* Paris 1959; *Le couteau*

*vert,* roman. Paris, 1963 (versiunea germană, 1965); *Principios de literatura comparada.* La Laguna, 1964; *Bibliographie de la litterature francaise du XVII-siecle.* Paris, 1967; *Colon humanista. Estudios de humanismo atlantico.* Madrid, 1967; *Bibliographie de la litterature francaise du XVIII-e siécle.* Paris, 1969; *L'Avenire du passe. Utopie et litterature.* Paris, 1972; *Vasile Alecsandri.* New York, 1973; *Bibliografia franco-spaniolă. 1600-1715.* Madrid, 1977; *Paița tristă.* București, 1977; *Historia de Santa Cruz de Tenerife.* Santa Cruz, 1978; *Ion Barbu.* New York, 1981; *Le masque et le visage. Du baroque espagnol au classicisme francais.* Geneve, 1983; *Santa Cruz, primavera y poesia.* Santa Cruz de Tenerife, 1986; *Jose de Anchieta, escritor.* La Laguna, 1987; *Care Daniel?* București, Editura Fundației Culturale Române, 1995; *Amintiri fără memorie.* București, Editura Fundației Culturale Române, 1995; *Poeme.* București, Editura Fundației Culturale Române, 1999; *Eminescu sub fiorul timpului.* București, 2000.

#### Traduceri:

Moreas, J. *Stampe.* București, 1954; Dante, A. *La Divine comedie, introduction et notes.* Geneve, 1964.

#### Referințe:

*Dicționarul Scriitorilor Români.* Vol. I: A-C. București, Editura Fundației Culturale Române, 1995, p. 590-593; Popescu, Mihai Gabriel. *Memoria dascălilor noștri.* Vol. I. Târgoviște, Editura Macarie, 1998, p. 40-43; Ghilimescu, Ștefan Ion. *Figuri ale imaginarului poetic.* Târgoviște, Editura Domino, 1998, p. 9-10; Petrescu, Victor; Paraschiva, Serghie. *Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998.* Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 49-50; Florescu, Nicolae. *Noi, cei din pădure!* București, Editura „Jurnalul literar”, 2000, p. 210-216; Zaciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel (coordonatori). *Dicționar esențial al scriitorilor români.* București, Editura Albatros, 2000, p. 181-183; Popescu, Mihai Gabriel; Ghilimescu, Ștefan Ion. *Dinastia Ciorăneștilor.* Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000, p. 85-173; Petraș, Irina. *Panorama criticii literare românești. Dicționar ilustrat 1950-2000.* Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2001, p. 199; *Dicționarul general al literaturii române.* vol. II, C-D. București, Editura Univers Enciclopedic, 2004, p. 263-265; Petrescu, Victor. *Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004.* Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005, p. 39-42; Ghilimescu, Ștefan Ion. *România exilată. George & Alexandru Ciorănescu.* Pitești, Editura Paralela 45, 2008, p. 107-234; Petrescu, Victor. *Crochiuri literare. Scriitori și publiciști dâmbovițeni (1900-1944).* Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014, p. 34-38.

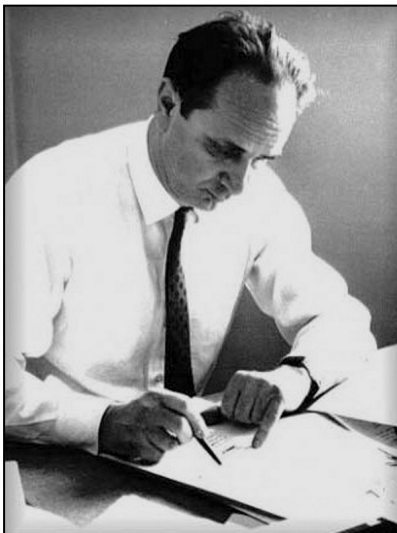
Victor Petrescu. „*Portretistică literară: De la Heliade încoace*”, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2016.

## GEORGE CIORĂNESCU „Nu am plecat niciodată”

Personalitate proeminentă a exilului românesc, deputat în primul Parlament al Europei comunitare (1954, Viena), crez ce l-a călăuzit întreaga viață, s-a implicat plenar în eforturile de clarificare a unor probleme controversate ale istoriei, istoriei culturii și civilizației românilor, în general al popoarelor din spațiul estic al Europei.

Poetul, prozatorul, traducătorul, criticul și istoricul literar, ziaristul de excepție se naște pe 19 martie 1918 în comuna Moroeni, județul Dâmbovița, fiind cel mai mic copil al lui Ion Ciorănescu, într-o familie ce va deveni celebră prin contribuțiile aduse spiritualității românești de către frații săi (Nicolae, matematician; Ioan, poet; Ecaterina, academician, chimistă; Alexandru, academician, scriitor).

După studiile liceale de la Colegiul „Sf. Sava” din București, absolvite în anul 1936, urmează științele politice și pe cele juridice la Facultatea de Drept a Universității București. Își ia licența pentru științele politice în 1940, pe cea de drept în 1941, iar din 1947 pe cea de filosofie a aceleiași universități. Din 1946 doctor în științe politico-economice al Universității din Cluj, cu teza: **„Românii și ideea federalistă”**. Este membru al Institutului de Științe Administrative din București (1946), asistent la Școala Politehnică din București (1947), cofondator al organizației europene „Nouvelles Équipes Internationales”, NEI (Paris), care se transformă ulterior în „Union internationale des démocrates – chretiens”. După stabilirea în Occident (1948), este secretar, iar mai târziu secretar general (1951-1958) al Fundației Regale Universitare Carol I din Paris, redactor-șef (1955-1965), vicedirector (1965-1970) al departamentului româ-nesc al postului de radio „Europa Liberă” din Munchen, apoi șef al secției de cercetări al aceluiași post (1982-1984) până la pensionare. Este membru sau membru asociat la „Federation Internationale des Journalistes” din Bruxelles



(1964), „Conseil Federal du Mouvement Europeen” Bruxelles (1980), „Fondation de L’Avenir” din Paris (1982), „Academia Româno-Americană” (1986) și al „Institut fur romanien forschung” din Munchen. În 1982 i se acordă titlul de Cavaler al Ordinului de Malta. De asemenea, membru al comisiei de redactare a doctrinei democrat-creștine (1952), din 1984 fiind membru al „Mișcării Federaliste Europene”, idee căreia i-a dedicat întreaga energie, până la sfârșitul vieții (6 februarie 1993, München, Germania).

Debut publicistic cu poezie în revista Colegiului „Sf. Sava” (1935), la care apoi este redactor până în 1936. Debut editorial cu volumul de versuri **„Ystud”** (1950) urmat de alte plachete **„Codicil”** (1952), **„Poeme fără răspuns”** (1952), **„Poeme prea târzii”** (1954), **„Triptic”** (1972), **„Morior ergo sum”** (1981), **„Metaerotism imaginar”** (1990). Fondează la München cenaclul și revista „Apoziția” (1969). Colaborează la revista „Luceafărul” din Paris (1948), la alte numeroase publicații: „România viitoare” (1951-1952), L’Observateur catholique” (1951), „Anotimpuri” (1955), „J’eunesse libre” (1956), „Revista scriitorilor români” (München, 1963), „România” (New York, 1964), „Bunavestire” (Roma, 1970), „Jurnal literar” (București, 1990). Autor de proze, impresii de călătorie: **„Miguel”** (1961), **„Canare”** (1961), **„Colindând prin Grecia... Minos, acest talsioc al Greciei”** (1965), **„Un român prin Grecia”** (1967). Eseuri critice dedicate lui Ion Agârbiceanu, Dimitrie Bolintineanu, Ion Luca Caragiale, George Coșbuc, St. O. Iosif, Petre Ispirescu, Alexandru Odobescu, Alexandru Vlahuță, Ion Barbu și alții. Totodată, a fost un foarte bun traducător, printre autorii preferați fiind: Dante, Shakespeare, Frederico Garcia Lorca, Antonio Machado, Boris Pasternak, T.S. Eliott. A lăsat volumul: **„Spicuri din lirica americană contemporană”**, apărut imediat după dispariție (München, 1993).

Versurile sale sunt marcate de un suprarealism târziu, ca frondă specifică ultimului val avangardist al anilor 1940. Din ele se degajă sentimentul alienării și cel al inadaptării. Afirmă că „nu am plecat niciodată”, deși are în față un „cer văduvit, constelații topite”, iar „sirenele bete spre-o lume străină mă cheamă”. Dragostea față de locurile natale este mai puternică: „Dar șarpele casei în tindă-mpăiat, pentru mine / se roagă” („Nu am plecat niciodată”). Privește viața ca o „aventură”, navigând „destoinic”, având drept țintă „absolutul” simțind-o ca un „bilanț de sânge”, afirmând că „te-aștept în moarte, Doamne, să-mi dăruie neavutul / și-n forme descompuse să fiu prin Tine. Eu” („Aventura”). Se întreabă neliniștit: „Încotro mă-ndrum? Ce să fac din vecie?”, cerând îndurare „pentru cel ce-a uitat cine-a fost când a fost / Cum amintirea-apune de nimenea știută / Se-aprinde știutoare o stea pe-un nou mormânt” („Măine neîntâmpat”). Temei exilului îi dedică volumele „*Morior ergo sum*” (1981) și „*Metaerotism imaginar*” (1990), unde se simte „singur ca și-ntâiul om”, „ce-a născocit cuvântul”, dorința cea mai mare fiind să dea „nume fiecăru, în drum spre absolut”, acesta fiind o coordonată determinantă a existenței sale.

O altă latură importantă a activității creatoare o constituie preocupările pentru probleme de drept, politologie, economie politică sau istorie publicând numeroase studii în reviste ca: „La Nation Roumaine” (Paris), „Revue des Etudes Roumaines” (Paris), „East Europe” (New York), „Unirea” (Cleveland), „Securité europenne” (Paris), „Destine” (Madrid), „Revista scriitorilor români” (München), „Apoziția” (München). Articolele sunt rodul unor activități intense de cercetare a documentelor și mărturiilor despre români, păstrate în arhivele occidentale. Un exemplu de o astfel de cercetare este volumul „*Basarabia. Disputed Land Between East and West*” (München, 1985) ca și „*Români și ideea federalistă*” (București, 1996).

Prin întreaga sa activitate și-a adus o contribuție majoră la cunoașterea, în varii medii, a culturii, istoriei și civilizației poporului român.

#### Scrieri:

*Ystud. Poeme amare*. Paris, 1950; *Codicil*. Paris, 1952; *Poeme fără răspuns*. Paris, 1952; *Poeme prea târzii*. Paris, 1954; *Canare*. Paris, 1961; *Miguel*. Paris, 1961; *Un poete roumain en Espagne: Alexandru Busuioceanu*. Paris, 1962;

*Colindând prin Grecia... Minos acest talcioc al Greciei*, Atena, 1965; *Un român prin Grecia*. Paris, 1967; *Morior ergo sum*. München, 1981; *Basarabia. Disputed Land Between East and West*. München, 1985; *Catrene definitorii diezate*. München, 1987; *Metaerotism imaginar*. München, 1990; *Basarabia, pământ românesc disputat între Est și Vest*. București, 1993; *Spicuri din lirica americană contemporană*. München, 1993; *Scrieri*. Vol. I-III (vol. I: Versuri; vol. II: Traduceri; Vol. III: Proză), București, Editura Universal Dalsi, 2003; *Pagini de jurnal. Portrete. Amintiri*, București, Editura Institutului Cultural Român, 2003; *Români și ideea federalistă*, București, Editura Enciclopedică, 1996; *Confesiuni absurde*, volum îngrijit de Crisula Ștefănescu, Timișoara, Editura Brumar, 2010; *Corespondența Alexandru Ciorănescu – George Ciorănescu (1946-1964)*. Ediție îngrijită și cuvânt-înainte de Crisula Ștefănescu, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011.

#### Traduceri:

Garcia Lorca, Federico. *Bocet pentru Ignacio Sanchez Mejias*. Paris, 1959; Machado, Antonio. *Câmpiile Soriei*. Paris, 1960; Busuioceanu, Al., *Opt poeme din ciclul Nenumita Lumină*. Paris, 1963; Shakespeare, W. *Pătimașul pelerin*. Paris, 1966; *Mai aproape de îngerii. Antologie de lirică religioasă*. München, 1986; *Mai aproape de îngerii. Traducere din lirica religioasă*. București, 2003.

#### Referințe:

Chihaia, Pavel, *Mărturisiri din exil*. Iași, Editura Institutului European, 1994, p. 147-150; Zăciu, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel. *Dicționarul Scriitorilor Români*. Vol. I: A-C. București, Editura Fundației Culturale Române, 1995, p. 593-595; Popescu, Mihai Gabriel. *Memoria dascălilor noștri, vol. I.*, Târgoviște, Editura Macarie, 1998, p. 44-47; Petrescu, Victor; Paraschiva, Serghie. *Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 1999, p. 50 – 52; Popescu, Mihai Gabriel; Ghilimescu, Ștefan Ion. *Dinastia Ciorăneștilor*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2000, p. 179-200; *Dicționarul General al Literaturii Române*. vol. II, C-D. București, Editura Univers Enciclopedic, 2004, p. 265-267; Petrescu, Victor, *Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2005, p. 42-44; Petrescu, Victor. *Crochiuri literare. Scriitori și publiciști dâmbovițeni (1900-1944)*. Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014, p. 59-63.

Victor Petrescu. „*Portretistică literară: De la Heliade încoace*”, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2016.

## TABLETĂ DE SCRITOR

### NICOLAE IORGA (1871-1940)

Personalitate de prim rang, ctitor al istoriei culturale românești. Istoric de renume mondial, orator, publicist, memorialist, poet, dramaturg, critic și istoric literar. Se naște la 5 iunie 1871, în Botoșani și moare asasinat de legionari, în 27 noiembrie 1940 lângă Ploiești (pădurea Strejnic). Studii la Botoșani și Iași, apoi specializări în Germania, Franța, Austria, Italia. Doctorat la Leipzig (1893) cu teza „Thomas III Marquis de Saluces, études historique et littéraire”. Profesor universitar la București (1894), rector, profesor la Sorbona, membru corespondent (1897), apoi titular al Academiei Române (1910). Este „doctor honoris causa” a mai multor universități de prestigiu dintre care cele din Barcelona, Geneva, Cernăuți, Oxford, Paris, Roma, Strasburg. Membru al academiilor de științe din Cehia, Serbia, Polonia, Suedia, Paris, Veneția, Lisabona. Participă la numeroase congrese internaționale în Europa și S.U.A. Colaborează la o multitudine de reviste din țară și de peste hotare. Scoate reviste importante pentru cultura română: „Sămănătorul” (1905), „Neamul românesc”, „Floarea darurilor”, „Cuget clar”, „Drum drept”. Autor a peste 1300 de cărți și 25.000 de articole, fiind cel mai prolific scriitor. Printre altele memorialist și portretist de excepție. Numeroase volume de impresii de călătorie. Dintre acestea „Drumuri și orașe din România” (1903), în care evocă Târgoviștea cu forfota contemporană autorului, dar și cu „Chindia întru pomenirea trecutului și pentru locuința pompierilor”. Concluzia este neiertătoare „Și apoi iarăși geniul distrugerii se puse la lucru, îngropând răbdător, casele celor ce s-au îngropat”. În volumul „Oameni care au fost” (1934) participând în 1909 la pomenirea lui Mihai Viteazul, vizitând din nou Cetatea de Scaun, evocă personalitatea uriașă a înfăptuitorului Unirii tuturor românilor: „N-am venit la mormântul lui Mihai Viteazul ca la orice mormânt. Căci sunt



morminte închise și altele pe care nimic, nicio voință dușmană, nicio tiranie nu le poate închide. Și mormântul lui Mihai Viteazul e dintre acelea care nu pot fi închise”.

#### Pomenirea lui Mihai Viteazul

La 8 Noemvrie 1909, împlinindu-se trei sute și zece ani de la cucerirea Ardealului, Liga Culturală a făcut un pelerinaj la mormântul de la Mănăstirea Dealului al lui Mihai Viteazul. Zic: mormânt, dar mormântul a fost profanat de meșterii străini de la restaurarea lui Vodă Bibescu, capul scos și pus pe o masă de lemn, apoi într-un dulap de sticlă, lângă al lui Radu cel Mare, ctitorul mănăstirii, și, pentru a nu fi confundat cu altul, o mână naiv-profanatoare a scris cu slove mari numele marelui Domn și mi se pare și anii de Domnie. S-au înscris pentru aceasta pioasă călătorie, pentru această comemorare datorită, 270 de persoane din cei 800 de membri bucureșteni ai Ligei. Ministerul de Lucrări Publice acordase reducere de jumătate. Din tineretul școlilor au venit, între alții, 55 de școlari din clasele superioare ale Seminarului Central, alcătuind un cor de cea mai bună pregătire și de cea mai desăvârșită înțelegere a sensului înalt pe care-l avea serbarea. Un număr de membri ai secțiunii Ploiești, căreia nu i se acordase reducere pe Căile Ferate, au ținut să vie totuși, cu secretarul lor, profesorul D. Munteanu-Râmnic, în frunte. De la Pitești a sosit un număr însemnat de membri ai Ligei, purtând frumoase cocarde tricolore. Liga înștiințase din timp, invitându-i la serbare, pe dl. Prefect, primar și comandant de garnizoană din Târgoviște. D-l prefect Dimitriu, care nu ignorează niciuna din datoriile situației sale, lipsea din țară. Astfel, credem că ar fi știut să aducă pe

unii oameni la simțul chemării lor, care nu e numai la birou între funcționari. Gara era pustie, stradele în stare destul de rea. Cu toate silințele, vrednice de laudă, ale d-lui director de liceu Chr. Georgescu și ale d-lui revizor școlar Cherciu, cari ne-au și întâmpinat împreună cu d-l institutor Cărpenișeanu, puține trăsuri așteptau pe pelerini. Ele au ajuns abia pentru doamne și domnișoare și pentru acei membri ai Ligei cari nu puteau face pe jos, prin noroi, drumul de patru kilometri până la mănăstire.

Pelerinii au străbătut Târgoviștea în cea mai frumoasă ordine, sub stegul Ligei. Așteptau, în cale, mulți cetățeni și un număr de ofițeri, cari au salutat steagul. Mai departe însă, am văzut cu mirare alți tineri ofițeri călărind în preajma mănăstirii fără acest salut al steagului și fără a-și aminti că la o aruncătură de săgeată de ei se afla în lăcașul de odihnă ocrotitorul veșnic al oștirilor românești, nemuritorul Arhanghel al vechilor biruinți, mucenicul celei mai mari glorie românești.

Reprezentanții Comitetului Central au cerut ca rămășițele lui Mihai să fie așezate la locul lor, în monumentul, oricât de vechiu, care poate fi privit ca un mormânt până ce liga va da și ctitorului de mănăstire, Radu, și acestui ctitor al idealului nostru, locul cuvenit în mausolee de marmură. A fost o clipă adânc emoționantă când trupa a salutat și ea steagul și când, la trecerea preotului cu sfânta moaște, soldații descoperiți au prezintat armele în sunetele prelungi ale rugăciunii oștirilor.

Protoiereul județului și trei preoți au făcut slujba în bisericuța plină de oaspeți, care până sus în fundul boltit al cupolei îndrăznețe se umplea de glasurile preoților de mâne cari vor semăna prin satele pline de întunec și sterpe la suflet sămânța bună a credinții ce izbăvește prin muncă, a nădejdelor ce se îndeplinesc prin faptă. S-au pomenit robii lui Dumnezeu Mihai, Stanca, Doamna lui, Nicolae-Vodă pribeagul și Florica domnița, Teodora, mama cu ochii cuprinși de grijă și înecați în ceața lacrimilor.

Venerabilul președinte al Ligei a găsit cuvinte calde pentru amintirea eroului creștin și român care se pomenea. Locotenentul Tudor Popescu a vorbit ca un ostaș, în graiul și în ochii căruia scânteia, sigur de o neapărată biruință, oțelul luptelor pentru neam, și, când mâna voinică a tânărului ofițer a lovit pe mânerul săbiei, gata a-și face datoria la chemarea ce se așteaptă, un fior a trecut prin asistenți, – și mulți ochi au plâns.

În numele tineretului din școli a vorbit un ardelean, Bota, care în cuvinte simțite a rostit o dorință și o făgăduială, care venea și din

partea acelor cari îl trimeseseră la școlile din București.

D-l căpitan Hergot, comandantul școlii de copii de trupă din mănăstire și d-l locotenent M. Popescu, ajutorul său, ne-au primit cu toată cinstea și dragostea și ne-au arătat, prin reprezentarea unei piese de ocazie, că tinerii dați în seama dumnealor nu primesc numai o pregătire militară, ci și o bună pregătire sufletească.

În sala de arme, pusă binevoitor la dispoziția noastră, s-a rostit de secretarul Ligei, înaintea tuturor pelerinilor și a unui însemnat număr de târgovișteni culți și cu sentimente bune, de la cari suntem în drept a aștepta o înviere a acestui sfânt oraș de mărire românească, o conferință pe care o dăm în rezumat, după notele pe care le-a luat cel mai bun cunoscător al Târgoviștei, [d-l Virgil Drăghiceanu...].

[...] N-am venit la mormântul lui Mihai Viteazul ca la orice mormânt. Căci sunt morminte închise și altele pe care nimic, nici o voință dușmană, nici o tiranie nu le poate închide. Și mormântul lui Mihai Viteazul e dintre acelea care nu pot fi închise. Acolo se sbuciumă, neîmpăcat și dureros, idealul nostru, și, cât timp va fi neîndeplinit acest ideal ce se zbuciumă în durere, nu va fi loc și ceas de odihnă pentru acel mort de acolo care e viu în cugetele noastre, care e însăși vieața, râvnitoare spre dreptate, spre lumină, spre putere a acestor cugete.

[...] În Târgoviștea moartă de azi, noi, cei vii, am venit astfel să vorbim cu Mihai, cel veșnic viu, în suferință. Și, în tăcerea de mormânt de acolo, el ne-a vorbit, după clipa rugăciunilor de pomenire și a șoaptelor de nădejde.

Noi îi vom da capului profanat, scos spre priveala curioșilor și doritorilor de distracție, un mauzoleu de marmură. Dar piatra de deasupra lui nu-l va închide. O cheie de aur vom păstra-o pentru a deschide mormântul în ceasul în care se va cuveni. Cultura românească îl va pregăti, prin toate așezămintele ei, și prin acesta al nostru, în care pătrunde și o rază din alt ideal. Cheia de aur o vom ține aproape de inima noastră. Și în ziua cuvenită cu ea vom atinge mormântul, și el se va deschide pentru a crește puterea conștiinței noastre cu puterea minunată a Viteazului ce așteaptă.

„Oameni care au fost”. București, Editura Fundației pentru Literatură și Artă „Regele Carol II”, 1934

Victor Petrescu; Mihai Stan. „Târgoviște. Ore astrale ale cetății. Analecte”, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2017.

## TINERE CONDEIE

### Probleme în Palatul Dorințelor

Întunericul nopții de toamnă, Cleopatra, o fată cu adevărat urmărită de mistere, stătea în patul ei baldachin, holbându-se la cartea din mâinile sale. Cartea care apăruse într-un mod total misterios în fața ei, cu o seară în urmă. Este adevărat, Cleopatra aducea după ea probleme, dar acum lucrurile au scăpat de sub control. Doar și-a pus o dorință la un tablou și... imediat după a apărut o carte în mâinile ei, dar lucrul cel mai rău era că Rafael nu știa nimic. Rafael, Vrăjitorul Dorințelor, era cel care o ajuta pe Cleopatra să-și ducă la capăt planurile, dar era și cel care nu prea simpatiza tabloul. Dintr-un motiv sau altul, el ura portretul, iar Cleopatra nu putea înțelege care putea fi greșeala unui tablou. Tot ce fata știa, era că această dilemă se învârtea în jurul bătrânului din portret. Oftând, s-a întins în pat. De ce i-a apărut în față o carte? Își dorea să afle care era legătura, dar pur și simplu, refuza în continuu să o deschidă. O carte veche, cu o copertă roșie și cotor de aur, pe care nu scria niciun autor, niciun titlu. Asta era tot ce putea Cleopatra înțelege pe acel întuneric. Nu a spus nimănui despre descoperirea sa, nici măcar Negruței, prietena sa cea mai bună, nici măcar lui Rafael. Nu voia să riște să se enerveze din nou, nu după ce abia s-au împăcat. De ce era atât de misterios acest palat? De când a venit prima dată, castelul



doar a derutat-o. Ochiul ei se închideau, era timpul să doarmă. Poate ziua următoare putea spune ce a găsit sau, mai degrabă, ce a găsit-o pe ea.

Din păcate, nu putea face asta. Acesta a fost primul ei gând când a coborât în camera de zi în acea dimineață. Avea dreptate, clar nu avea cum să spună nimănui despre carte, deoarece nimeni nu era acolo. Doar câteva foi erau pe masă. O scrisoare pentru ea din partea lui Rafael. Conținutul ei o dădu cu totul peste cap. Scria că a plecat la o conferință și că se va întoarce peste două zile.

– Acum? Pe bune, Rafael? Chiar când trebuie să îți spun ceva important, tu pleci, a spus ea, foarte nervoasă.

Mai scria că i-o lasă în grijă pe Buf, bufnița lui credincioasă, și că trebuie să o hrănească și să o încurajeze să facă mișcare.

– Ce sunt eu aici, dădacă?! Și cu ce ar trebui să o hrănesc?! Deja o aveam pe mofturoasa mea pisică, nu îmi mai trebuia și o bufniță pe cap, a spus ea și mai

furioasă decât înainte.

A lăsat scrisoarea pe masă, s-a ridicat și s-a hotărât să-i facă o vizită iubitei sale pisici. Drumul până în camera Negruței era lung, foarte lung. Trebuia să o ia pe un hol strâmt și întunecos, unde de-abia încăpea o persoană, iar apoi să o ia la dreapta și din nou la dreapta, pe un alt hol mult mai spațios și mai decorat. Camera Negruței se afla pe stânga. Cleopatra a lăsat deoparte manierele de a mai



bate la ușă și a intrat.

– Când a plecat? a întrebat ea.

Negruța s-a uitat uimită la stăpâna ei, oprindu-se din a se mai juca cu un ghemotoc.

– Cine? a întrebat pisica la rândul ei.

– Cum cine?! Rafael! a tunat Cleopatra.

Negruța a făcut fața de pisică nevinovată, ceea ce a făcut-o pe Cleopatra să se uite mai urât la prietena sa.

– Azi, la ora opt dimineața. Apropo, de ce te -aitrezit...?

– Negruța, acum este opt dimineața! a întrerupt-o Cleopatra.

Cleopatra s-a uitat la ceas. Nu era ora opt, ci ora doisprezece. A închis și a deschis ochii. Tot ora doisprezece. S-a trezit târziu, lucru foarte ciudat.

– Trebuie să plec, a spus cu un ton dezorientat Cleopatra.

În mod normal, nu i-ar fi păsat, dar Rafael i-a lăsat un program, iar dacă era ora douăsprezece... Cleopatra a fugit cât de repede a putut spre camera de zi, iar Negruța a continuat să se joace cu ghemotocul, ignorându-și prietena.

Într-un final, a ajuns în camera de zi. A luat programul și a citit: 9:00 - îi dai lui Buf micul dejun. Asta însemna că Buf trebuia hrănită cu trei ore în urmă.

– Oh, nu! a fost tot ce a putut spune înainte de a alerga spre camera bufniței.

Tot alergând, s-a gândit ce i se putea întâmpla unei bufnițe dacă stătea trei ore nemâncată. Oare, putea leșina? Nu mai conta acum, deoarece tocmai ce a ajuns în fața ușii. A atins clanța și a deschis-o. În cameră stătea o superbă bufniță albă. Era bine.

– Ce frică mi-a fost, Buf! Haide, trebuia să-ți dau micul dejun acum trei ore, a spus Cleopatra ușurată.

Buf a zburat spre ea, parcă spunând „Ce ți-a luat atât?”. Amândouă s-au dus jos, unde Cleopatra i-a dat lui Buf mâncare.

Lăsând-o pe bufniță să mănânce, Cleopatra s-a dus în camera Negruței. Până să intre, de

data aceasta, a bătut la ușă. S-a auzit un mieunat, iar Cleopatra a intrat.

– Scuze că am țipat. Eram nervoasă pe Rafael și mi-am descărcat nervii pe tine, a spus ea, așezându-se pe o canapea.

Negruța s-a pus lângă ea și i-a zis:

– Tu ascunzi ceva.

Cleopatra a tresărit. Cum de a știut Negruța că ascundea ceva? S-a uitat la ea bănuitoare.

– Se vede pe fața ta. Te cunosc prea bine. Dacă m-ai lăsa zece minute, ți-aș spune și ce ascunzi.

Cleopatra s-a lăsat păgubașă. I-a spus tot pisicii, de la cap la coadă, cu lux de amănunte. La final, Negruța a căscat ochii la ea. Acum înțelegea de ce era atât de nervoasă de dimineață. Intenționa să-i spună lui Rafael.

– Voiam să-i spun lui Rafael tot, dar dacă e plecat..., a zis Cleopatra dezamăgită.

– Mai bine nu i-ai spune, nu deocamdată. Continuă să cauți despre ce este vorba și deschide cartea. Dacă nu vrei să-și bage nasul Rafael în căutările tale, mai bine ai face-o fără ca el să știe, a îndemnat-o Negruța. Profită de faptul că este plecat și caută indicii prin castel. Dacă vrei, te ajut, oricum nu am ce face, iar cu tine nu mă plictisesc niciodată.

Deși propunerea Negruței de a nu-i spune momentan lui Rafael despre cartea misterioasă era cea mai bună idee, Cleopatra se tot gândea. Dacă nu i-ar spune lui Rafael despre carte, atunci ar putea căuta răspunsuri fără a fi deranjată și ar putea suporta la final furia lui. Dacă i-ar spune, cu siguranță i-ar lua cartea, ar căuta răspunsurile de unul singur și pe deasupra, ar trebui să-i suporte furia de la început. Desigur, Cleopatra a ales să nu-i spună, până când nu află adevărul.

Fragment din volumul „Misterul tabloului fermecat”, Târgoviște, Editura Zven, 2024, p. 5-9.

*Ioana-Alina Ristea*

Colegiul Național Pedagogic  
„Constantin Cantacuzino” Târgoviște

Consiliul Județean Dâmbovița      Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

*Să ne cunoaștem prin joc*      01

*Mici și creativi*      02

*Capii, dar responsabili*      03

*Jocurile capătării*      04

*Party la bibliotecă*      05

Parteneri:

CRUCEA ROȘIE DÂMBOVIȚA

Inspectoratul de Poliție Județean Dâmbovița

Activitățile sunt destinate elevilor de clase 1-4

*Preț: 11.00 - 13.00*

**Vacanța la bibliotecă**

1-26 Iulie 2024

Filiala pentru Copii a Bibliotecii Județene  
300 Locușoare Măjar Dragomiresca Lîna - Cartier „Alteii  
Bucurii” (în vecinătatea Stației de Sîmburi de Leu)

Important!

- Înscriserile se fac în limita locurilor disponibile
- Accesul la program se face pe baza permisivului de utilizator al unuia dintre părinți/bunici/tutori

Parteneri media:

Epocașpanet      LUMINA      ZENIT MEDIA

*Înscrierile se fac la telefonul 0736652306 sau la sediul Filialei pentru Copii a Bibliotecii Județene Dâmbovița*



## Programul „Vacanță la bibliotecă”, ediția a XVI-a (1-26 iulie 2024)

Consiliul Județean Dâmbovița

Primăria Municipiului Târgoviște

Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița

6 - 8 septembrie 2024

**Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu”**

ediția a XXIII-a

Program: 10.00 - 21.00

Scuarul Primăriei Municipiului Târgoviște



## Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu” – ediția a XXIII-a (6-8 septembrie 2024)